

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ

**Универзитет у Приштини са привременим седиштем у
Косовској Митровици - Економски факултет**

јул 2025. године

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Поступак самовредновања квалитета установе и студијских програма на Универзитету у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици – Економском факултету (у даљем тексту: Факултет) спроводи Комисија за обезбеђење квалитета коју именује Наставно-научно веће Факултета. Извештај о самовредновању спроводи се према важећим правним актима, односно Упутству за припрему извештаја о самовредновању високошколских установа и студијских програма и Правилнику о стандардима и поступку за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма, која су прописана од стране Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању (НАТ).

Према важећем Правилнику о стандардима и поступку за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма у процесу самовредновања и оцено квалитета акредитованих студијских програма основних и мастер академских студија, процес самовредновања спроводи се према упутствима за самовредновање високошколске установе и студијских програма:

- Стандард 1 - Стратегија обезбеђења квалитета,
- Стандард 2 - Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета,
- Стандард 3 - Систем обезбеђења квалитета,
- Стандард 4 - Квалитет студијског програма,
- Стандард 5 - Квалитет наставног процеса,
- Стандард 6 - Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада,
- Стандард 7 - Квалитет наставника и сарадника,
- Стандард 8 - Квалитет студената,
- Стандард 9 - Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса,
- Стандард 10 - Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке,
- Стандард 11 - Квалитет простора и опреме,
- Стандард 12 - Финансирање,
- Стандард 13 - Улога студената у самовредновању и провери квалитета,
- Стандард 14 - Систематско праћење и периодична провера квалитета и
- Стандард 15 - Квалитет докторских студија.

Извештај о самовредновању има унапред утврђену структуру, дефинисану кроз наведена документа, обухватајући следеће аспекте: Опис стања и тренутне ситуације са освртом и на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања, Анализу слабости и повољних елемената са квантификацијом процене сваке од категорија (извршену методом SWOT анализе) и Предлоге мера и планираних активности за унапређење квалитета. За сваки, од укупно петнаест стандарда квалитета, дат је одговарајући низ табела и прилога.

СТАНДАРД 1:
СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета, која је доступна јавности.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 1

Процес самовредновања на Универзитету у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економском факултету (у наставку текста: Факултет), спроведен је током летњег семестра школске 2024/25. године, у коме је у складу са Законом о високом образовању („Сл. гласник РС“ бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 73/18, 67/19, 6/20 – др. закон, 11/21- Аутентично тумачење, 67/21 – др. закон, 67/21, 76/23), Правилником о стандардима и поступку за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма, („Службени гласник РС“, бр. 13 од 28. фебруара 2019, 78 од 27. септембра 2024) и Упутством за припрему извештаја о самовредновању високошколских установа (број: 06-00-0043/2/2024-03 од 01.10.2024. године), извршена анализа испуњености успостављених стандарда и поступака за самовредновање, као и оцењивање квалитета ове високошколске установе и њених студијских програма.

Факултет је први пут акредитован [Уверењем о акредитацији високошколске установе](#) број: 612-00-910/2008-04 од 28.08.2009. године, од стране Комисије за акредитацију и проверу квалитета. Том приликом Комисија је донела одлуке и издала уверења о акредитацији следећих студијски програма:

1. Студијског програма [Основних академских студија - Пословна економија](#), (Уверење број: 612-00-910/4/2008-04 од 27-28.11.2008. године) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука и то за 120 студената у прву годину студија у седишту;
2. Студијског програма [Дипломских академских студија - Пословна економија](#) (Уверење број: 612-00-910/5/2008-04 од 25.04.2009. године), у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука и то за 45 студената у прву годину студија у седишту;
3. Студијског програма [Дипломских академских студија – Међународна економија](#) (Уверење број: 612-00-685/2009-04 од 28.08.2009. године), у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука и то за 20 студената у прву годину студија у седишту.

Такође, Одлуком број: 660-01-00216/2013-17 од 04.09.2013. године, Министарство просвете, науке и технолошког развоја - Одбор за акредитацију научно-истраживачких организација, акредитовао је Факултет као државни факултет у области друштвених наука - економија, [за обављање научноистраживачке делатности](#).

Коначно, Министарство просвете Републике Србије, по добијеном позитивном мишљењу Комисије за акредитацију и проверу квалитета, бр. 612-00-910/2008-04 од 28.08.2009. године издао је [Дозволу за рад Факултету](#), да може почети са радом ради остваривања основних и дипломских академских студија, број: 612-00-02530/2010-04 од 22.12.2010. године.

У другом акредитационом циклусу, Факултет је добио [Уверење да је испунио стандарде за акредитацију високошколске установе](#), број 612-00-00682/2013-04, дана 26.09.2014. године, након што је акредитовао следеће студијске програме:

1. Студијски програм: [Пословна економија на основним академским студијама](#) (број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00682/2013-04 од 04.07.2014. године) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука за упис 120 студената у седишту установе;
2. Студијски програм: [Пословна економија на мастер академским студијама](#) (број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00084/2014-04 од 29.08.2014. године) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука за упис 45 студената у седишту установе;
3. Студијски програм: [Међународна економија на мастер академским студијама](#) (број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00084/2014-04 од 29.08.2014. године) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука за упис 20 студената у седишту установе.
4. Студијски програм: [Пословна економија на докторским академским студијама](#) (број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00084/2014-04 од 26.09.2014. године) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука за упис 5 студената у седишту установе.
5. Допуном уверења о акредитацији студијског програма број 612-00-00765/2015-06 од 19.06.2015. године, Факултет је у високошколској јединици ван седишта установе без својства правног лица у Чачку испунио услове за акредитацију студијског програма ОАС – [Пословна економија](#) у оквиру поља друштвено-хуманистичких наука и то за 30 студената у ВШЈ у Чачку.

Коначно, Одбор за акредитацију научно-истраживачких организација, на седници одржаној 04.07.2017. године, донео је [Одлуку којом је Факултет акредитован за обављање научно-истраживачке делатности](#).

У трећем акредитационом циклусу, Факултет је добио [Уверење да је испунио стандарде за акредитацију високошколске установе](#), број 612-00-00455/5/2020-03, дана 07.07.2021. године, од стране Комисије за акредитацију и проверу квалитета, након што је акредитовао следеће студијске програме:

1. Студијски програм: [Пословна економија](#) на основним академским студијама (број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00456/4/2020-03, дана 07.07.2021. године) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука за упис 120 студената у седишту установе;
2. Студијски програм: [Маркетинг и менаџмент](#) на мастер академским студијама (број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00457/4/2020-03, дана 09.07.2021. године) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука за упис 50 студената у седишту установе

3. Студијски програм: [Финансије, банкарство и рачуноводство](#) на мастер академским студијама (број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00458/4/2020-03, дана 09.07.2021. године) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука за упис 50 студената у седишту установе.
4. Студијски програм: [Пословна економија](#) на докторским академским студијама (број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00459/4/2020-03, дана 09.07.2021. године) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука за упис 10 студената у седишту установе.

Коначно, Одбор за акредитацију научно-истраживачких организација, на седници одржаној 12.04.2022. године, донео је [Одлуку којом је Факултет акредитован за обављање научноистраживачке делатности.](#)

Акредитација наведених студијских програма представља доказ доследне реализације стратешких циљева утврђених Стратегијом обезбеђења квалитета Економског факултета (2020-2025) ([Прилог 1.1.](#)) и Стратегијом обезбеђења квалитета Економског факултета (2025-2030) (у наставку текста: Стратегија) ([Прилог 1.1.а](#)). Усвојене стратегије одражавају јасну посвећеност Факултета сталном и систематском унапређивању квалитета студијских програма, научно-истраживачког, стучног и образовног рада. Стратегија је први пут на предлог Наставно-научног већа усвојена 14.02.2008. године, на седници Савета Факултета. Након тога, Стратегија је ажурирана 2019. године, када је на II седници Савета факултета, одржаној 26.12.2019. године број 1052/19, на предлог Наставно-научног већа, усвојена Стратегија за период 2020. – 2025. године. Тренутно је актуелна Стратегија за период 2025. – 2030., донета на седници Савета факултета, а на предлог Наставно - научног већа. Све до сада усвојене Стратегије, донете су у складу са правном регулативом и утврђеним начелима у области обезбеђења и унапређења квалитета у области високог образовања (Закон о високом образовању, као и скуп универзитетских прописа који регулишу дату област и факултетска правна акта везана за дату област)

Стратегија представља стратешки развојни документ којим се утврђују основни циљеви, приоритетне области, стандарди, мере и субјекти, као и акциони план за осигурање, контролу и унапређење квалитета високог образовања на Факултету. Њоме се изражава чврсто и трајно опредељење Факултета да, у складу са мисијом институције и савременим академским вредностима, континуирано ради на унапређењу својих студијских програма, наставног процеса, научно-истраживачког рада и ресурсне подршке. Полазећи од начела да је студент у центру образовног процеса, Стратегија има за циљ да обезбеди оптималне услове за учење, истраживање и професионални развој студената, као и подстицајно окружење за рад свих запослених. Фокус је на изградњи висококвалитетних студијских програма на свим нивоима студија, развоју компетентног наставног кадра и примену савремених метода наставе које прате потребе тржишта рада и друштва у целини.

Факултет је опредељен за изградњу транспарентног, функционалног и флексибилног система управљања квалитетом који обезбеђује усклађеност образовних и научно-истраживачких активности са постављеним стандардима. Истовремено, у свим сегментима деловања тежи сарадњи са еминентним домаћим и иностраним институцијама, како би кроз размену искустава и примере добре праксе стално унапређивао културу квалитета. Факултет афирмише своју улогу друштвено одговорне институције која доприноси економском развоју, демократизацији друштва, јачању социјалне инклузије, очувању културног и националног идентитета и промовисању културне разноликости и толеранције. Стратегијом се додатно наглашава значај праћења европских трендова у области високог образовања, развоја друштва знања, одрживог развоја и концепта доживотног учења. Оваквим приступом, Економски факултет тежи да обезбеди врхунско образовање, изгради академску изврсност и створи услове у којима ће студенти, наставници и истраживачи допринети развоју друштва и одговорити на изазове савременог доба.

б) Мере за обезбеђење квалитета обухватају свеобухватне активности које спровode сви релевантни субјекти у циљу унапређења квалитета у настави, истраживању, ресурсима и организацији рада, као и развоја културе квалитета на Факултету. Оне се деле на **екстерне** и **интерне** мере:

Екстерне мере представљају обавезе према релевантним националним институцијама и обухватају:

- Спољашњу проверу квалитета у складу са стандардима Националног акредитационог тела (НАТ), коју спроводи Комисија за акредитацију и проверу квалитета;
- Редовну акредитацију Факултета, научно-истраживачког рада и студијских програма у законски утврђеним интервалима.

Интерне мере усмерене су на унутрашње процесе праћења и унапређења квалитета и обухватају:

1. Редовно самовредновање и унутрашње оцењивање квалитета Факултета и студијских програма, у складу са стандардима Националног тела за акредитацију;
2. Усклађивање студијских програма са програмима реномираних факултета у земљи и иностранству;
3. Креирање нових студијских програма у складу са потребама тржишта рада;
4. Праћење успешности студирања, проходности и академских постигнућа студената у складу са универзитетским критеријумима;
5. Подршка студентима из осетљивих друштвених група, унапређењем приступа и једнаких услова студирања;
6. Развијање међународне сарадње у виду извођења заједничких студијских програма, као и кроз размену наставника и студената.

7. Развој ваннаставних активности и подршка студентском организовању;
8. Улагање у савремену инфраструктуру – библиотеке, ИТ опрему, базе података, литературу и просторне капацитете;
9. Поштовање универзитетских прописа, посебно у погледу избора наставног и сарадничког кадра;
10. Успостављање сталне сарадње са послодавцима и дипломираним студентима у циљу добијања повратне информације о квалитету студијских програма и компетенција које су стекли дипломирани студенти завршетком студија (примена стечених знања у пракси) и укључивања захтева послодаваца са тржишта рада и студената у структуру студијских програма;
11. Установљавање сталног тела за праћење и контролу квалитета на Факултету – Комисије за контролу квалитета, са задатком да стално прати и контролише квалитет високог образовања на Факултету, спроводи анкетирање студената и запослених о квалитету педагошког рада наставника и наставног процеса, о квалитету студијског програма, и да најмање једном годишње подноси извештај Наставно-научном већу Факултета;
12. Јавно објављивање резултата вредновања на веб сајту и у публикацијама Факултета;
13. Активно укључивање студената у процесе вредновања и унапређења квалитета;
14. Промоција културе квалитета и стално стручно усавршавање свих актера процеса обезбеђења квалитета.

в) Субјекти обезбеђења квалитета обухватају све запослене и студенте Факултета, који су активно укључени у процес осигурања и сталног унапређења квалитета у свим областима деловања установе. Према члану 6. *Правилника о калитету Факултета* субјекти обезбеђења квалитета су:

1. Студенти;
2. Наставници и сарадници;
3. Ненаставно особље;
4. Орган пословођења (декан);
5. Продекани;
6. Студент продекан;
7. Декански колегијум;
8. Факултетски центри;
9. Орган управљања (Савет);
10. Наставно-научно веће;
11. Изборно веће;
12. Комисија за основне студије;
13. Комисија за мастер и докторске студије;
14. Катедре;

15. Стручне службе Факултета;
16. Комисија за обезбеђење квалитета;
17. Студентски парламент и
18. Часопис Факултета.

г) Области обезбеђења квалитета представљају кључне сегменте у којима Факултет континуирано прати, процењује и унапређује свој академски рад ради остваривања стратешких циљева. Обезбеђење квалитета се спроводи кроз систематско праћење следећих области:

1. Квалитета студијских програма;
2. Квалитета наставног процеса;
3. Квалитета научно-истраживачког и стручног рада наставника и сарадника;
4. Квалитета наставника и сарадника;
5. Квалитета студената;
6. Квалитета уџбеника и литературе, библиотечких и информатичких ресурса;
7. Квалитета управљања Факултетом и квалитета ненаставне подршке;
8. Квалитета простора и опреме;
9. Квалитета финансирања;
10. Улоге и доприноса студената у процесу самовредновања и провере квалитета;
11. Систематског праћења и периодичне провере квалитета и
12. Квалитета докторских студија.

б) SWOT анализа елемената Стандарда 1

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W - Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats - Опасности	0 - без значајности

Предности (S - Strengths)	Слабости (W - Weaknesses)
☐ Постоји опредељење Факултета за дугорочно унапређење квалитета и изградњу културе квалитета. +++ ☐ Усвојена Стратегија обезбеђења квалитета и Акциони планови који се периодично ревидирају. +++ ☐ Дефинисани су субјекти, мере и области обезбеђења квалитета. +++ ☐ Континуирано праћење квалитета по дефинисаним областима. +++	☐ Стратегија обезбеђења квалитета се често преиспитује само поводом акредитације, а не континуирано. ++ ☐ Акциони планови се не ажурирају редовно, често се пробијају рокови за реализацију активности. ++ ☐ Одређени део наставног особља неспреман је на промене, а влада и дугогодишња навика да се промене

☐ Добра информатичка подршка олакшава прикупљање и обраду свих релевантних података. +++ ☐ Сва усвојена документа која су у вези са обезбеђењем квалитета доступна су јавности на званичној Интернет страници Факултета. ++ ☐ Активно укључивање студената и постојање алумни базе за праћење исхода студија. ++	привидно уводе, али се суштински мало шта мења. +++ ☐ Постојећи поступци су често компликовани, а корективне мере и санкције за пропусте у обезбеђењу квалитета нису довољно прецизно дефинисане. ++ ☐ Студенти активности самовредновања често доживљавају као формалност. +++ ☐ Недовољна промоција значаја културе квалитета на нивоу Факултета. ++
Могућности (O - Opportunities)	Опасности (T - Threats)
☐ Подршка државе за подизање нивоа квалитета у високом образовању. +++ ☐ Сарадња са привредом, локалном самоуправом и установама из земље и иностранства са циљем подизања нивоа академског и научног квалитета кроз размену искустава, добрих пракси и заједничке активности. +++ ☐ Укључивање већег броја студената и наставника у међународне пројекте и програме мобилности. +++ ☐ Подршка привреде у области студентске праксе и креирању студијских програма. ++ ☐ Развој е-система за интерно вредновање и управљање квалитетом. +++ ☐ Успостављање панела са алумнима ради размене искустава и прилагођавања студијских програма пракси и потребама тржишта рада. +++ ☐ Активна улога млађих сарадника у доношењу иновативних решења. ++	☐ Лоша безбедоносна ситуација на северу Косова и Метохије и неповољни демографски трендови. +++ ☐ Тешка привредна ситуација која ограничава број студената заинтересованих за студирање, као и могућност њиховог запошљавања по окончању студија. +++ ☐ Недостатак финансијских ресурса за унапређење квалитета и подстицање запослених. +++ ☐ Недовољна усклађеност националних прописа са европским стандардима. +++ ☐ Одлив младих у иностранство због бољих услова студирања и живота. ++ ☐ Нелојална конкуренција и финансијска исцрпљеност привреде и становништва. +++
в) Предлог мера за унапређење квалитета Стандарда 1 (на основу <i>SWOT</i> анализе):	

1. **Редовна ревизија стратегијских докумената** - Обезбедити доследно ажурирање Стратегије обезбеђења квалитета и пратећих аката најмање на сваке три године, а по потреби и чешће, у складу са променама у високом образовању и интерним потребама Факултета.
2. **Израда и спровођење годишњих акционих планова** - За сваку школску годину припремити конкретан акциони план са јасно дефинисаним активностима, носиоцима, роковима и индикаторима праћења реализације.
3. **Јачање капацитета и ангажовања Комисије за обезбеђење квалитета** - Обезбедити да чланови Комисије имају довољно времена и ресурса за рад, кроз делимично ослобађање од других обавеза и редовну ротацију мање активних чланова.
4. **Поједностављење процедура и јачање одговорности** - Упростити административне процедуре везане за контролу квалитета и јасно дефинисати корективне мере и одговорности у случају пропуста у спровођењу кључних обавеза.
5. **Развој културе квалитета на свим нивоима** - Систематски радити на унапређењу свести и мотивације свих актера (наставника, ненаставног особља, студената) кроз информативне кампање, радионице и едукативне активности.
6. **Активно укључивање студената у процесе квалитета** - Повећати информисаност студената о значају њиховог учешћа у самовредновању, подстицати њихово учешће у доношењу одлука и ревизији релевантних докумената.
7. **Унапређење сарадње са спољним актерима** - Интензивирати сарадњу са локалном самоуправом, привредом и другим високошколским установама (у земљи и иностранству) ради размене искустава и унапређења студијских програма, као и примене исхода учења у пракси.
8. **Увођење континуиране едукације запослених** - Обезбедити програме стручног усавршавања из области управљања квалитетом за све запослене, уз акценат на примену интернационалних стандарда и добрих пракси.
9. **Развој дигиталних алата и ресурса** - Наставити улагања у информационе системе за праћење квалитета, дигиталне анкете, електронске базе података и ИТ инфраструктуру неопходну за ефикасно управљање.

Показатељи и прилози за Стандард 1:

[Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета Економског факултета \(2020-2025\)](#)

[Прилог 1.1.а. Стратегија обезбеђења квалитета Економског факултета \(2025-2030\)](#)

[Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета](#)

[Прилог 1.3. Акциони план](#)

СТАНДАРД 2:
НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ
КВАЛИТЕТА

Стандард 2: Начини и поступци за обезбеђење квалитета

Високошколска установа утврђује начине и поступке за обезбеђење квалитета свог рада, који су доступни јавности.

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економски факултет (у наставку текста: Факултет), у оквиру процеса управљања квалитетом, посвећен је дефинисању начина (стандарда) и поступака обезбеђења квалитета кроз планирање, контролу, осигурање и унапређење квалитета наставног и научно-истраживачког рада. Факултет је, у складу са *Правилником о квалитету*, правно регулисао поступање свих субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета, чиме се гарантују транспарентност и доследност у примени дефинисаних мера квалитета.

Факултет је посвећен континуираном и систематском унапређењу квалитета институције и студијских програма у складу са европским и националним стандардима квалитета. О томе сведоче успостављене процедуре и правне регулативе које омогућавају ефикасно управљање системом квалитета. Усвојени акти, који регулишу политику квалитета, доступни су наставном и ненаставном особљу, студентима и широј академској заједници, на званичном сајту Факултета (<https://ekonomski.pr.ac.rs/>). Спровођење редовне евалуације наставног процеса, научно-истраживачког рада, инфраструктуре и подршке студентима ослања се на интерне механизме за праћење и анализу резултата.

Факултет подстиче културу квалитета у којој сви актери – наставно, ненаставно особље и студенти – активно учествују у проценама самовредновања и спољашње евалуације, доприносећи изградњи институционалне одговорности и академске изврности. Акценат се ставља на прикупљање повратних информација од запослених и студената, као и на анализу релевантних показатеља перформанси који служе као основа за доношење стратешких и оперативних одлука. Поред тога, Факултет континуирано прати препоруке Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању (НАТ), као и других релевантних институција, како би обезбедио усклађеност са највишим стандардима академског интегритета и ефикасности. У циљу подстицања развоја и иновација, посебна пажња посвећује се стручном усавршавању наставног кадра и унапређењу услова за научно-истраживачки рад, што директно доприноси унапређењу квалитета наставе и општег образовног искуства студената.

Поступци за обезбеђење квалитета Факултета дефинисани су посебно за сваку област, кроз *Правилник о квалитету*, обухватајући:

1. квалитет студијског програма;
2. квалитет наставног процеса;
3. квалитет научноистраживачког и стручног рада;
4. квалитет наставника и сарадника;
5. квалитет студената;
6. квалитет уџбеника и литературе, библиотечких и информатичких ресурса;
7. квалитет управљања Факултетом и квалитет ненаставне подршке;

8. квалитет простора и опреме;
9. квалитет финансирања;
10. улога студената у самовредновању и провери квалитета;
11. систематско праћење и периодична провера квалитета;
12. квалитет докторских студија.

НОРМАТИВНИ ОКВИР

Закон о високом образовању
Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма
Правилник о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа
Правилник о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма
Правилник о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа
Статут Универзитета у Приштини
Статут Факултета

ИНСТИТУЦИОНАЛНА СТРУКТУРА

Декан и продекани
Савет факултета
Наставно-научно веће
Комисија за обезбеђење квалитета
Стручне службе
Студентски парламент

АКТИВНОСТИ И МЕХАНИЗМИ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Самовредновање и израда извештаја
Евалуација наставе (анкетирање студената)
Извештаји наставника и сарадника
Анализа научно-истраживачке продукције
Евалуација административне и техничке подршке
Контрола услова за рад

СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

Усвајање мера на седницама тела
Планирање професионалног развоја наставника
Унапређење наставних програма
Јачање студентске подршке

ПОВРАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ПРАЋЕЊЕ

Понављање евалуације
Праћење спровођења предложених мера

Слика 1. Шематски приказ спровођења начина и поступака за обезбеђење квалитета

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 2

2.1. Факултет је, у циљу обезбеђења и унапређења квалитета, прецизно дефинисао начине и поступке за обезбеђење квалитета кроз одговарајућа документа, а у складу са стандардима које доноси Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању Републике Србије (НАТ). У складу са прописаним стандардима, успостављене су јасне процедуре за праћење и евалуацију квалитета, које обухватају редовно самовредновање, акредитационе процесе и анализу наставног и научноистраживачког рада. Ове процедуре омогућавају континуирано унапређење наставних програма и организацију наставе, уз активно укључивање свих релевантних актера у процес обезбеђења квалитета.

Факултет обезбеђује квалитете високог образовања (студијских програма, наставе, наставног особља, научноистраживачког рада, услова рада и слично) у складу са међународно прихваћеним документима у овој области, и то:

1. Закон о високом образовању („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 – др. закон, 67/2019, 6/2020 – др. закони, 11/2021 – аутентично тумачење, 67/2021, 67/2021 – др. закон, 76/2023 и 19/2025);
2. Лисабонска конвенција о признавању квалификација/диплома у високом образовању (11. април 1997. године), коју је ратификовала наша држава 2003. године;
3. Болоњска декларација (19. јун 1999. године), коју је потписала наша држава 2003. године;
4. Правилник о стандардима и поступку за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма („Сл. гласник РС“, бр. 13 од 28. фебруара 2019. године, бр. 78 од 27. септембра 2024. године);
5. Правилник о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа („Сл. гласник РС“, број 78 од 27. септембра 2024. године);
6. Правилник о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа („Сл. гласник РС“ 13/2019-108, 1-2021-22, 19-2021-65, 51/2023-7, 102/2023-61);
7. Правилник о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС“, бр. 13 од 28. фебруара 2019, 1 од 11. јануара 2021, 19 од 5. марта 2021, 51 од 22. јуна 2023, 102 од 17. новембра 2023. године);
8. Статут Универзитета у Приштини;
9. Статут Факултета (пречишћен текст);
10. Општа акта Универзитета и Факултета којима се наведена материја ближе уређује;

11. Годишњи извештаји о раду Факултета.

На основу члана 42. став 1. тачка 14. *Статута* Факултета, *Правилника о стандардима за самовредновања и оцењивање квалитета високошколске установе и студијских програма* („Сл. гласник РС“, бр. 13 од 28. фебруара 2019, 78 од 27. септембра 2024. године), а у складу са *Стратегијом обезбеђења квалитета* Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Савет факултета, на предлог декана Факултета од 25. децембра 2019. године, на својој II (другој) седници одржаној 26. децембра 2019. године усвојио је *Стратегију обезбеђења квалитета Економског факултета (2020-2025)*. Наведеним основним и општим развојним документом у области обезбеђења квалитета дефинисани су мисија, визија, циљеви, области управљања квалитетом, мере за обезбеђење квалитета и субјекти управљања развојем квалитета. Циљ израде и доношења документа *Стратегије обезбеђења квалитета* представља остваривање циљева високог образовања утврђених Законом, као и визије даљег развоја образовања на Факултету. Факултет је опредељен да гради целовит, конзистентан, стабилан, функционалан, ефикасан, флексибилан и, у пуној мери транспарентан, систем управљања квалитетом, којим ће гарантовати усклађеност квалитета наставног и научноистраживачког рада са постављеним стандардима. У складу са наведеном Стратегијом, Факултет је развио низ активности и механизма које омогућавају њену оперативну примену у свим сегментима академског живота. У настави и научној продуктивности користе се алати за праћење постигнућа, као и инструменти за прикупљање повратних информација од свих заинтересованих страна – студената, наставног и ненаставног особља, спољних сарадника и послодаваца. Наведене информације служе као основ за ревизију и прилагођавање студијских програма, као и за унапређење метода наставе, чиме се обезбеђује одрживост система квалитета и његово континуирано прилагођавање савременим академским и тржишним захтевима.

На основу члана 42. став 1. тачка 14. *Статута* Факултета (пречишћен текст), *Правилника о стандардима за самовредновања и оцењивање квалитета високошколске установе и студијских програма* („Сл. гласник РС“, бр. 13 од 28. фебруара 2019, 78 од 27. септембра 2024. године), а у складу са *Стратегијом обезбеђења квалитета* Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Савет факултета, на предлог Наставно-научног већа Факултета (XII (дванаеста) седница ННВ-а у школској 2024/2025. години одржана 09.05.2025. године), усвојио је *Стратегију обезбеђења квалитета Економског факултета* за наредни петогодишњи период (2025-2030).

На основу члана 25. *Закона о високом образовању* („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017-41, 27/2018 (др. закон), 73/2018-7, 67/2019-3, 6/2020-3 (др. закон), 11/2021-3 (аутентично тумачење), 67/2021-3 (др. закон), 67/2021-7, 76/2023-23, 19/2025-3) и члана 66. став 1. тачка 25. *Статута* Факултета, а на предлог Комисије за обезбеђење квалитета, Наставно-научно веће Факултета, на својој IV (четвртој) седници одржаној 25. децембра 2019. године, усвојило је [Правилник о квалитету](#) којим се уређује институционални

систем управљања квалитетом Факултета у свим областима рада Факултета, утврђује подручје обезбеђења квалитета, стандарди квалитета рада, састав, надлежност, овлашћења и начин поступања субјеката надлежних за управљање, праћење, процену, унапређивање и развој квалитета, и регулишу друга питања од значаја за обезбеђење квалитета. Према члану 2. *Правилника о квалитету*, циљ успостављања институционалног система управљања квалитетом је утврђивање стандарда квалитета рада и регулисање механизма и поступака за управљање, праћење, вредновање, унапређивање и развој квалитета, као и развијање политике и организационе културе квалитета у обављању свих делатности Факултета. Применом *Правилника о квалитету* у пракси, Факултет је обезбедио функционалну и транспарентну структуру за доношење одлука у области унапређења квалитета, чиме се оснажују институционални капацитети за интерну контролу и развој. Правилник представља, не само нормативни оквир, већ и практични водич за координацију активности свих актера у процесу обезбеђења квалитета, уз јасно дефинисане улоге и одговорности. Његова примена доприноси већој интерној усаглашености у планирању, реализацији и евалуацији свих облика наставе, као и у научноистраживачком раду, административној подршци и унапређењу студентског стандарда. Овим документом подстиче се континуирана комуникација између органа управљања, стручних тела и корисника услуга Факултета, омогућавајући благовремено уочавање изазова и предузимање адекватних мера за њихово превазилажење.

На основу члана 25. *Закона о високом образовању* („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017-41, 27/2018 (др. закон), 73/2018-7, 67/2019-3, 6/2020-3 (др. закон), 11/2021-3 (аутентично тумачење), 67/2021-3 (др. закон), 67/2021-7, 76/2023-23, 19/2025-3), члана 1. и 2. *Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма* и одговарајућим одредбама *Правилника о квалитету*, као и члана 181. став 2. *Статута* Факултета, Наставно-научно веће Факултета је на својој XIII (тринаестој) седници одржаној 01. јула 2025. године, усвојило *Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета установе и студијских програма*. Усвајањем правилника, Факултет је формализовао свеобухватан приступ интерном вредновању свих аспеката академског и административног рада, кроз јасно утврђене методолошке оквире, критеријуме и индикаторе квалитета. Наведеним правилником дефинисани су периодичност процеса самовредновања, надлежности и обавезе чланова Комисије за обезбеђење квалитета, као и механизми за анализу и интерпретацију прикупљених података.

Применом усвојених докумената Факултет прецизно дефинише стандарде и поступке за обезбеђење квалитета студијских програма, наставног процеса, научноистраживачког рада, праћење и оцењивање студената, уџбеника и друге литературе, ресурса, ненаставне подршке и процеса управљања.

Према *Правилнику о квалитету* и *Правилнику о самовредновању и оцењивању квалитета установе и студијских програма*, процедура самовредновања спроводи се у складу са

оптималним стандардима квалитета које је утврдило Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању:

1. **Стандард 1:** Стратегија обезбеђења квалитета
2. **Стандард 2:** Начини и поступци за обезбеђење квалитета
3. **Стандард 3:** Систем обезбеђења квалитета
4. **Стандард 4:** Квалитет студијског програма
5. **Стандард 5:** Квалитет наставног процеса
6. **Стандард 6:** Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
7. **Стандард 7:** Квалитет наставника и сарадника
8. **Стандард 8:** Квалитет студената
9. **Стандард 9:** Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
10. **Стандард 10:** Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
11. **Стандард 11:** Квалитет простора и опреме
12. **Стандард 12:** Финансирање
13. **Стандард 13:** Улога студената у самовредновању и провери квалитета
14. **Стандард 14:** Систематско праћење и периодична провера квалитета
15. **Стандард 15:** Квалитет докторских студија.

Примена побројаних стандарда омогућава објективно и систематично вредновање свих сегмената образовног процеса, од стратешког управљања, до материјалних услова и финансијске одрживости. Стандарди уједно подстичу развој културе квалитета и служе као оријентир у креирању политика, програма и активности усмерених ка унапређењу академског и истраживачког рада, као и општих услова студирања.

Субјекти обезбеђења квалитета јесу: Комисија за обезбеђење квалитета, Катедре, Факултетски центри, стручне службе, органи факултета (орган управљања, орган пословођења, стручни органи и Студентски парламент), односно наставници и сарадници Факултета, студенти и ненаставно особље Факултета.

Према члану 3. *Правилника о квалитету*, декан Факултета руководи квалитетом. Праћење, вредновање и унапређење квалитета дужност је свих јединица, органа и служби Факултета, као и свих запослених и студената. Култура квалитета уграђује се у сва подручја рада, као и у сва нормативна акта Факултета.

Факултет Статутом и другим општим актима утврђује послове и задатке наставника, сарадника, студената, стручних органа и Комисије за обезбеђење квалитета у доношењу, спровођењу стратегије, стандарда, процедура и културе обезбеђења квалитета, а кроз

Извештај о самовредновању процењује степен усаглашености квалитета Факултета са захтевима стандарда.

2.2. Факултет гради и одржава структуру обезбеђења квалитета која омогућава јасно дефинисање стандарда у свим областима рада, као и успостављање делотворних процедура за управљање, надгледање, процену и унапређење квалитета. Кроз такав систем, не само да се обезбеђује континуитет и доследност у примени постављених критеријума, већ се подстиче и развој свеобухватне политике квалитета и културе одговорности за квалитет унутар целокупне академске и административне заједнице Факултета.

Важну функцију у систему обезбеђења квалитета има **Комисија за обезбеђење квалитета** (у наставку текста: **Комисија**). Комисија има укупно седам чланова, и то: три члана из реда наставника, два члана из реда сарадника, једног члана из реда студената и једног члана из реда ненаставног особља. Чланове Комисије из реда наставника и сарадника, као и председника и заменика председника Комисије бира Наставно-научно веће Факултета, јавним гласањем, већином гласова укупног броја чланова Наставно-научног већа. Предлог за члана Комисије из реда студената утврђује Студентски парламент, на начин предвиђен Статутом Студентског парламента. Предлог за члана Комисије из реда ненаставних радника утврђује се на заједничком састанку ненаставних радника, јавним гласањем, већином гласова укупног броја ненаставних радника.

Комисија има значајну улогу у иницирању и праћењу активности усмерених ка подизању квалитета свих сегмената рада Факултета. Њена надлежност обухвата анализу постојећег стања, предлагање мера за унапређење, координацију процеса самовредновања и припрему извештаја који се користи као основ за доношење одлука на нивоу органа управљања.

Улога, задаци и надлежност Комисије јесу да:

1. креира и предлаже модел обезбеђења квалитета;
2. координира активности пројектовања и имплементације система обезбеђења квалитета;
3. дефинише и предлаже кључне процесе у систему обезбеђења квалитета, разматра и предлаже Наставно-научном већу и Савету Факултета усвајање докумената из области обезбеђења квалитета, имплементира документа, дефинише корективне и превентивне мере;
4. предлаже и примењује Правилник о самовредновању (анкете, обрада резултата, анализе);
5. прати обезбеђење квалитета и предлаже мере за његово унапређење;

6. прати поштовање планова рада на наставним предметима и њихову усклађеност са потребама и могућностима студената и предлаже корективне мере;
7. прати радно оптерећење студената мерено ЕСПБ бодовима и, у случају потребе, предлаже корективне мере;
8. прати резултате оцењивања и пролазности студената по наставним предметима и предлаже корективне и превентивне мере;
9. прати квалитет наставног и испитног материјала и предлаже мере за унапређење њиховог квалитета;
10. прати и обезбеђује учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда, поступака и културе обезбеђења квалитета;
11. прати остваривање студијских програма и планова рада;
12. прати остваривање стандарда квалитета наставе;
13. разматра извештаје о одржаној настави у семестру;
14. разматра успех студената на завршним испитима;
15. развија и унапређује методологију праћења и оцењивања квалитета наставе од стране студената;
16. предлаже предузимање корективних мера према наставницима и сарадницима чији је наставни рад био испод стандардног квалитета;
17. предлаже и организује спровођење одговарајућих програма едукације за унапређивање педагошких способности наставника и сарадника;
18. прати реализацију студијских програма и даје смернице за њихову ревизију у циљу осавремењавања садржаја и обезбеђивања њихове упоредивости са студијским програмима одговарајућих домаћих и страних високошколских установа;
19. прати циљеве студијских програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима Факултета;
20. прати структуру и садржај студијских програма у погледу односа опште академских, научно-стручних и стручно-апликативних дисциплина;
21. прати исходе учења и обуке, стручност и компетенције студената након окончања студија и могућности њиховог запошљавања и даљег школовања;
22. утврђује методологију прибављања повратних информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студијских програма и студената;
23. утврђује методологију за учешће студената у оцењивању и обезбеђењу квалитета студијских програма;
24. предлаже опсег акредитације (студијски програми основних, мастер и докторских академских студија);
25. координира рад тимова за акредитацију;
26. координира рад на изради докумената за акредитацију;

27. координира рад на акредитацији (са надлежним Министарствима);
28. обавља и друге послове у поступку акредитације и обезбеђења квалитета образовне и научноистраживачке делатности Факултета;
29. подноси полугодишњи извештај о раду после окончања јесењег семестра и годишњи извештај, од 1. до 15 новембра текуће године;
30. обавља и друге послове у складу са овим Правилником.

Сви актери укључени у процес обезбеђења и унапређења квалитета на Факултету имају право и обавезу да активно доприносе спровођењу мера усмерених ка побољшању квалитета, што обухвата и учешће у поступцима самовредновања, спољашње евалуације и акредитације Факултета. Одговорности и задаци појединачних учесника у овим процесима ближе се одређују општим актима, као и одлукама и другим релевантним документима органа Факултета. Акциони план прецизира конкретне кораке, процедуре и временске оквири неопходне за реализацију активности којима се унапређује систем квалитета на институционалном нивоу.

2.3. Факултет се континуирано залаже за транспарентност и отвореност у процесима обезбеђења квалитета, настојећи да сви релевантни поступци, механизми и резултати буду доступни и разумљиви како унутрашњим, тако и спољним актерима. Начини и поступци за обезбеђење квалитета нису посматрани као изоловани технички кораци, већ као део шире политике изградње поверења, сарадње и сталне размене повратних информација. Факултет обезбеђује да наставно особље и сарадници буду благовремено и свеобухватно информисани кроз састанке катедри, рад тела факултета, електронску комуникацију и доступну документацију. Истовремено, студенти преко својих представника активно учествују у свим фазама процеса вредновања, од анкетирања и анализе података, до формулисања закључака и предлога мера за унапређење. У циљу проширења информисаности и ангажованости, Факултет развија и дигиталне алате који омогућавају лак приступ извештајима и другим документима који се односе на унутрашњу евалуацију и екстерну проверу квалитета, као и на стратегије унапређења. Присутна је и пракса консултативних састанака, на којима се презентују резултати вредновања и подстиче јавна расправа о значају академског квалитета. На тај начин, обезбеђење квалитета перципира се као заједничка одговорност и динамичан процес у којем сви актери имају јасно дефинисано место, могућност учешћа и увид у сва релевантна документа и активности.

Поред унапређења канала комуникације и приступа информацијама, Факултет пажњу поклања и култури квалитета као вредносном оквиру који превазилази формалне обавезе и постаје део свакодневне академске праксе. У том смислу, охрабрују се иницијативе наставника, сарадника, студената и ненаставног особља које доприносе унапређењу наставног процеса, услова рада, научноистраживачког амбијента и целокупног студентског искуства. Свесни да је квалитет динамична категорија, органи и тела Факултета редовно преиспитују постојеће механизме, прилагођавају стратегије

савременим изазовима у области високог образовања и отворено приступају конструктивној критици и предлозима за побољшање. Таквим приступом негује се окружење у којем се транспарентност не доживљава као пука формалност, већ као основа узајамног поверења, академске одговорности и континуираног напредовања.

2.4. Факултет има одговорност да обезбеди развој, примену, праћење и континуирано унапређење система обезбеђења квалитета у свим сегментима свог рада – у настави, научноистраживачкој делатности, управљању, подршци студентима, сарадњи са окружењем и у међународној делатности. У оквиру Стандарда 2 нарочито се истиче да процеси обезбеђења квалитета не смеју бити формални или повремени, већ интегрални део културе квалитета, дубоко укоренење у вредности, стратегију и свакодневну праксу установе. Један од кључних елемената овог стандарда јесте периодично преиспитивање и унапређење постојећих механизма за обезбеђење квалитета. То подразумева да установа у одређеним интервалима – најчешће једном годишње или у складу са интерним актима – спроводи свеобухватну анализу важећих процедура, метода, инструмената и извештајних механизма у оквиру свог система квалитета. Циљ ових преиспитивања јесте процена ефикасности, релевантности и усклађености постојећих пракси са развојним потребама Факултета, као и са националним и међународним стандардима. Поступак преиспитивања обухвата прикупљање и анализу повратних информација од свих релевантних заинтересованих страна. Посебан нагласак ставља се на мишљење студената, као крајњих корисника образовног процеса. Резултати анализа користе се за прилагођавање постојећих политика, ревизију процедура, увођење нових инструмената за праћење и вредновање, као и за подстицање иновација у наставној и управљачкој пракси. Факултет прати и важеће прописе, смернице тела за акредитацију и примере добре праксе других високошколских установа, како би у складу са тим ажурирала сопствене акте и унапредила интерни систем обезбеђења квалитета. Резултати самовредновања и анкетирања студената документују се у релевантним извештајима и представљају основ за предлагање и доношење конкретних мера унапређења.

б) SWOT анализа елемената Стандарда 2

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W - Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats - Опасности	0 - без значајности

Предности (S - Strengths)	Слабости (W - Weaknesses)
☐ Факултет је развио системски и транспарентан приступ у обезбеђењу квалитета, у којем су процедуре јасно	☐ Иако постоји формализован систем, у пракси понекад недостаје доследна примена одређених процедура. +++

дефинисане и подржане формалним актима. +++ □ Искуство дуже од једне деценије у примени стандарда и поступака за обезбеђивање и унапређење квалитета. +++ □ У процес су укључени сви релевантни актери: наставници, сарадници, студенти и стручна јавност. +++ □ Резултати самовредновања, као и пратећи документи, редовно се објављују на Интернет страници Факултета, што повећава доступност информација и подстиче културу квалитета. +++ □ Спроводи се редовно анкетирање студената, с обзиром на то да они учествују на унапређење студијских програма и рада Факултета. +++	□ Постоји ризик да се поступци своде на формалност, без довољно дубинске анализе или праћења ефеката предузетих мера. +++ □ Недовољна обученост и капацитети свих учесника у систему могу довести до повремених пропуста у комуникацији, интерпретацији резултата и предлозима мера. ++ □ Повратна информација често није довољно јасна или благовремена, посебно у погледу ефеката спроведених мера. ++ □ Приметно је да одређени део наставног особља и даље показује склоност ка очувању традиционалних образовних пракси, уз изражену резервисаност према увођењу суштинских промена. ++
Могућности (O - Opportunities)	Опасности (T - Threats)
□ Постоји простор за даље унапређење начина и поступака кроз увођење савремених дигиталних алата, визуелизације података и аутоматизације процеса праћења квалитета. ++ □ Јачање интерне комуникације и организовање обука за све учеснике у систему може допринети бољем разумевању и ефикаснијем спровођењу процедура. ++ □ Повезивање са искуствима других високошколских установа и праћење европских пракси у области осигурања квалитета представљају значајан потенцијал за иновирање постојећег система. +++ □ Унапређење сарадње са сродним високошколским установама у земљи, са циљем подизања нивоа академског и	□ Могућност постојања отпора према променама и унапређењима у поступцима, посебно ако се они доживе као додатно оптерећење. ++ □ Промене у законодавном оквиру или захтеви од стране регулаторних тела могу утицати на стабилност постојећег система. ++ □ Ограничени ресурси, како људски, тако и технички, могу представљати препреку за имплементацију иновативних решења. +++ □ Потенцијални отпор запослених према увођењу промена и иновација у поступцима обезбеђења квалитета, посебно уколико се те активности доживљавају као административно оптерећење или нарушавање устаљених радних навика. ++

научног квалитета кроз размену искустава, добрих пракси и заједничке активности. +++ □ Развијање континуиране сарадње са Националном службом за запошљавање и представницима привреде, у циљу прилагођавања студијских програма актуелним захтевима тржишта рада и унапређења запошљивости дипломираних студената. +++ □ Интензивирање међународне академске сарадње са сродним високошколским институцијама у иностранству, кроз размену наставног и истраживачког особља, заједничке пројекте и размену искустава у области обезбеђења квалитета. ++	□ Честе и непредвидиве промене у регулаторном и законодавном оквиру могу створити несигурност у процесу планирања, изазвати потребу за хитним прилагођавањем и угрозити континуитет спровођења већ успостављених процедура квалитета. ++ □ Недовољна мотивација и ангажованост појединих чланова академске заједнице у процесима унапређења квалитета може довести до формалног, а не до суштинског приступа обезбеђењу квалитету. ++
---	---

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 2:

1. Успостављање и редовно ажурирање јасно дефинисаних процедура за праћење и вредновање квалитета у настави и научно-истраживачком раду.
2. Формирање интерних комисија и тимова за квалитет који ће систематски пратити примену стандарда и предлагати мере за унапређење.
3. Увођење редовних интерних ревизија и самоевалуација ради објективног процењивања квалитета свих аспеката образовног процеса.
4. Развој система за прикупљање и анализу повратних информација од студената, наставног особља и спољних сарадника.
5. Јачање сарадње са релевантним спољним институцијама и стручним телима ради осигурања усаглашености са националним и међународним стандардима.
6. Континуирана обука и усавршавање запослених у области управљања квалитетом и примене најбољих пракси.
7. Интеграција информационо-комуникационих алата у процесе праћења и извештавања о квалитету ради веће ефикасности и транспарентности.
8. Развијање јасних показатеља и метрика за мерење квалитета у различитим сегментима рада Факултета.

9. Осигурање транспарентности и доступности резултата вредновања квалитета за све заинтересоване стране.
10. Стимулисање културе сталног унапређења и иновација у свим сегментима образовног процеса.
11. Спровођење редовних анализа ризика и превентивних мера у циљу одржавања и побољшања квалитета.
12. Увођење и праћење плана активности за унапређење квалитета заснованог на добијеним резултатима и препорукама.
13. Организација редовних састанака и радионица у циљу размене искустава и дискусија о најбољим практичним решењима за обезбеђење квалитета.

Показатељи и прилози за Стандард 2:

[Прилог 2.1. Усвојени документ – Правилник о квалитету Економског факултета](#)

[Прилог 2.2. План рада Комисије за обезбеђење квалитета Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици за 2025. годину](#)

[Прилог 2.3. Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела - Извештај Комисије за обезбеђење квалитета за 2024. годину](#)

СТАНДАРД 3:
СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 3

Институционални систем обезбеђења квалитета установљен је и регулисан: *Статутом Економског факултета Универзитета у Приштини* (пречишћени текст), усвојеним на XI (једанаестој) седница ННВ-а у школској 2024/2025. години одржаној 28.04.2025. године, *Стратегијом обезбеђења квалитета Економског факултета (2020-2025)*, *Стратегијом обезбеђења квалитета Економског факултета (2025-2030)* и *Правилником о квалитету*.

Организациона структура за обезбеђење квалитета

Систем обезбеђења квалитета на Универзитету у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економском факултету (у наставку текста: Факултет), као целовит и јединствен систем, уређен је низом правних аката и докумената: Статутом Факултета (пречишћени текст), Стратегијом обезбеђења квалитета Економског факултета (2020-2025), Стратегијом обезбеђења квалитета Економског факултета (2025-2030) и Правилником о квалитету Економског факултета. Успостављање целовитог система управљања квалитетом је израз намере Факултета да створи потребне претпоставке за спољашњу и унутрашњу проверу квалитета, односно да перманентно развија културу квалитета, као и свести о важности квалитета, личног доприноса и одговорности за његово унапређење. Увођењем система обезбеђења квалитета дефинисани су политика и начин управљања квалитетом, јасни стандарди и мерљиви индикатори квалитета, као и стандардне процедуре у смислу постизања академске изврсности и квалитета реализације радних активности, а са циљем да се унапреди и стандардизује квалитет рада сваког појединца, органа и службе на Факултету. Факултет, кроз унутрашњу контролу квалитета и процес самовредновања обезбеђује критички осврт на усвојене стратешке циљеве и отвара могућности за унапређење процеса и активности везаних за квалитет.

3.1. Универзитет у Приштини – Економски факултет у процесу управљања квалитетом у области система обезбеђења квалитета спровео је основне активности планирања, контроле, обезбеђења и унапређења квалитета. Оријентација Факултета ка успостављању и развијању система обезбеђења квалитета формализована је, између осталог и чињеницом да су чланом 173. Статута Економског факултета, као дугорочни циљеви обезбеђења квалитета високог образовања на Факултету дефинисани:

- унапређивање квалитета високог образовања;
- повећање ефикасности студија;
- унапређивање квалитета студијских програма, наставе и услова рада;
- унапређивање научно-истраживачког рада наставног особља;
- повећање доприноса академском животу Универзитета и доприноса локалној и националној заједници.

Док Статут Факултета јасно дефинише надлежности и задатке органа управљања, наставника, сарадника, Студентског парламента и студената, стручних органа, катедри и Комисије за обезбеђење квалитета у процесу доношења и спровођења стратегије, начине и поступке обезбеђења квалитета (Прилог 1.4), дотле се Правилником о квалитету наглашавају и ближе дефинишу улоге, задаци и послови свих субјеката обезбеђења квалитета у процесу обезбеђења и контроле квалитета на Факултету (детаљније у стандарду 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке). С тим у вези, унутрашњим осигурањем квалитета на Факултету, поред декана, као органа пословођења и продекана, као субјекти обезбеђења квалитета посебно се баве: Комисија за обезбеђење квалитета, Савет Факултета, Наставно-научно веће, Катедре, Факултетски центри, стручне службе, Комисија за основне студије, Комисија за мастер и докторске студије, односно наставници и сарадници Факултета, студенти (Студентски парламент) и ненаставно особље Факултета (*члан 6 Правилника о квалитету*).

3.2. Чланом 179. Статута факултета (пречишћени текст) предвиђено је да у спровођењу Стратегије обезбеђења квалитета студенти Факултета, кроз рад својих представника у Студентском парламенту, ННВ-у, Савету Факултета, Комисији за обезбеђење квалитета и другим органима Факултета, активно учествују у доношењу и спровођењу политике обезбеђења квалитета, поступку самовредновања, идентификовању постојећих слабости и предлагању мера за њихово превазилажење и отклањање. Култура обезбеђења квалитета негује се кроз редовно спровођење студентских анкета, али и кроз отворену, перманентну и активну комуникацију студентских представника, предвођених студентом продеканом и председником Студентског парламента са руководством и органима управљања Факултета. У том контексту, Факултет је обезбедио континуирано учешће студената у процесу обезбеђења система квалитета, нарочито у погледу унапређења квалитета студијског програма, квалитета наставног процеса, квалитета наставника и сарадника, квалитета рада стручних служби и подршке студирању.

3.3. Комисија за обезбеђење квалитета на Факултету представља сталну комисију коју, у складу са чл. 176 Статута Факултета, именује Наставно-научно веће и најодговорније је тело у процесу унутрашњег осигурања квалитета (Прилог 3.1) и промовисања културе квалитета на Факултету, превасходно кроз активно учешће у предлагању и изради Стратегије обезбеђења квалитета, припреми материјала, планирању и анализи поступка самовредновања и оцењивања квалитета целокупног система образовања и научно-истраживачког рада на Факултету, студијских програма и ефикасности студирања и давању препорука и предлога за континуирано унапређење квалитета наставе и усавршавање научно-истраживачког рада ННВ-у и декану. Рад Комисије који се односи на припрему и спровођење поступка самовредновања и креирање Извештаја о самовредновању, дефинисан је Стандардима и упутством за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма које прописује Национални савет за високо образовање Републике Србије. Комисија за обезбеђење

квалитета на Факултету, такође је задужена за организацију, спровођење и анализу поступака студентског вредновања ненаставне подршке (текући студенти), послодаваца (свршени студенти) и поступка вредновања задовољства запослених.

Правилником о квалитету предвиђени су: улога, задаци и надлежност Комисије за обезбеђење квалитета, састав и трајање мандата чланова, основи и поступак за разрешење, начин руковођења Комисијом и друга питања од важности за рад Комисије.

Величина и структура Комисије за обезбеђење квалитета (у даљем тексту: Комисија) утврђени су одлуком Наставно-научног већа Факултета, тако да су у њеном саставу заступљени наставници и сарадници, ненаставна подршка и студенти Факултета које бира Студентски парламент. Комисију чини укупно седам (7) чланова и то:

- три члана из реда наставника,
- два члана из реда сарадника,
- један члан из реда ненаставног особља и
- један члан из реда студената.

Чланове Комисије из реда наставника и сарадника, као и председника и заменика председника Комисије бира Наставно-научно веће, јавним гласањем, већином гласова укупног броја чланова Наставно-научног већа.

Предлог за члана Комисије из реда студената утврђује Студентски парламент, на начин предвиђен Статутом Студентског парламента.

Предлог за члана Комисије из реда ненаставних радника утврђује се на заједничком састанку ненаставног особља, јавним гласањем, већином гласова укупног броја ненаставних радника.

Састав тренутно актуелне Комисије за обезбеђење квалитета утврђен је на VII (седмој) седници Наставно-научног већа у школској 2024/2025. години, одржаној 28.02.2025. године (Одлука број 231/25 – Прилог 3.1.), и то:

1. Проф. др Соња Вујовић – председник,
2. Проф. др Срђан Милосављевић – члан,
3. Проф. др Владимир Радивојевић – члан,
4. Ивана Алексић, асистент – члан,
5. Стефан Грујић, сарадник у настави – члан,
6. Данијела Николић, дипломирани правник – члан и
7. Марко Петровић, студент – члан.

Мандат чланова Комисије траје 3 (три) године, изузев мандата члана из реда студената, који траје једну годину, сходно одредбама Правилника о квалитету.

Улога, задаци и надлежност Комисије за обезбеђење квалитета уређени су чланом 70 Статута Економског факултета и чланом 11 Правилника о квалитету. С тим у вези, Комисија обавља следеће послове:

1. креира и предлаже модел обезбеђења квалитета;
2. координира активности пројектовања и имплементације система обезбеђења квалитета;
3. дефинише и предлаже кључне процесе у систему обезбеђења квалитета, разматра и предлаже Наставно-научном већу и Савету Факултета усвајање докумената из области обезбеђења квалитета, имплементира документа, дефинише корективне и превентивне мере;
4. предлаже и примењује Правилник о самовредновању (анкете, обрада резултата, анализе);
5. прати обезбеђење квалитета и предлаже мере за његово унапређење;
6. прати поштовање планова рада на наставним предметима и њихову усклађеност са потребама и могућностима студената и предлаже корективне мере;
7. прати радно оптерећење студената мерено ЕСП бодовима и у случају потребе предлаже корективне мере;
8. прати резултате оцењивања и пролазности студената по наставним предметима и предлаже корективне и превентивне мере;
9. прати квалитет наставног и испитног материјала и предлаже мере за унапређење њиховог квалитета;
10. прати и обезбеђује учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда, поступака и културе обезбеђења квалитета;
11. прати остваривање студијских програма и планова рада;
12. прати остваривање стандарда квалитета наставе;
13. разматра извештаје о одржаној настави у семестру;
14. разматра успех студената на завршним испитима;
15. развија и унапређује методологију праћења и оцењивања квалитета наставе од стране студената;
16. предлаже предузимање корективних мера према наставницима и сарадницима чији је наставни рад био испод стандардног квалитета;
17. предлаже и организује спровођење одговарајућих програма едукације за унапређивање педагошких способности наставника и сарадника;
18. прати реализацију студијских програма и даје смернице за њихову ревизију у циљу осавремењавања садржаја и обезбеђивања њихове упоредивости са

студијским програмима одговарајућих домаћих и страних високошколских установа;

19. прати циљеве студијских програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима Факултета;
20. прати структуру и садржај студијских програма у погледу односа опште-академских, научно-стручних и стручно-апликативних дисциплина;
21. прати исходе учења и обуке, стручност и компетенције студената након окончања студија и могућности њиховог запошљавања и даљег школовања;
22. утврђује методологију прибављања повратних информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студијских програма и студената;
23. утврђује методологију за учешће студената у оцењивању и обезбеђењу квалитета студијских програма;
24. предлаже опсег акредитације (студијски програми основних, мастер и докторских академских студија);
25. обавља послове у поступку акредитације и обезбеђења квалитета образовне и научно-истраживачке делатности Факултета (координира рад тимова за акредитацију и рад на изради документације за акредитацију);
26. подноси полугодишње и годишње извештаје о раду и
27. обавља и друге послове у вези са обезбеђењем квалитета образовне и научно-истраживачке делатности Факултета.

Поред Комисије, Факултет може именовати и друге сталне и повремене комисије и друга радна тела ради анализе и решавања одређених питања из области обезбеђења квалитета, прикупљања и анализе података, спровођења конкретних активности и др.

Образовањем Комисије за обезбеђење квалитета на Факултету испуњени су сви нормативни услови неопходни за успостављање и пуну имплементацију система обезбеђења квалитета које прописује Стандард 3. На основу обимног описа задатака и надлежности, јасно је да Комисија има неизоставну улогу у очувању и унапређењу академских стандарда на Факултету. Њен рад представља изузетно важан ослонац за доношење стратешких одлука и креирање амбијента који подстиче академску изврсност. Посвећеност чланова Комисије квалитету наставе, истраживању и свеукупном академском животу основа је даљег развоја и репутације Факултета у оквиру националног и међународног образовног простора. Постојећи технички услови омогућавају свеобухватно вредновање квалитета студијских програма, наставе и ненаставне подршке, уз пуно учешће студената у овом процесу. У наредном периоду, неопходно је континуирано пратити и процењивати да ли се постојећи механизми

система обезбеђења квалитета практично реализују и евентуално извршити корекцију организационе структуре за обезбеђење и унапређење квалитета.

6) *SWOT* анализа елемената Стандарда 3

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W -Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats – Опасности	0 - без значајности

Предности (S - Strengths)	Слабости (W - Weaknesses)
- Активности унутрашње контроле и континуираног осигурања квалитета наставе и научно-истраживачког рада на Факултету поверене су Комисији за обезбеђење квалитета. +++ - Дефинисана је надлежност органа управљања (Савета Факултета), органа пословођења (декана), надлежност стручног органа (Наставно – научног већа), надлежност наставника и сарадника, као и студената у систему обезбеђења квалитета. +++ - Правна регулатива везана за обезбеђење квалитета (<i>Правилник о квалитету</i>) којом су дефинисани субјекти обезбеђења квалитета и делокруг њиховог рада, стандарди и поступци за обезбеђење квалитета студијских програма, квалитета наставног процеса, квалитета научно-истраживачког рада, начини обезбеђења и унапређивања квалитета наставника и сарадника, квалитета студената и расположивог простора и опреме и слично и њена адекватна имплементација. +++	- Недовољна мотивисаност запослених да активно учествују у телима која се баве унутрашњим осигурањем квалитета. +++ - Појединачни случајеви отпора једног дела наставног особља према редовној евалуацији њиховог рада од стране студената, као и отпор уважавању корективних и превентивних мера. +++ - Недовољна иницијатива студената у предлагању корективних мера у погледу унапређења квалитета наставног процеса и услова рада. ++ - Непостојање дефинисаних мера и политика санкција за неиспуњавање стандарда за обезбеђење квалитета. ++

• Обезбеђена добра информатичка подршка која омогућава периодичност и правовременост спровођења анкетирања и одређених поступака у процесу самовредновања и обезбеђења квалитета рада Установе и студијских програма. +++ • Уходана пракса праћења и анализирања стања система квалитета и предлагања мера за унапређење. +++ • Заступљеност студената у организационој структури обезбеђења и унапређења квалитета. ++	
Могућности (O - Opportunities)	Опасности (T - Threats)
• Могућност перманентног унапређивања система и процеса вредновања и обезбеђења квалитета у складу са потребама студената и запослених, спровођењем додатних поступака анкетирања. +++ • Доступност истраживања најбоље праксе у системима високог образовања у локалном, регионалном и европском окружењу. ++ • Интензивнија сарадња са другим високошколским установама и научно-истраживачким институцијама на нивоу Универзитета у Приштини и земљи, у целини у погледу унашређења квалитета. ++ • Регионално повезивање са другим сродним високошколским установама, у циљу размене искустава у побољшању квалитета. ++	• Без активног учешћа запослених и активног ангажовања већег броја студената, није могуће успоставити одговарајући систем обезбеђења квалитета. +++ • Преоптерећеност наставног особља и студената, који због редовних активности немају довољно времена да се посвете процедурама обезбеђења квалитета, као и недостатак афирмације за ову врсту активности. +++ • Чланови Комисије за обезбеђење квалитета свој рад у тој комисији обављају поред својих редовних обавеза. ++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 3

На основу описа, анализе и процене тренутне ситуације по питању квалитета система обезбеђења квалитета идентификовани су повољни елементи, али и одређене слабости у оквиру Стандарда 3. У складу са тим, предложене су мере и активности за његово даље унапређење:

1. Унапредити институционалну подршку наставном и ненаставном особљу ради развијања свести и повећања њихових стручних компетенција, укључујући и одговарајућу едукацију у циљу унапређења знања, способности и вештина за разумевање идеје и културе квалитета, као и начина функционисања система обезбеђења квалитета.
2. Унапредити механизме спровођења, анализе и начина обраде анкета студентског вредновања с циљем обезбеђења довољно великог узорка посматране популације како би се осигурала валидност добијених резултата.
3. Обезбедити континуирано информисање и сталну едукацију студената о нужности и значају њиховог активног учешћа у процесу обезбеђивања и унапређења квалитета студијских програма, наставног процеса и услова рада високошколске установе, као и за креирање предлога поступака и механизма интерне контроле квалитета.
4. Наставити рад на јачању мотивације запослених у смислу активног укључивања у процесе обезбеђења квалитета, односно њихове мотивисаности за активан рад у телима која се баве унутрашњим осигурањем квалитета, имајући у виду значај система обезбеђења квалитета за успешан развој високошколске установе, очување националне и стицање позитивне и препознатљиве међународне репутације Факултета.
5. Подржавати активно учешће Факултета у раду Универзитета и продубљивању сарадње са другим високошколским установама у земљи и региону са циљем размене искустава и уједначавања приступа проблематици обезбеђења и унапређења система квалитета.
6. Актима Факултета дефинисати већа овлашћења органа руковођења у смислу спровођења санкција у погледу неадекватног реаговања и (не)предузимања превентивних и корективних мера на које је указала Комисија за обезбеђење квалитета.

[Прилог 3.1. Одлука о формирању Комисије за обезбеђење квалитета Економског факултета.](#)

[Прилог 3.2. Списак свих спроведених анкета.](#)

[Прилог 3.3. Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера.](#)

СТАНДАРД 4:

КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Стандард 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

|

|— 1. *Квалитет студијског програма*

- опште напомене и приступ оцењивању квалитета студијских програма

|— 2. *Опис студијских програма*

- детаљан опис студијских програма на:
основним академским студијама, посебно кроз акредитоване модуле,
мастер академским студијама и
докторским академским студијама

|— 3. *Упоредивост студијских програма*

- приказ упоредивости студијских програма сва три нивоа, са програмима на високошколским установама у земљи и иностранству

|— 4. *Наставне и студентске активности*

- организација наставних активности
- исходи учења и оцењивање студената

|— 5. *Распоред предмета по годинама и семестрима*

- опис студијских програма и модула кроз преглед предмета, стручних сазнања која се стичу, заступљеност предмета и наставни процес
- табеларни приказ распореда предмета за све студијске програме на основним, мастер и докторским академским студијама, са бројем ЕСПБ бодова и статусом (обавезни/изборни)

|— 6. *Пример оптерећења студента током семестра*

|— 7. *Расподела ЕСПБ бодова*

- детаљно објашњење начина расподеле ЕСПБ бодова

|— 8. *Завршни рад*

- циљ и начин израде и оцењивања завршног рада (на основним и мастер академским студијама)

|— 9. *Алумни*

- прикупљање повратних информација од дипломираних студената
- оцена задовољства послодаваца дипломираним студентима

|— 10. *SWOT анализа и препоруке за унапређење*

- снаге, слабости, шансе и опасности које могу утицати на квалитет студијских програма
- препоруке за унапређење квалитета студијских програма

|— *Прилози*

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Ниво квалитета студијског програма изражава се кроз више аспеката који обухватају различите елементе образовног процеса. Квалитет програма не подразумева усмереност само на академске садржаје, већ и на свеобухватни развој студената и њихову припрему за интеграцију у савремено тржиште рада. Реализација циљева у погледу квалитета студијског програма обезбеђује се праћењем и провером његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих организација из окружења.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 4

Од свог оснивања (1961. године), Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економски факултет (у наставку текста: Факултет), обавља своју образовну делатност настојећи да кроз своје наставне садржаје обухвати све класичне и савремене економске теорије, актуелне методе и технике пословне праксе, друштвено-економске законе, методе планирања, организовања и контроле пословних процеса, економске политике и слично, а све у циљу обезбеђивања неопходних кадровских темеља за развој привреде и економске науке. До сада, Факултет је реализовао три циклуса акредитације – 2008., 2014. и 2021. године. У последњем, трећем акредитационом периоду, а у складу са савременим стандардима високошколског образовања и расположивим људским, просторним, техничким, информатичким и другим ресурсима Факултета, акредитовано је четири студијска програма из области економије:

- „Пословна економија“ на основним академским студијама (ОАС) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука, који траје 4 (четири) године, односно 8 (осам) семестара. На овом студијском програму студенти могу остварити укупно 240 ЕСПБ бодова. [Број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00456/4/2020-03, дана 07.07.2021. године;](#)
- „Маркетинг и менаџмент“ на мастер академским студијама (МАС) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука, који траје 1 (једну) година, односно 2 (два) семестра. На овом студијском програму студенти могу остварити укупно 60 ЕСПБ бодова. [Број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00457/4/2020-03, дана 09.07.2021. године;](#)
- „Финансије, банкарство и рачуноводство“ на мастер академским студијама (МАС) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука, који траје 1 (једну) годину, односно 2 (два) семестра. На овом студијском програму студенти могу остварити укупно 60 ЕСПБ бодова. [Број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00458/4/2020-03, дана 09.07.2021. године,](#) и
- „Пословна економија“ на докторским академским студијама (ДАС) у оквиру поља друштвено – хуманистичких наука, који траје 3 (три) године, односно 6 (шест) семестара. На овом студијском програму студенти могу остварити укупно 180 ЕСПБ бодова. [Број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00459/4/2020-03, дана 09.07.2021. године.](#)

У складу са дозволом за рад добијеном 22. децембра 2010. године од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Уверењем Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, број 612-00-00455/5/2020-03, донетог дана 07. јула 2021. године, Факултет на свим студијским програмима уписује одређени број студената и то:

- на студијском програму „Пословна економија“ на основним академским студијама, укупно 120 (стодвадесет) студената у прву годину студија;
- на студијском програму „Маркетинг и менаџмент“ на мастер академским студијама, укупно 50 (педесет) студената у прву годину студија;
- на студијском програму „Финансије, банкарство и рачуноводство“ на мастер академским студијама, укупно 50 (педесет) студената у прву годину студија и
- на студијском програму „Пословна економија“ на докторским академским студијама, укупно 10 (десет) студената у прву годину студија.

Студијски програми на сва три нивоа студија у трећем акредитационом циклусу знатно су модификована у односу на претходне. Интегрисани су нови наставни садржаји који прате развој економске науке, друштвена кретања, развој савремене информационо – комуникационе технологије и вештачке интелигенције, како би се на тај начин квалитетније задовољиле друштвене потребе у формирању економских кадрова.

1. Квалитет студијског програма

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економски факултет, посвећен је сталном унапређењу квалитета својих студијских програма, чиме се обезбеђује висок образовни стандард и уједно припремају студенти за успешан професионални рад у области економије. Квалитет студијских програма Факултет обезбеђује кроз континуирано праћење и процену различитих аспеката образовног процеса, као што су структура и садржај студијских програма, радно оптерећење студената и квалификације наставног особља. Такође, важан аспект обезбеђивања и процене квалитета је и редовно прикупљање повратних информација о квалитету програма од различитих стејкхолдера у циљу актуализације садржаја студијских програма. Поступак спровођења и провере квалитета студијских програма темељи се на:

- *примени формалних процедура за одобравање, праћење и контролу студијских програма коју реализују стручна тела унутар и/или изван институције,*
- *прикупљању повратних информација о квалитету студија и студијских програма од стране пословних представника, привредних и ванпривредних организација и других релевантних институција и*
- *учешћу студената у оцењивању и осигуравању квалитета студијских програма.*

Факултет настоји да у складу са савременим трендовима у образовању, редовно ажурира студијске програме, усмеравајући посебну пажњу на унапређење и осавремењивање

квалитета постојећих, али и на развој нових студијских програма. Кроз сарадњу са представницима привреде, стручним организацијама и пословним сектором, Факултет идентификује које компетенције и знања су најпотребније за успешну професионалну каријеру. На основу ових повратних информација, Економски факултет настоји да обезбеди наставни кадар и редовно ажурира наставне планове и садржаје, интегришући у образовни процес нове области као што су дигитална трансформација, одрживи развој, предузетништво, и управљање подацима. На тај начин унапређује се квалитет студијских програма чиме се стварају темељи да исти остану релевантни и конкурентни на тржишту рада. Студенти и дипломци који су звања стекли на одговарајућим студијским програмима Факултета, успешно се интегришу у различите економске и пословне сфере, што потврђује завидан ниво запошљавања и задовољства послодаваца. Све претходно наведено осигурава да се сви студијски програми редовно проверавају и евалуирају, као и да се идентификују могућа побољшања.

Студијски програм припрема се и усваја на начин уређен [Законом о високом образовању \(„Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 73/2018, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - Аутентично тумачење, 67/2021 - др. закони, 76/2023, 19/2025\)](#), [Статутом Универзитета у Приштини](#) и [Статутом \(пречишћени текст\) Економског Факултета у Приштини](#). Предлог студијског програма утврђује Наставно-научно веће, у складу са стандардима за акредитацију студијских програма, Правилником о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма и упутствима Националног савета за високо образовање. Припрема предлога студијског програма на Економском факултету подразумева активну сарадњу наставника и сарадника, као и представника студената. Током овог процеса, Факултет консултује стручњаке и представнике различитих институција, као што су државна управа, локалне самоуправе, привредне и финансијске организације, како би на тај начин обезбедила усклађеност студијског програма са потребама тржишта и актуелним друштвеним изазовима.

Обезбеђење високих стандарда квалитета студијских програма постиже се кроз систематско и континуирано праћење свих аспеката образовног процеса. То укључује:

- *редовно праћење и проверу циљева, структуре и садржаја студијских програма.* Овај процес омогућава контролу реализације дефинисаних циљева, као и проверу усклађености структуре и садржаја студијских програма са циљевима истих;
- *редовно праћење и анализу укупног радног оптерећења студената, као и радног оптерећења по предметима.* Факултет настоји да студентима обезбеди оптималну равнотежу између теоријских и практичних активности, те да укупни број сати потребних за савладавање свих обавеза буде у складу с академским стандардима;

- *прикупљање повратних информација о квалитету студијских програма од унутрашњих и спољашњих корисника¹ система обезбеђења квалитета.* На овај начин Факултет добија драгоцене информације од различитих актера, као што су студенти, наставници, послодавци и стручне организације, које су кључне за унапређење и прилагођавање програма;
- *осавремењивање студијских програма и обезбеђивање њихове упоредивости са студијским програмима релевантних домаћих и страних високошколских установа.* Факултет настоји да унапреди и осавремени студијске програме, тако да њихови садржаји буду у складу с најновијим образовним трендовима и стандардима, што ће им обезбедити квалитетну упоредивост са студијским програмима релевантних домаћих и страних високошколских установа.

Факултет се залаже за свеобухватан приступ квалитету који се не односи само на наставне активности, већ обухвата и подручја као што су ресурси, подршка студентима, инфраструктура, као и стручни развој наставног особља. Свим овим аспектима активно се управља како би се на тај начин обезбедила усклађеност студијских програма и највиших стандарда, а студентима омогућило најквалитетније образовање.

Декан Факултета управља квалитетом, док су за контролу, оцену и подизање нивоа квалитета студијских програма надлежни Комисија за обезбеђење квалитета, Наставно-научно веће Факултета и катедре. Међутим, како би се обезбедио високи ниво квалитета студијских програма, исти се прожима кроз све организационе нивое, подручја рада и нормативна акта Факултета. Сходно томе, праћење, обезбеђивање и унапређење квалитета дужност је свих запослених, како оних у наставном процесу, тако и оних ангажованих на административним пословима, затим органа и служби Факултета, као и самих студената.

Редовно и системско прикупљање и анализа података који представљају темељ квалитативних и квантитативних показатеља квалитета студијских програма, организује Комисија за обезбеђење квалитета. Ове информације не само да укључују оцене студената о наставним активностима, већ и повратне информације од послодаваца, акредитационих тела, као и других релевантних стручњака из области економије. Поред тога, анализом квантитативних и квалитативних показатеља оцењује се ефикасност студијских програма и уједно идентификују области које је потребно побољшати и унапредити.

За процену квалитета студијских програма користе се квантитативни и квалитативни показатељи.

Квантитативни показатељи квалитета студијских програма најчешће се односе на:

- *број дипломираних у односу на број уписаних студената на прву годину студија;*
- *просечно трајање студија и просечну оцену;*

¹ Унутрашњи корисници система управљања квалитетом су студенти, наставници, сарадници и административно и техничко особље, као и управа Факултета. Спољашњи корисници система управљања квалитетом су Универзитет у Приштини, друге високошколске установе, привреда, локална и државна управа и друштво у целини.

- број студената којима је престао статус студента,
- број студената који се налази на евиденцији Националне службе за запошљавање итд.

Подаци на основу којих се утврђују поменути показатељи налазе се и преузимају из службених евиденција и база података.

Квалитативни показатељи квалитета студијских програма који се односе на могућност запошљавања и припремљеност студената за укључивање у радни процес, као и на примену стечених знања и вештина у пракси, обухватају и развој креативног размишљања, праћење савремених достигнућа у области економске науке и струке, као и оспособљеност студената за учење током целог живота, самостални и тимски рад. Поред тога, важно је испитати и развити способности за професионални развој и даље образовање студената. Сходно томе, ови показатељи утврђују се испитивањем:

- *наставног кадра (наставника и сарадника) Факултета;*
- *свих студената уписаних на текуће студијске програме Факултета,*
- *дипломираних студената на свим нивоима студија (алумни) и то оних:*
 - који су и радном односу и
 - који се налазе на Евиденцији Националне службе за запошљавање.

У циљу прикупљања мишљења студената о квалитету студијских програма реализује се анонимно анкетирање које се спроводи једном годишње, приликом уписа јесењег семестра.

Осим ових показатеља, у процесу евалуације квалитета важно је стално пратити и успешност дипломираних студената на тржишту рада, као и њихов напредак у професионалној каријери. Сходно томе, Факултет једном годишње анкетира послодавце код којих су дипломирани студенти запослени и на тај начин прикупља информације о њиховом професионалном напретку, адаптацији на радно место и примени стечених знања и вештина у пракси. Ове повратне информације омогућавају Факултету да процени ефикасност студијских програма у погледу припреме студената за захтеве тржишта рада и да на основу добијених података спроведе потребне модификације у наставним плановима и програмима. Поменуте процесе анкетирања планира, организује и реализује Комисија за обезбеђење квалитета.

На крају сваке академске године, Комисија за обезбеђење квалитета анализира, сумира и разматра прикупљене податке о квалитету свих студијских програма. На основу ове анализе Комисија припрема годишњи извештај који садржи мишљење и оцену квалитета студијских програма, као и препоруке за њихово унапређење. Извештај се затим доставља катедрама Факултета на разматрање. Катедре анализирају извештај и разматрају предлоге за осавремењивање студијских програма и обезбеђивање њихове упоредивости са студијским програмима других релевантних високошколских установа, како на домаћем

тако и на међународном нивоу. На основу извештаја Комисије и предлога катедри, Наставно-научно веће усваја измене и допуне студијских програма са циљем њиховог унапређења.

У циљу обезбеђења и унапређења квалитета студијских програма Факултет редовно и систематски проверава, и по потреби изнова сагледава:

- циљеве студијског програма и њихову усаглашеност са циљевима и задацима високошколске установе;
- структуру и садржај студијског програма у погледу односа опште-академских, научно стручних и стручно-апликативних дисциплина;
- радно оптерећење наставника, сарадника и студената мерено ЕСПБ;
- резултате студената, односно успех на испитима;
- доступност и квалитет инфраструктуре и ресурса који су кључни за успешну реализацију наставе и истраживања;
- знање, компетентности и вештине које студенти добијају завршавањем студија;
- задовољство студената квалитетом студијских програма;
- могућност запошљавања и даљег усавршавања дипломираних студената;
- повратне информације од послодаваца;
- трендове на тржишту рада и слично.

2. Опис студијских програма

Припрема садржаја студијских програма представља сложен и захтеван процес који подразумева пажљиво планирање и усклађивање са академским и стручним стандардима, као и потребама тржишта рада. Основни циљ је осигурати да студијски програми буду актуелни, квалитетни и да припремају студенте за успешан професионални развој и даље образовање.

Садржај студијског програма обухвата избор предмета који су важни за развој стручних, теоријских и практичних вештина студената. Програми се дефинишу тако да комбинују опште-академске, научно-стручне и стручно-апликативне дисциплине. Поред стицања теоријског знања, неопходно је код студената развити и практичне вештине које су неопходне за успешну примену теорије у професионалном окружењу. Сходно томе, од изузетног је значаја обезбедити усклађеност садржаја студијских програма са стандардима и прописаним оквирима акредитације, затим са националним и међународним стандардима образовања, као и са законом и другим нормативним актима који регулишу високо образовање.

Закон о високом образовању, Статут Универзитета у Приштини и Статут Економског факултета представљају основу на којој се темељи садржина студијских програма на основним, мастер и докторским академским студијама. Студијски програми на свим

нивоима студија детаљно су планирани и дефинисани у складу са принципима и смерницама које прописују [Правилник о основним](#), [Правилник о мастер](#) и [Правилник о докторским академским студијама](#). Структура и основни елементи свих студијских програма усклађени су са Стандардима за акредитацију студијских програма на првом, другом и трећем нивоу образовања, који су утврђени Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма.

Процес израде и усвајања студијских програма за основне, мастер и докторске академске студије прати јасно дефинисану процедуру која је у складу са одредбама Закона о високом образовању, као и одговарајућим одредбама Статута Универзитета у Приштини и Статута Факултета. Ова процедура осигурава да студијски програми буду редовно прилагођавани савременим потребама тржишта рада, као и новим достигнућима у области економије и других наука.

Један од важних аспеката припреме садржаја студијског програма је редовно осавремењивање истих. То подразумева увођење нових технологија, истраживачких резултата и актуелних трендова у области науке и праксе. На тај начин, студијски програми остају конкурентни и релевантни на глобалном тржишту образовања и рада и уједно обезбеђују задовољење високих стандарда образовања и упоредивост са студијским програмима других релевантних високошколских установа, како на домаћем тако и на међународном нивоу.. У циљу одржавања високог стандарда квалитета, студијски програми се редовно прегледају и прилагођавају, уз сталну сарадњу са стручним телима, наставницима, студентима и послодавцима.

Студијски програм на основним академским студијама – ПОСЛОВНА ЕКОНОМИЈА, који траје 4 (четири) године, односно 8 (осам) семестара (240 ЕСПБ бодова), има за циљ да студентима омогући стицање одговарајућих компетенција – знања, стручности и вештина из пословне економије, и тиме обезбеди рад на креативним, оперативним и руководећим пословима у области финансија, банкарства, рачуноводства, маркетинга и менаџмента. Стицањем широког спектра знања из области пословне економије, као и знања из ужих стручних дисциплина, студенти се оспособљавају за креативно размишљање и систематско разматрање и анализирање сложених економских проблема, развијају способност за тимски рад и овладавају потребним вештинама за обављање разноврсних послова из своје области.

Овај студијски програм у свом саставу има два модула и у складу са тим оријентисан је на стицање знања и развој компетенција и вештина из области:

- *Финансија, банкарства и рачуноводства и*
- *Маркетинга и менаџмента.*

Модул 1. Финансије, банкарство и рачуноводство

Модул „Финансије, банкарство и рачуноводство“ студентима пружа могућност стицања свеобухватног знања и овладавања практичним вештинама у области финансија,

рачуноводства и банкарства и то у свим секторима привреде: финансијском (банке, осигуравајућа друштва, инвестициони и пензиони фондови), профитном (производни, трговачки и услужни пословни субјекти), јавном и другим секторима. Такође, поменути модул студенте оспособљава за примену рачуноводствених информација у циљу састављања интерних и екстерних финансијских извештаја, интерну и екстерну ревизију, организацију рачуноводственог информационог система, управљање предузећима и другим профитним и непрофитним организацијама. Модул је планиран и припремљен тако да студентима даје прилику да се упознају са основним концептима и принципима који регулишу финансијске институције, банке, рачуноводствене стандарде и финансијско извештавање. Модул покрива широк спектар тема, укључујући основне економске теорије, финансијско управљање, банкарске операције, рачуноводствене методе, инвестиције, корпоративне финансије и фискалну политику.

На модулу, „*Финансије, банкарство и рачуноводство*“ студенти имају прилику да развију практичне вештине кроз анализу студија случаја и сарадњу са финансијским институцијама и профитним и непрофитним организацијама. Наставни план и програм у складу су са најновијим трендовима у привреди, омогућавајући студентима да стекну дубоко разумевање глобалних финансијских тржишта и актуелних изазова у области финансија и рачуноводства.

Посебна пажња усмерена је на упознавање и савладавање савремених информационо-комуникационих технологија (ИКТ) које су кључне за успешан рад у овим динамичним и технолошки напредним областима. Студенти се активно оспособљавају за употребу различитих софтверских алата и технологија које су основни део свакодневног рада у финансијским и рачуноводственим секторима. Наставни план и програм укључује учење и практичну примену напредних рачуноводствених и финансијских програма (Excel и SPSS), као и специјализованих софтвера за управљање финансијским извештајима, анализу података и управљање инвестицијама. Поред тога, модул укључује и наставне јединице из области дигиталних финансија и електронског банкарства, кроз које се студенти припремају за све већу примену Интернет платформи и мобилних апликација у овим секторима.

Кроз овај модул, студентима се обезбеђују знања и вештине неопходне за реализацију пословних активности на позицијама финансијског аналитичара, рачуновође, банкарског стручњака или пак финансијског и банкарског консултанта у различитим финансијским и рачуноводственим областима. Такође, модул „*Финансије, банкарство и рачуноводство*“ студентима даје могућност да се специјализују у областима као што су: корпоративне финансије, банкарске операције, пореско рачуноводство, дигиталне финансије, електронско банкарство, међународне финансије и управљање ризиком. Студенти који се одреде за овај модул могу дати стручан и професионални допринос унапређењу финансијског сектора, посебно кроз примену најновијих технолошких иновација у области финансија, банкарства и рачуноводства.

Модул 2. Маркетинг и менаџмент

Модул „*Маркетинг и менаџмент*“ припремљен је са циљем да се студентима омогући стицање свеобухватног знања о кључним принципима маркетинга и менаџмента, као и развој вештина потребних за успешно управљање и вођење организација у динамичном пословном окружењу. Модул је усмере на темељно разумевање теорије и праксе маркетинга, менаџмента, као и стратешког размишљања које је неопходно за доношење пословних одлука на свим нивоима организације.

Један од главних циљева овог модула је припрема студената за истраживање и разумевање тржишта, препознавање потреба потрошача и креирање маркетиншких стратегија које ће профитним и непрофитним организацијама помоћи у развоју конкурентне предности на савременим тржиштима. Наставни план и програм „*Маркетинг и менаџмент*“ модула покрива различите аспекте маркетинга, укључујући истраживање тржишта, развој бренда, дигитални маркетинг, управљање продајом, промоцију производа и услуга, као и примену нових технологија у промоцији и комуникацији са потрошачима.

У оквиру менаџмента, студенти се упознају са основама организације, стратешким менаџментом, управљањем људским ресурсима, пословним иновацијама и лидерством. Модул се фокусира на развој способности и вештина студената за ефикасно управљање тимовима, оптимизацију пословних процеса и доношење стратешких одлука које омогућавају организацијама да постигну своје циљеве.

Посебна пажња усмерена је на употребу савремене информационо-комуникационе технологије у маркетингу и менаџменту. Овај модул омогућава студентима развој вештина за успешно коришћење дигиталних алата и апликација које су од суштинског значаја за рад у данашњем дигитализованом пословном окружењу. Студенти уче како да примене алате за анализу података, управљање односима са потрошачима (CRM системе), оптимизацију претраге на Интернету (SEO), као и алате за управљање друштвеним мрежама и дигиталну промоцију.

Поред тога, модул „*Маркетинг и менаџмент*“ пружа студентима прилику да развију предузетнички дух и способности потребне за оснивање и вођење сопствених бизниса. Кроз пројекте, студије случаја и практичне задатке, студенти раде на развоју пословних стратегија, управљању ресурсима и доносе одлуке које подстичу раст и иновације унутар организација.

На крају, студенти на овом модулу стичу, не само теоријска знања, већ и практично искуство које је кључно за њихов успех у професионалном свету. Студенти се, стицањем основних маркетинг и менаџмент знања и компетенција, оспособљавају за обављање тржишно оријентисаних пословних активности, организован и синхронизован тржишни наступ, креативан и тимски рад у решавању конкретних проблема и реализацији специфичних пројеката, спровођење истраживања тржишта, развоја производа, услуга и идеја, стварање препознатљивог корпоративног имиџа, развијање јаких и вредних марки,

обављања активности продаје и дистрибуције. Маркетинг и менаџмент компетенције подржане су фундаменталним знањем из економије, финансија, рачуноводства, статистике, пословног одлучивања, управљања пројектима. Модул „Маркетинг и менаџмент“ омогућава студентима да постану конкурентни на тржишту рада, спремни да препознају пословне прилике и успешно управљају изазовима са којима се сусрећу модерне организације.

Студијски програм на мастер академским студијама – МАРКЕТИНГ И МЕНАЏМЕНТ, који траје 1 (једну) година, односно 2 (два) семестра (60 ЕСПБ бодова), има за циљ да упозна студенте са природом и сложености економије, пре свега области као што су маркетинг и менаџмент, и да их оспособи за ефективно и ефикасно реаговање на изазове које генерише савремени привредни и друштвени развој. Овај студијски програм интегрише теоријска и практична питања управљања пословним системима, те обезбеђује образовање стручњака и њихову припрему за комплексну економску праксу према стандардима који су у свету препознатљиви.

„Маркетинг и менаџмент“ као студијски програм на мастер академским студијама, студентима пружа могућност да допуне стечена знања и усаврше професионално образовање које су стекли на претходном нивоу студија, те да се ближе упознају са основном проблематиком из различитих области пословне економије, а пре свега: маркетинга, менаџмента, управљања трошковима, методологије научног рада, електронског пословања и друго. Сврха реализације студијског програма је и да студентима омогући стицање компетенција потребних за:

- руковођење предузећима и пословним функцијама у оквиру предузећа,
- руковођење организацијама у јавном сектору,
- обављање послова консалтинга,
- обављање аналитичких, менаџерских, консултантских и истраживачких послова у различитим организацијама,
- рад у органима извршне власти,
- рад у нефинансијским компанијама у оквиру менаџмент и маркетинг одељењима,
- анализу тржишта и потрошача и доношење одговарајућих стратегија наступа,
- планирање, организовање, вођење и контролу целокупне маркетиншке активности предузећа и
- рад у научно-истраживачким организацијама.

На овом модулу, студенти имају прилику да усаврше своје способности за управљање профитним и непрофитним организацијама и примену маркетиншких стратегија које се прилагођавају брзим променама на глобалном тржишту. Мастер студије на овом модулу пружају детаљно теоријско разумевање и практичну примену напредних концепата из маркетинга и менаџмента, укључујући истраживање тржишта, бренд менаџмент, управљање иновацијама и одрживи маркетинг. Такође, посебна пажња посвећена је стратешком планирању, свеобухватној анализи конкурентских тржишта и примени

напредних техника за развој маркетиншких кампања које се темеље на подацима и аналитичким приступима.

Циљ овог студијског програма је и развој лидерских способности и стратешког размишљања које ће код студената развити способности за преузимање одговорности за доношење одлука у сложеним пословним ситуацијама. Студенти се уче да воде тимове, раде у мултикултуралним окружењима и управљају променама у организацијама које теже иновацијама и расту.

Студенти који похађају овај студијски програм оспособљавају се да анализирају пословне процесе и доносе одлуке у складу са савременим трендовима и процесима који су у складу са актуелним условима пословања, примењују стратегијско управљање у различитим пословним окружењима, управљају људским ресурсима, развијају тимове и побољшавају продуктивност, ефикасно користе савремене алате и технике из области класичног и електронског пословања и електронске трговине, воде успешне пословне преговоре и комуницирају на тржишту са циљем постизања добрих резултата и активно учествују у научно-истраживачком раду, као и у раду на практичним пројектима. Такође, студенти се припремају да успешно примењују најновије маркетиншке технике, користе информационе технологије у свим аспектима маркетинга и менаџмента и да развијају стратешке иницијативе које ће омогућити организацијама да стекну конкурентну предност глобалном тржишту. Овај модул припрема студенте за рад у водећим компанијама и организацијама које цене стручност и иновације у маркетингу и менаџменту.

На модулу „Маркетинг и менаџмент“ студенти развијају своје професионалне компетенције које им омогућавају да постану високо квалификовани стручњаци којима су врата отворена у широком спектру организација, укључујући приватна предузећа, јавне институције и државне органе, како на локалном, тако и на националном нивоу. Студенти су, такође спремни за рад у консалтинг фирмама, маркетинг агенцијама, саветодавним и истраживачким сервисима, као и у образовним и научно-истраживачким установама, јавним предузећима и другим сличним организацијама.

Студијски програм на мастер академским студијама – ФИНАНСИЈЕ, БАНКАРСТВО И РАЧУНОВОДСТВО, који траје 1 (једну) година, односно 2 (два) семестра (60 ЕСПБ бодова), утемељен је на савременим светским научним и технолошким достигнућима из области финансија, банкарства и рачуноводства, а код његовог конципирања у обзир су узете прилике у нашој земљи и свету. Посебна пажња при конципирању овог студијског програма посвећена је захтевима тржишта рада у области финансија, банкарства и рачуноводства. Циљ овог студијског програма је унапређење знања из фундаменталних економских дисциплина у функцији бољег разумевања проблема и трендова у области финансија, банкарства и рачуноводства, затим иницирање стваралачке радозналости и развијање истраживачких склоности код студената на основу пружања теоријских, стручних и практичних знања у области финансија, банкарства и рачуноводства, као и надградња интелектуалних капацитета студената за објективну анализу пословања, као и

одлучивање о примени савремених метода који су усклађени са садашњим условима пословних процеса.

Кроз овај програм, студенти развијају напредне аналитичке и управљачке способности које су неопходне за успешну каријеру у савременим финансијским институцијама и економским системима. Наставни планови и програми обухватају темељно и свеобухватно изучавање савремених финансијских техника и алата, као и њихову примену у банкарском сектору, рачуноводству и корпоративном управљању. Студенти имају могућност да савладају напредне методе процене финансијских ризика, управљања капиталом, стратешког управљања у финансијским организацијама, као и развој и примену рачуноводствених стандарда у складу са међународним прописима.

Један од високопозиционираних циљева овог студијског програма је развој компетенција студената за припремање и састављање интерних извештаја ради вођења, усмеравања и систематске контроле пословно-финансијских процеса предузећа и других профитних и непрофитних организација, финансијско управљање, интерну и екстерну ревизију финансијских извештаја, организацију рачуноводственог информационог система, примену информационо-комуникационе технологије и софтверских решења, руководеће позиције у домаћим и међународним компанијама и другим институцијама на пословима из области финансија, рад у банкарском и сектору за управљање инвестицијама и ризицима, у органима извршне власти и научно-истраживачким организацијама.

Посебна пажња усмерена је на практичну примену стечених знања, што се постиже кроз студије случаја, анализе реалних пословних ситуација и рад на пројектима. Кроз интензивну сарадњу са стручњацима из праксе и учешће у научно-истраживачким пројектима, студенти се припремају за решавање сложених финансијских проблема и доношење кључних одлука у својој будућој професионалној пракси. Програм, такође, нуди студентима могућност да усаврше своје вештине у примени савремених информационо-комуникационих технологија у области финансија и рачуноводства.

Студенти који заврше овај програм добијају компетенције за рад у разним институцијама као што су комерцијалне банке, осигуравајућа друштва, ревизорске фирме, корпорације, као и у јавном сектору. Поседују високо специјализована и/или стручна знања која се односе на теорије, принципе и процесе, укључујући вредновање, критичко разумевање и примену области учења и/или рада, решавају сложене проблеме на иновативан начин који доприноси развоју у области учења и/или рада, управљају и воде сложену комуникацију, интерпретацију и сарадњу са другима из различитих друштвених група, примењују сложене методе, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада, делују предузетнички и преузимају руководеће послове. Самостално и са пуном одговорношћу воде најсложеније пројекте, планирају и реализују научна и/или примењена истраживања, контролишу рад и вреднују резултате других ради унапређивања пословне праксе. Поред

свега наведеног програм такође припрема студенте за наставак образовања на докторским студијама у области финансија и економије.

Студијски програм „*Финансије банкарство и рачуноводство*“ обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне, те стога развијају самосталност, одговорност, иницијативност, организациону културу у одлучивању, управљању и вођењу финансијских сектора, као и оспособљавање студената да у практичном раду уважавају пословну културу и етику. Поред тога, овај студијски програм омогућава високе позиције у секторима: управљање финансијама у финансијским институцијама, државним и приватним корпорацијама, управљање инвестицијама и финансијским ризицима, банкарском пословању, међународном финансијском и спољнотрговинском пословању, као и формирању посебних облика осигурања и реосигурања.

Стручна пракса на мастер академским студијама

На наведеним студијским програмима мастер академских студија, студенти су у обавези да реализују стручну праксу као део својих предиспитних обавеза. Стручна пракса траје три недеље, односно 15 радних дана, вреднује се са 3 ЕСПБ бода и реализује у организацијама (предузећима) приватног и јавног сектора. Ова пракса интегрисана је у студијске програме како би студентима омогућила непосредно стицање практичних искустава и развој вештина које су неопходне за успешан рад у њиховој струци. Стручна пракса обухвата рад у реалним радним условима, што студентима омогућава примену теоријских знања стечених током студија и прилику да се упознају са практичним аспектима пословања у области у којој се образују. Током стручне праксе, студенти су ангажовани на радним процесима у предузећима, организацијама и институцијама из њихове области студија, што им омогућава развој компетенција као што су тимски рад, комуникација, решавање проблема и примену савремених алата и метода у свакодневном пословању. Практично искуство које студенти стичу током праксе такође им помаже да се упознају и схвате захтеве тржишта рада и припреми их за улазак у професионални живот, повећавајући њихову конкурентност на тржишту. Студенти у току праксе воде дневник евиденције и бележе дневне активности, задатке и пројекте на којима раде, као и методе и приступе које користе у решавању конкретних проблема. Такође, у дневнику се могу навести примери из праксе који илуструју како теоријска знања стечена у току студија примењују у стварном радном окружењу.

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економски факултет, на основу показатеља који се односе на научно-истраживачки рад, од 2014. године има компетенције, односно одговарајуће способности за извођење наставе на докторским академским студијама. Научно-истраживачки рад је основно право и обавеза наставника и сарадника Факултета које се остварује индивидуалним истраживањима и стваралаштвом, као и преузимањем уговорних обавеза и ангажовањем на научно-истраживачким пројектима. Сходно томе, студијски програм докторских академских студија планиран је и припремљен у складу са релевантним одредбама Закона

о високом образовању, Статута Универзитета у Приштини и Статута Факултета, док су структура и основни елементи студијског програма утврђени Правилником о докторским академским студијама.

Студијски програм на докторским академским студијама – ПОСЛОВНА ЕКОНОМИЈА, који траје 3 (три) године, односно 6 (шест) семестара (180 ЕСПБ бодова), поред тога што студентима омогућава стицање неопходних знања и вештина из области пословне економије, има за циљ да их оспособи и припреми за самосталан научно-истраживачки рад. Дакле, програм докторских студија је високо-истраживачки оријентисан. Студенти стичу дубинско знање и разумевање најсложенијих економских и пословних феномена на националном и глобалном нивоу.

Током студија, студенти се оспособљавају да самостално процењују и решавају сложене економске проблеме и изазове, анализирају пословне процесе, развијају нове теоријске концепте и стратегије, као и да примењују савремене методе и технике у области анализе и управљања економским системима. Посебна пажња усмерена је на развој критичког размишљања, научно-истраживачког рада и примену иновативних решења у различитим аспектима пословне економије.

Студенти се фокусирају на детаљну анализу финансијских и економских процеса унутар предузећа, као и на стратегијско управљање ресурсима, развој и унапређење аналитичких вештина и метода истраживања које су неопходне за развој нових теорија и пракси у области пословне економије. Кроз програм, студенти стичу теоријска знања и истраживачке вештине које ће им омогућити да допринесу развоју економске науке, као и да раде на високо квалификованим позицијама у академским, истраживачким и пословним институцијама, јавним и приватним организацијама. Програм има за циљ да студенте припреми за лидере и стручњаке који ће бити у стању да дизајнирају и имплементирају стратегије у складу са савременим глобалним и локалним економским и пословним трендовима.

Данас у време турбулентних промена на тржишту јасна је потреба за високообразованим кадровима са знањима неопходним за суочавање са изазовима пословања у таквом окружењу. Зато је важан део програма учешће на истраживачком пројекту, планирање и припрема теме докторске дисертације, спровођење истраживања, писање и одбрана дисертације, учешће на научним конференцијама и саопштавање резултата истраживачког рада у научним часописима.

Докторске студије на Факултету научног су карактера. Докторске студије представљају највишу и завршну фазу школског образовног и истраживачког система, која се утемељује на претходном формалном образовању на основним академским и мастер академским студијама. Њихова сврха није у хоризонталном ширењу сазнајног и образовног корпуса, него у најтемељнијем усмерењу студената, која омогућава високо професионално овладавање битним појмовним и проблемским склоповима економије као дисциплине.

Конципирани студијски програм докторских студија треба да омогући студентима постизање таквог нивоа владања пословном економијом као научном облашћу, која ће им омогућити самостални научни рад, приступ одговарајућим академским установама с квалификацијама потенцијалних наставника, способност да дају оригиналне доприносе науци, те одговарајућу самосталну научну делатност. У оквиру програма, студенти се такође припремају за израду и презентацију докторских дисертација које ће бити засноване на оригиналном истраживању у области њихових интересовања.

На студијском програму „Пословна економија“ докторских академских студија, студенти се оспособљавају за реализацију самосталних научних истраживања, укључујући идентификовање истраживачких питања, развој истраживачких хипотеза и примену напредних научних метода. Студенти развијају способности за рад у истраживачким и развојним тимовима, као и за координацију знања и вештина са стручњацима других области, што им омогућава да ефикасно допринесу заједничким пројектима, затим стичу знања која су им неопходна да препознају и изаберу проблеме који су од великог значаја за развој економске науке и привреде, као и да раде на њиховом решавању у складу са расположивим ресурсима. На докторским студијама, развијају се вештине и способности праћења најновијих истраживачких трендова, селекције релевантне литературе, презентације резултата на научним скуповима и конференцијама, укључивања у међународне научне пројекте, критичког посматрања проблема, креативног решавања изазова и самосталног рада у научним и стручним пољима. Такође, радећи у истраживачким и развојним тимовима, докторанди стичу додатну способност тимског рада, односно способност координисања знања са комплементарним стручњацима, као и способност излагања добијених резултата истраживања на научним скуповима и пословним конференцијама или објављивања у стручним и научним часописима.

3. Упоредивост студијских програма

Услови уписа, трајање студија, начин студирања, услови преласка у наредну годину, начин стицања дипломе, избор предмета, број бодова, заступљеност теоријско-методолошких и научно-стручних предмета, као број обавезних и изборних предмета на акредитованим студијским програмима на основним, мастер и докторским студијама у складу су са европским стандардима. Циљ је студентима обезбедити образовање које одговара моделима школовања на најпрестижнијим регионалним, европским и светским универзитетима.

Сви студијски програми у складу су са актуелним наставним плановима и програмима које користе угледне образовне институције широм света, а посебна пажња усмерена је на интеграцију савремених метода наставе, истраживања и процене знања. Такође, предмети су усмерени на развој компетенција које су релевантне на глобалном тржишту, као и на јачање интердисциплинарног приступа који је све важнији у модерном образовању.

У складу са Болоњском декларацијом, Економски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици успоставио је низ контаката са Економским факултетима у окружењу ради усклађивања и унапређења студијских програма.

Студијски програм „**Пословна економија**“ на основним академским студијама, усклађен је са следећим акредитованим програмима факултета у иностранству:

1. University of Bologna, Alma Mater Studiorum, Italy,
<https://corsi.unibo.it/1cycle/CLaBE/index.html>
2. University of Surrey, School of Economics, UK,
<https://www.surrey.ac.uk/undergraduate/business-economics>
3. Martin-Luther University Halle-Wittenberg, Faculty of Law, Economics and Business, Germany,
<https://studienangebot.uni-halle.de/business-economics-bachelor-180#charakteristik-und-ziele>

Студијски програм „**Маркетинг и менаџмент**“ на мастер академским студијама, усклађен је са следећим акредитованим иностраним програмима:

1. Marketing Planning and Strategy, School of Marketing, University of Bradford, Енглеска (где је фокус усаглашености пре свега на предметима из области маркетинга око 30-40%),
https://www.bradford.ac.uk/media-v8/aqeo/modules/2018-19/MAR7007-A_MarketingPlanningandStrategy201819.pdf
2. Master in management, HEC Paris, Француска,
<https://www.hec.edu/en/master-s-programs/master-management/course-content/m1-general-management-phase>
3. Poslovođenje in organizacija, Економски факултет Љубљана, Словенија,
http://www.ef.uni-lj.si/podiplomsko/poslovođenje_in_organizacija где су усаглашени предмети маркетинг менаџмент, стратегијски менаџмент људских ресурса, управљање и контрола трошкова, у просеку око 30-40%,
4. Пословно управљање, Економски факултет Пале, Универзитет у Источно Сарајеву, Босна и Херцеговина,
<https://ekofis.ues.rs.ba/sr-yu/ii-ciklus-studija/studijski-programi/poslovno-upravljanje.html>, где су усаглашени предмети у просеку око 50-60%, методологија научног истраживања, маркетинг менаџмент, менаџмент људских ресурса, бренд менаџмент, истраживање потрошача у маркетингу, организациона култура, стратегијско планирање и одлучивање.

Студијски програм „**Финансије банкарство и рачуноводство**“ на мастер академским студијама, упоредив је са следећим сличним иностраним студијским програмима високошколских установа:

1. BPP University Business School, United Kingdom, Masters in Accounting and Finance, (фокус усаглашености предметима из финансија и рачуноводства), <https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/bppassets/public/assets/pdf/handbooks/msc-accounting-finance.pdf>
2. Економски факултет у Источном Сарајеву, Студијски програм Финансије, (фокус усаглашености у оквиру обавезних предмета - методологија научно истраживачког рада, и у оквиру изборних предмета из области финансија, банкарства и рачуноводства), <https://ekofis.ues.rs.ba/images/dokumenti/Drugi%20ciklus/Finansije.pdf>
3. Економски факултет Љубљана, Словенија, Студијски програм Menagement, (фокус усаглашености са предметом методологија научно истраживачког рада, као и предметима из области рачуноводства и менаџмента), http://www.ef.uni-lj.si/media/document_files/izobrazevanje/podiplomsko/ZBORNIK_MNG.pdf
4. [University of Jyväskylä](https://www.jyu.fi/ops/en/jsbe/masters-degree-programme-in-banking-and-international-finance#advanced-studies-in-banking-and-finance-28833), Finland, Master's Degree Programme in Banking and International Finance, (фокус слагања из области банкарства, финансија и инвестиција), <https://www.jyu.fi/ops/en/jsbe/masters-degree-programme-in-banking-and-international-finance#advanced-studies-in-banking-and-finance-28833>.

Студијски програм „*Пословна економија*“, на докторским академским студијама, усаглашен је и упоредив са следећим сличним иностраним студијским програмима високошколских установа:

1. WU (WIRTSCHAFTSUNIVERSITÄT WIEN) - University of economics And business - Аустрија, <https://www.wu.ac.at/en/programs/doctoral-phd-programs>, где структура програма пружа флексибилан оквир који омогућава интердисциплинарни приступ и специјализацију у одређеној области. Докторске студије трају три године (6 семестара). Током студија похађају се курсеви, полажу испити и пише докторска дисертација. Степен поклапања са студијским програмом Пословне економије Економског факултета у Косовској Митровици око 70%,
2. Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta – Словенија <https://www.epf.um.si/izobrazevalna-dejavnost/studijski-programi/doktorski/>, има студијски програм на ДАС под називом „Економске и пословне науке“ који се подудара са студијским програмом докторских студија Економског факултета у Косовској Митровици. Докторске студије на Економском факултету у Марибору трају три године (шест семестара) од чега се настава реализује у првих четири семестара, док се у последња два семестра приступа изради дисертације. По предметима постоји поклапање од неких 80%.
3. Економски факултет Универзитета у Загребу, <https://www.efzg.unizg.hr/studiji-29719/doktorski-studij-ekonomija-i-poslovna-ekonomija/22360>, има студијски програм ДС „Економија и пословна економија“ у трајању од

3 године (шест семестара). Наставни план реализује се у прва три семестра а у последња три се приступа изради докторске дисертације, исто је и на студијском програму Пословне економије Економског факултета у Косовској Митровици где се наставни план реализује у прва три семестра. Предмети се углавном поклапају са предметима на студијском програму Пословна економија Економског факултета у Косовској Митровици око 80%.

Настава и образовање спроводе се у складу са принципима који обезбеђују високе стандарде квалитета, спремност да се прихвате иновације у настави и истраживању, чиме се студенти припремају за рад у динамичним радним окружењима. Усклађеност са најпрестижнијим регионалним, европским и светским универзитетима омогућава студентима да стекну најсавременија знања и вештине које су потребне за успех на глобалном нивоу.

4. Наставне и студентске активности, исходи учења и оцењивање

На акредитованим студијским програмима свих нивоа наставни рад са студентима организује се кроз разноврсне наставне активности које обухватају теоријска предавања, практичне вежбе, консултације, као и израду и одбрану семинарских радова. Семинарски радови углавном се фокусирају на истраживања из пословне праксе, анализу делатности привредних и непривредних субјеката, што студентима омогућава да се упознају са реалним изазовима и решењима у стручним областима. Теоријску наставу прате практични примери који су усклађени са сваком наставном јединицом, што утиче на развој способности за примену теоријских концепата и интеграцију истих у реалне услове рада.

Активно учешће студената у наставном процесу подстиче се кроз хеуристичке методе као што су дискусије, дебате и расправе. Током ових активности, студенти размењују своја мишљења и аргументе о унапред задатим темама, што побољшава њихове вештине критичког размишљања, аналитичког приступа проблемима и логичког аргументовања. Кроз израду домаћих и семинарских радова, писање есеја и других врста писмених задатака, студенти развијају своје способности усменог и писменог изражавања, уче да самостално обрађују различите теме и темељно разумеју стручну терминологију. Такође, ова пракса помаже студентима да се усмере на самосталан рад, као и на усавршавање техничких и научних компетенција. Практична примена теоријских знања омогућава се кроз различите радионице, експерименте и симулације које студентима пружају могућност да тестирају своје идеје, решавају практичне проблеме и стекну непосредно искуство у примени теоријских концепата у различитим професионалним ситуацијама. Овако организована настава омогућава студентима да своје теоријско знање употпуне и примене у реалним условима, чиме се припремају за будуће професионалне изазове и наступ у радној средини.

Реализација постављених циљева, односно исхода учења – стицање знања, постиже се применом наставних метода рада. Поменуте способности односе се на: идентификовање,

набрајање, описивање и издвајање кључних појмова, као и демонстрацију разумевања научених материја. Студенти ће бити у стању да примене стечена знања и концепте у решавању специфичних економских проблема, анализирају појмове и индикаторе, као и да синтетизују различите делове информација у кохерентну целину. Поред тога, наставне методе ће им омогућити развој вештина неопходних за прикупљање и анализу релевантних података, као и за процену, упоређивање, постављање приоритета, избор и аргументацију решења у контексту актуелних друштвено-економских проблема.

Оцењивање је један од кључних процеса у образовању који омогућава наставницима да процене резултате учења студената, путем различитих метода, као што су тестови, задаци и усмени или писмени испити. Реализује се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита. Циљ оцењивања је вишеструк: оно служи као средство за евалуацију постигнућа студената, али и као канал комуникације са студентима и њиховим будућим послодавцима. Поред тога, оцењивање има важну улогу у мотивацији студената да наставе да раде и уче, као и у организовању прелаза из једне фазе студирања у другу.

Успешност студената континуирано се прати током наставе и изражава се поенима. Максимални број поена које студент може да оствари на предмету је 100, при чему се оцена студента састоји се из два дела:

- 1. оцене рада студента током наставе и*
- 2. оцене знања студента показаног на испиту.*

Оцена студента је заснована на укупном броју поена које је студент стекао испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита, а према квалитету стечених знања и вештина. Укупан успех студента на предмету изражава се оценом од 5 (није положио, до 50 поена) до 10 (одличан, од 91 до 100 поена). Наставници и сарадници у обавези су да у току предавања и вежби студенте обавесте о методама, критеријумима и времену оцењивања, као и о учешћу сваког облика рада студената у укупној, односно коначној оцени.

Рад студената оцењују наставник на часовима предавања и сарадник на часовима вежби. Облици рада студената током наставе су: учешће студената у дискусијама, изради задатака, учествовање у анализама и евентуално другим облицима рада током наставе и вежби. Облици рада студената ван наставе су: приступни и семинарски радови, есеји, самостални пројекти, презентације. Наведени рад студената може бити појединачни или у групи. Током наставе могу се организовати провере знања пређене материје путем: пропитивања, израде задатака, колоквијума, тестирања или на неки други начин.

Важно је да оцењивање буде у тесној вези са исходима учења, при чему ова веза треба да буде јасна и релевантна. Оцењивање, такође мора бити поуздано, транспарентно и правично, како би се студентима обезбедила тачна повратна информација о њиховом напретку. Исходи учења студентима јасно указују на то шта се од њих очекује, односно дефинишу ниво очекивања. Они такође пружају информације о знањима, вештинама и компетенцијама које ће студенти развијати током студија. На основу ових исхода,

планирају се наставне методе, као и стратегије за праћење напредовања студената и оцењивање њихових резултата. На пример, ако је циљ исхода учења да студент буде у стању да наброји фазе процеса маркетинг истраживања, довољно је да се спроведе класичан тест са питањима која проверавају ту вештину. Међутим, ако је планирани исход учења да студент буде способан да одабере и аргументовано препоручи оптималну комбинацију елемената процеса маркетинг истраживања у конкретним ситуацијама, тада је потребно да студент добије пројектни задатак који решава самостално или у групи, с циљем да реши конкретан проблем.

Успешно оцењивање подразумева и примену аутентичних ситуација из стварног живота, као и употребу студија случаја које се базирају на реалним пословним окружењима. Транспарентно, правично и објективно оцењивање, које се заснива на јасно дефинисаним критеријумима, помаже студентима да усвоје професионалне стандарде и приступе. Такође, дефинисано рангирање различитих задатака који се постављају студентима, представља темељ систематичног и организованог приступа учењу. Посебну пажњу треба усмерити на уважавање различитих потреба и приступа учењу које студенти имају. На једној страни су студенти фокусирани на постизање добрих оцена и завршетак студија, док су на другој они који су више усмерени на стицање дубоког знања и професионални развој. Поред тога, неки студенти више воле тимски рад, јер им је важно изградити друштвене контакте и тимски дух, док други постижу најбоље резултате кроз индивидуални рад.

Настава организована на овај начин студентима даје могућност да кроз интерактивне методе и дискусије активно учествују у наставном процесу. Овакав приступ их подстиче да постављају питања, износе своја мишљења и предлажу нове теме, што директно утиче на развој и садржај наставног програма. Студенти не само да активно уче, већ и доприносе обликовању наставног процеса, што повећава њихову ангажованост и мотивацију. Такође, прикупљањем повратних информација од послодаваца, наставници добијају драгоцене информације о потребама и очекивања тржишта рада. Ове информације омогућавају наставницима да уоче потенцијалне недостатке у програму, али и да идентификују нове области које интегрисати у наставни процес.

5. Распоред предмета

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ

Студијски програм „Пословна економија” на основним академским студијама траје осам семестара и вреднује се са 240 ЕСПБ. Стицањем широког спектра знања из области пословне економије, као и знања из ужих стручних дисциплина, студенти се оспособљавају за креативно размишљање и систематско разматрање и анализирање сложених економских проблема, развијају способност за тимски рад и овладавају потребним вештинама за обављање разноврсних послова из своје области. За упис на прву годину овог програма потребно је да кандидат има завршено четворогодишње средње

образовање. Студент који заврши студијски програм Пословна економија стиче стручни назив *дипломирани економиста*.

Студијски програм Пословна економија има два модула:

- 1. Финансије, банкарство и рачуноводство и**
- 2. Маркетинг и менаџмент.**

Студент се опредељује за један од ових модула у петом семестру.

Студијски програм једним својим делом обухвата академско-општеобразовне предмете који обезбеђују знања из: социологије, страних језика и сл, као и теоријско-методолошке предмете (математика, статистика, основи економије, макроекономска анализа и сл), који су основа за надградњу научно-стручних и стручно-апликативних предмета.

Део студијског програма који је обухваћен модулом **„Финансије, банкарство и рачуноводство“**, покрива уже стручне дисциплине омогућавајући студентима нова сазнања из: банкарства, финансијских тржишта и институција, међународних финансија, међународног банкарства, рачуноводства, контроле и ревизије, специјалних биланса и сличних научних дисциплина.

Део студијског програма који се односи на модул **„Маркетинг и менаџмент“**, омогућава студентима потребна знања из: маркетинга, интернет маркетинга, међународног маркетинга, понашања потрошача, пословног комуницирања, стратегијског менаџмента, менаџмента услуга, менаџмента квалитета, електронског пословања и сличних научних дисциплина.

На крају студијског програма, студент је обавезан да изradi и одбрани завршни рад који вреднује 4 ЕСПБ бода.

Реализација наставе студијског програма спроводи се у форми теоријске наставе и практичних вежби. Настава се одвија у виду предавања о планираним методолошким јединицама, као и путем вежби које подразумевају решавање практичних проблема и задатака који су уско повезани са методолошким јединицама. Предавања и вежбе одвијају се по групама које су оптималне и усклађене са Болоњском декларацијом и у складу са Европским системом преноса бодова - ЕСПБ.

Структура студијског програма подразумева поделу предмета на обавезне и изборне.

На првој години изучава се шест обавезних и два изборна предмета. Из изборне групе један и изборне групе два, студент бира по један од могућа два предмета. На тај начин се стиче укупно 60 ЕСПБ.

На другој години изучава се шест обавезних и два изборна предмета. Из обе изборне групе студент бира по један од могућа два предмета. На тај начин стиче укупно 60 ЕСПБ.

На трећој години студент се опредељује за један од два модула: 1. Финансије, банкарство и рачуноводство, или 2. Маркетинг и менаџмент.

На трећој години модула „**Финансије, банкарство и рачуноводство**“, шест предмета су обавезни и њиховим полагањем стиче се 48 ЕСПБ. Из групе изборних предмета, студент бира један предмет из изборне групе један од могућа два изборна предмета и један предмет из изборне групе два од могућа четири изборна предмета. На изборним предметима студент стиче укупно 12 ЕСПБ и тиме се, заједно са обавезним предметима, на трећој години стиче укупно 60 ЕСПБ.

На четвртој години овог модула, пет предмета су обавезни предмети и њиховим полагањем стиче се укупно 35 ЕСПБ. Из групе изборних предмета, студент бира један предмет из изборне групе један од могућа три изборна предмета, један предмет из изборне групе два од могућа три изборна предмета и један предмет из изборне групе три од могућа четири изборна предмета. На изборним предметима студент стиче укупно 18 ЕСПБ, стручном праксом 3 ЕСПБ и завршним радом још 4 ЕСПБ. Тиме студент на овом модулу на четвртој години стиче укупно 60 ЕСПБ.

На трећој години модула „**Маркетинг и менаџмент**“, шест предмета је обавезно и њиховим полагањем стиче се 48 ЕСПБ. Из групе изборних предмета, студент бира један предмет из изборне групе један од могућа два изборна предмета и један предмет из изборне групе два од могућа четири изборна предмета. На изборним предметима студент стиче укупно 12 ЕСПБ и тиме се, заједно са обавезним предметима, на трећој години стиче укупно 60 ЕСПБ.

На четвртој години овог модула, пет предмета је обавезно и њиховим полагањем стиче се укупно 35 ЕСПБ. Из групе изборних предмета, студент бира један предмет из изборне групе један од могућа четири изборна предмета, један предмет из изборне групе два од могућа четири изборна предмета и један предмет из изборне групе три од могућа три изборна предмета. На изборним предметима студент стиче укупно 18 ЕСПБ, стручном праксом 3 ЕСПБ и завршним радом још 4 ЕСПБ. Тиме студент на овом модулу на четвртој години стиче укупно 60 ЕСПБ.

У структури студијског програма Пословна економија на основним академским студијама, фактор изборности према позицијама где студент бира предмете износи 60%, односно број изборних кредита износи 144 ЕСПБ. У структури овог студијског програма, заступљене су следеће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ:

- *академско-општеобразовне 13,33%,*
- *теоријско-методолошке 20%,*
- *научно-стручне 37,19%,*
- *стручно-апликативне 29,48%.*

У Табели 4.1. приказан је распоред предмета по годинама студија, статусу (обавезан/изборни) и ЕСПБ бодовима.

Редни број	Шифра предмета	Назив предмета	Семестар	Број часова	ЕСП Б
ПРВА ГОДИНА					
1.	O11	Основи економије	1	4+2	8
2.	O12	Математика	1	3+3	8
3.	O13	Информатика	1	3+3	8
4.	OИ111	Енглески језик 1	1	2+1	6
	OИ112	Руски језик 1			
5.	O21	Економика предузећа	2	4+2	8
6.	O22	Финансијско рачуноводство	2	3+3	8
7.	O23	Економска статистика	2	3+2	8
8.	OИ221	Социологија	2	2+1	6
	OИ222	Екологија и одрживи развој			
Укупно часова активне наставе				41	
Укупно ЕСПБ				60	
ДРУГА ГОДИНА					
1.	O31	Основи макроекономије	3	4+2	8
2.	O32	Међународна економија	3	3+2	8
3.	O33	Микроекономија	3	4+2	8
4.	OИ331	Енглески језик 2*	3	2+1	6
	OИ332	Руски језик 2*			
5.	O41	Монетарне и јавне финансије	4	3+2	8
6.	O42	Национална економија	4	3+2	8
7.	O43	Основи менаџмента	4	3+3	8
8.	OИ441	Операциона истраживања	4	2+2	6
	OИ442	Економија транзиције			
Укупно часова активне наставе				40	
Укупно ЕСПБ				60	
ТРЕЋА ГОДИНА – Модул: Финансије, банкарство и рачуноводство					
1.	ОФ51	Пословне финансије	5	3+3	8
2.	ОФ52	Привредно право	5	3+2	8
3.	ОФ53	Пословне базе података	5	3+2	8

4.	ОИ551	Енглески језик 3*	5	2+2	6
	ОИ552	Руски језик 3*			
5.	ОФ61	Маркетинг	6	3+3	8
6.	ОФ62	Банкарство	6	3+2	8
7.	ОФ63	Управљачко рачуноводство	6	3+3	8
8.	ОИ661	Менаџмент пројеката	6	2+2	6
	ОИ662	Историја економије			
	ОИ663	Економија јавног сектора			
	ОИ664	Менаџмент људских ресурса			
Укупно часова активне наставе				41	
Укупно ЕСПБ				60	
ЧЕТВРТА ГОДИНА – Модул: Финансије, банкарство и рачуноводство					
1.	ОФ71	Контрола и ревизија	7	3+3	7
2.	ОФ72	Финансијска тржишта	7	3+3	7
3.	ОФ73	Анализа финансијских извештаја	7	3+3	7
4.	ОИ771	Рачуноводство јавног сектора	7	2+2	6
	ОИ772	Међународно привредно право			
	ОИ773	Основи бихевиоралних финансија			
5.	ОФСП	Стручна пракса	7	6	3
6.	ОФ81	Организација предузећа	8	3+2	8
7.	ОФ82	Међународне финансије	8	3+2	6
8.	ОИ881	Рачуноводствени информациони системи	8	2+2	6
	ОИ882	Специјални биланси			
	ОИ883	Пословно комуницирање			
9.	ОИ981	Пореско рачуноводство	8	2+2	6
	ОИ982	Осигурање			
	ОИ983	Електронско пословање			
	ОИ984	Етика у рачуноводству			
10.	ОЗР	Завршни рад	8	3	4
Укупно часова активне наставе				44	

Укупно ЕСПБ			60		
ТРЕЋА ГОДИНА – Модул: Маркетинг и менаџмент					
1.	ОМ51	Пословне финансије	5	4+2	8
2.	ОМ52	Привредно право	5	3+2	8
3.	ОМ53	Пословне базе података	5	3+2	8
4.	ОИ1051	Енглески језик 3*	5	2+2	6
	ОИ1052	Руски језик 3*			
5.	ОМ61	Маркетинг	6	3+3	8
6.	ОМ62	Организација предузећа	6	3+2	8
7.	ОМ63	Управљачко рачуноводство	6	3+3	8
8.	ОИ1161	ЕРП софтвер	6	2+2	6
	ОИ1162	Менаџмент пројеката			
	ОИ1163	Менаџмент продаје			
	ОИ1164	Менаџмент услуга			
Укупно часова активне наставе				42	
Укупно ЕСПБ			60		
ЧЕТВРТА ГОДИНА – Модул: Модул: Маркетинг и менаџмент					
1.	ОМ71	Технологија са познавањем робе	7	3+3	7
2.	ОМ72	Стратегијски менаџмент	7	4+2	7
3.	ОМ73	Међународни маркетинг	7	3+3	7
4.	ОИ1271	Истраживање тржишта	7	2+2	6
	ОИ1272	Предузетништво и породични бизнис			
	ОИ1273	Међународно привредно право			
	ОИ1274	Управљање организационим променама			
5.	ОМСП	Стручна пракса	7	6	3
6.	ОМ81	Менаџмент људских ресурса	8	3+2	7
7.	ОМ82	Менаџмент односа са купцима	8	3+2	7
8.	ОИ1381	Пословно комуницирање	8	2+2	6
	ОИ1382	Електронско пословање			
	ОИ1383	Маркетинг логистика			

		ОИ1384	Менаџмент догађаја			
9.		ОИ1481	Интернет маркетинг	8	2+2	6
		ОИ1482	Понашање потрошача			
		ОИ1483	Веб дизајн			
10.		ОЗР	Завршни рад	8	3	4
Укупно часова активне наставе					43	
Укупно ЕСПБ						60
Укупно часова активне наставе на студијском програму						
Укупно ЕСПБ на студијском програму						240

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ

У прву годину мастер академских студија може се уписати лице које је завршило одговарајуће основне академске студије утврђене студијским програмом и остварило најмање 240 ЕСПБ бодова. Такође, на МАС могу се уписати и лица која имају стечено високо образовање по прописима који су важили до дана ступања на снагу Закона о високом образовању, под условима и на начин прописан [Правилником о мастер академским студијама](#) и [Правилником о упису студената на студијске програме Економског факултета](#). Студент које заврши мастер академске студије одбраном завршног рада стиче стручни назив *Мастер економиста*, у складу са Правилником о листи стручних, академских и научних назива („Службени гласник РС”, бр. 53/2017, 114/2017, 52/2018, 21/2019, 34/2019, 6/2020, 24/2020, 6/2023 – пречишћен текст, 47/2023, 51/2023, 55/2023, 59/2023, 66/2023 - испр., 85/2023, 3/2024, 11/2024, 37/2024, 57/2024 и 95/2024).

На мастер академским студијама Економски факултет акредитовао је два студијска програма:

1. *Финансије, банкарство и рачуноводство и*
2. *Маркетинг и менаџмент.*

Студијски програм „**Финансије, банкарство и рачуноводство**“ на мастер академским студијама траје једну годину (два семестра) и носи 60 ЕСПБ бодова, од чега 27 ЕСПБ бодова студент стиче полагањем обавезних предмета, 21 ЕСПБ бод полагањем изборних предмета, 3 ЕСПБ бода носи стручна пракса, а 9 ЕСПБ бодова студент стиче по основу завршног мастер рада.

Реализација студијског програма *Финансије, банкарство и рачуноводство* мастер академских студија одвија се у виду предавања планираних методолошких јединица, путем вежби које се односе на решавање практичних проблема и задатака са којима ће се студент сретати у будућем раду, као и стручне праксе и студијског истраживачког рада који се реализује у складу са афинитетима студената.

Студијски програм једним својим делом обухвата академско-општеобразовне предмете који обезбеђују знања из банкарског менаџмента, као и теоријско-методолошки предмет који обезбеђује знање из методологије научног истраживања, који су основа за наградњу научно-стручних (стратегијски финансијски менаџмент, развојна економија, економетријски методи за пословно одлучивање, анализа осигурања и пословна анализа и бизнис план) и стручно-апликативних предмета (дигитална трансформација пословања, финансијски систем и економски раст, макроекономски пословни циклуси и институције, ревизија криминалне радње и форензичко рачуноводство, евалуација инвестиционих пројеката, правни аспекти сајбер простора, финансијско извештавање и научно-технолошка политика и привредни развој).

Структура студијског програма *Финансије, банкарство и рачуноводство* на мастер академским студијама подразумева обавезне предмете, изборне предмете, стручну праксу и завршни рад. Студент полаже 3 (три) обавезна предмета и 3 (три) изборна предмета од понуђених 12 (дванаест) за које се у зависности од својих преференција опредељује. У току првог семестра студент је у обавези да обави стручну праксу у трајању од 90 сати, која носи 3 ЕСПБ.

Ради равномерног оптерећења студената број ЕСПБ бодова по једном семестру је 30 ЕСПБ. Структура заступљености у укупном броју ЕСПБ бодова показује учешће *обавезних предмета са 45%, изборних предмета са 35%, стручне праксе – 5% и завршног рада – 15%.*

У оквиру *првог семестра* студенти слушају 3 (три) обавезна предмета и реализују стручну праксу, који у збиру износе 30 ЕСПБ бодова. Обавезни предмети - сваки појединачни предмет носи по 9 ЕСПБ бодова, што укупно износи 27 ЕСПБ бодова. Активна настава састоји се од следећег фонда часова (П – 3; В – 1; СИР/ПИР – 3), и иста је за сва три обавезна предмета: Методологија научног истраживања, Банкарски менаџмент и Стратегијски финансијски менаџмент. Стручна пракса у трајању од 90 сати, носи 3 ЕСПБ бода.

У оквиру *другог семестра* студенти слушају 3 (три) изборна предмета и пишу завршни рад, који у збиру износе 30 ЕСПБ бодова. Три (3) изборна предмета студент бира од понуђених 12 (дванаест). Сваки од понуђених изборних предмета носи по 7 ЕСПБ бодова, тако да у збиру износи укупно 21 ЕСПБ бод. Активна настава састоји се од следећег фонда часова (П – 2; В – 1; СИР/ПИР – 2), и иста је за свих дванаест изборних предмета. Завршни рад вреднује се са 9 ЕСПБ бодова и активне наставе (СИР/ПИР – 8).

У структури студијског програма *Финансије, банкарство и рачуноводство* на мастер академским студијама заступљене су следеће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова:

- *научно - стручни (НС) и стручно - апликативни (СА) – 70%,*
- *академско - општеобразовни (АО) и теоријско - методолошки (ТМ) – 30%.*

У Табели 4.2. приказан је распоред предмета на мастер академским студијама - *Финансије, банкарство и рачуноводство*, са статусом (обавезан/изборни) и ЕСПБ бодовима.

Редни бр.	Шиф. Пред.	Назив предмета	Сем.	Број часова				ЕСПБ
				П	В	СИР	О	
ПРВА ГОДИНА								
1.	МФ11	Методологија научног истраживања	1	3	1	3	-	9
2.	МФ12	Банкарски менаџмент	1	3	1	3	-	9
3.	МФ13	Стратегијски финансијски менаџмент	1	3	1	3	-	9
4.	МФСП	Стручна пракса	1				6	3
Изборни предмет 1 (бира се 1 од 4)								
5.	МФИ121	Дигитална трансформација пословања	2	2	1	2	-	7
	МФИ122	Финансијски систем и економски раст						
	МФИ123	Макроекономски пословни циклуси и институције						
	МФИ124	Ревизија криминалне радње и форензичко рачуноводство						
Изборни предмет 2 (бира се 1 од 4)								
6.	МФИ221	Развојна економија	2	2	1	2	-	7
	МФИ222	Економетријски методи за пословно одлучивање						
	МФИ223	Анализа осигурања						
	МФИ224	Пословна анализа и бизнис план						
Изборни предмет 3 (бира се 1 од 4)								
7.	МФИ321	Евалуација инвестиционих пројеката	2	2	1	2	-	7
	МФИ322	Правни аспекти сајбер простора						
	МФИ323	Финансијско извештавање						
	МФИ324	Научно-технолошка политика и привредни развој						
8.	МФЗАВ	Мастер рад	2			5	6	9
Укупно часова активне наставе				41				
Укупно ЕСПБ								60
*табелу модификујте у зависности од броја предмета које уносите, користећи инсерт мод, можете унети и друге податке који су релевантни за ваш студијски програм								

Студијски програм „*Маркетинг и менаџмент*“ на мастер академским студијама траје једну годину и носи 60 ЕСПБ бодова, од чега 27 ЕСПБ бодова студент стиче преко обавезних предмета, 21 ЕСПБ бод преко изборних предмета, 3 ЕСПБ бода по основу обављене стручне праксе, а 9 ЕСПБ бодова по основу израде и одбране завршног мастер рада.

Реализација студијског програма *Маркетинг и менаџмент* мастер академских студија одвија се у виду предавања планираних методолошких јединица, путем вежби које се односе на решавање практичних проблема и задатака са којима ће се студент сретати у будућем раду, као и стручне праксе и студијског истраживачког рада који ће се реализовати у складу са афинитетима студената.

Студијски програм једним својим делом обухвата академско-општеобразовне предмете који обезбеђују знања из маркетинг менаџмента, као и теоријско-методолошки предмет који обезбеђује знање из методологије научног истраживања, који су основа за наградњу научно-стручних (управљање и контрола трошкова, електронска трговина и е-бизнис, организациона култура, индустријски односи и радно право и истраживање потрошача у маркетингу) и стручно-апликативних предмета (стратегијско планирање и одлучивање, пословно преговарање и односи са купцима, управљање знањем, стратегијски менаџмент људских ресурса, бренд менаџмент и економетријски методи и модели).

У првом семестру студенти слушају 3 обавезна предмета која носе по 9 ЕСПБ бодова и реализују стручну праксу која носи 3 ЕСПБ бода. Други семестар подразумева слушање 3 изборна предмета која носе по 7 ЕСПБ бодова и израду и одбрану мастер рада, који носи 9 ЕСПБ бодова. У структури студијског програма, изборни предмети заступљени су са 42,50% у односу на укупан број ЕСПБ бодова на мастер студијама. Листа изборних предмета садржи 10 предмета распоређених у 3 групе од којих студент бира 3, по један из сваке групе, чиме је испуњен услов да број понуђених изборних предмета треба да буде најмање двоструко већи у односу на број предмета који се бира.

У структури овог студијског програма заступљене су следеће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова, и то:

- *научно-стручни и стручно-апликативни – 70%,*
- *академско-општеобразовни и теоријско-методолошки – 30%.*

Овај студијски програм разликује се од студијског програма *Финансије, банкарство и рачуноводство* за 73,33% од укупног броја ЕСПБ бодова, при чему проценат чине предмети са активном наставом из скупа стручно-апликативних и научно-стручних предмета.

У **Табели 4.3.** приказан је распоред предмета на мастер академским студијама – *Маркетинг и менаџмент*, са статусом (обавезан/изборни) и ЕСПБ бодовима.

Редни бр.	Шифра	Назив предмета		Број часова				ЕСПБ
				П	В	СИ Р	Остало	
1.	ММ11	Методологија научног истраживања	1	3	1	3	-	9
2.	ММ12	Маркетинг менаџмент	1	3	1	3	-	9
3.	ММ13	Управљање и контрола трошкова	1	3	1	3	-	9
4.	ММСП	Стручна пракса	1	-	-	-	6	3
5.	ММИ12 1	Стратегијско планирање и одлучивање	2	2	1	2	-	7
	ММИ12 2	Пословно преговарање и односи са купцима	2	2	1	2	-	7
	ММИ12 3	Управљање знањем	2	2	1	2	-	7
6.	ММИ22 1	Електронска трговина и е-бизнис	2	2	1	2	-	7
	ММИ22 2	Организациона култура	2	2	1	2	-	7
	ММИ22 3	Индустријски односи и радно право	2	2	1	2	-	7
	ММИ22 4	Истраживање потрошача у маркетингу	2	2	1	2	-	7
7.	ММИ32 1	Стратегијски менаџмент људских ресурса	2	2	1	2	-	7
	ММИ32 2	Бренд менаџмент	2	2	1	2	-	7
	ММИ32 3	Економетријски методи и модели	2	2	1	2	-	7
8.	ММЗАВ	Мастер рад	2	-	-	5	6	9
Укупно часова активне наставе				41				
Укупно ЕСПБ								60

ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ

Студијски програм докторских студија Пословна економија траје 3 године (шест семестара) и вреднује се са 180 ЕСПБ. На основу савремених научних достигнућа из области економских наука, програм докторандима обезбеђује стручна знања и одговарајуће вештине управљања и истраживања из економских дисциплина и других помоћних садржаја.

Реализација наставе овог студијског програма обавља се у форми теоријске наставе и истраживачког рада. Настава се одвија у виду предавања о планираним методолошким јединицама, као и путем истраживачког рада које се односе на решавање практичних проблема и задатака са којима би се докторанд сретао у будућем раду.

Студијски програм нуди докторандима да сходно својим афинитетима и усмерењима одаберу изборне предмете којима самостално профилишу део свог образовног програма. Докторанд се у току студија оријентише у одређеном правцу, при чему истражује конкретну економску област (Економију одрживог развоја и друштвено одговорно пословање предузећа, Пословно извештавање, Дигитални маркетинг, Управљање интелектуалним перформансама, Зелени маркетинг менаџмент сл.), испитује и анализира проблеме који се могу јавити у датом сегменту економске стварности и предлаже одређене мере за њихово превазилажење. Комбинацијом одговарајућих изборних предмета, израдом семинарских радова, и другим активностима докторанди ће бити тематски усмерени у одређеном истраживачком правцу у функцији провођења свих припремних научних и истраживачких радњи за приступање изради докторске дисертације. Концепт понуде изборних предмета замишљен је тако да може задовољити најразноврсније тематске интересе за проучавање одређених концепција, проблема, појмова и тематских склопова у различитим областима.

Укупан број предмета који студент полаже на докторским студијама Пословне економије је 6 (шест) од којих је 1 (један) обавезан (12 ЕСПБ бодова), а 5 су изборних предмета (60 ЕСПБ бодова) и има три студијска истраживачка рада (СИР-а) који носе по 6 (шест) ЕСПБ бодова. Сви предмети су једносеместрални. Сваки предмет вреди 12 ЕСПБ бодова, СИР по 6 (шест) ЕСПБ бодова, а рад на пријави, изради и одбрани докторске дисертације носи 90 ЕСПБ бодова, тако да студент докторских студија стиче укупно 90 ЕСПБ бодова на основу положених испита и СИР-а и 90 ЕСПБ бодова на основу активности везаних за израду докторске дисертације: пријаву теме, израде и одбране докторске дисертације.

Избором одговарајућих 5 предмета са понуђене листе, студент се припрема за истраживања која ће бити предмет његове докторске дисертације. Сви понуђени предмети формиран су у складу са ЕСПБ правилима.

У сваком семестру студент докторских студија ради студијски истраживачки рад (СИР) који носи по 6 (шест) ЕСПБ бодова, тако да на основу СИР 1, СИР 2 и СИР 3 студент остварује 18 ЕСПБ бодова.

У *првом семестру*, докторанд може да оствари највише 30 ЕСПБ бодова: 24 ЕСПБ бодова полагањем испита из 2 предмета (по 12 ЕСПБ бодова) и 6 (шест) ЕСПБ бодова по основу СИР-а 1.

У *другом семестру*, докторанд може да оствари највише 30 ЕСПБ бодова полагањем испита из 2 изборна предмета (по 12 ЕСПБ бодова) и 6 (шест) ЕСПБ бодова по основу СИР-а 2.

У *трећем семестру*, докторанд може да оствари највише 30 ЕСПБ бодова полагањем испита из 2 изборна предмета (по 12 ЕСПБ бодова) и 6 (шест) ЕСПБ бодова по основу СИР-а 3. Као услов за пријаву теме докторске дисертације докторанд је у обавези да објави најмање два рада категорије М51 или један рад објављен у неком од међународних часописа категорије М21 до М24. Ментор саветник у обавези је да прати студијски истраживачки рад докторанда и да га саветује приликом избора тема истраживачког рада и начина стицања бодова који се односе на СИР.

У *четвртом семестру*, докторанд, по препоруци ментора саветника опредељује се за потенцијалног ментора, под чијим руководством кандидат припрема предлог теме докторске дисертације. По основу пријаве теме докторске дисертације докторанд стиче 10 ЕСПБ бодова, а по основу одбране предлога теме докторске дисертације стиче 20 ЕСПБ бодова.

Трећа година студија (*пети и шести семестар*) предвиђена је за студијски истраживачки рад и израду докторске дисертације када докторанд стиче 30 ЕСПБ бодова и одбрану докторске дисертације када стиче 30 ЕСПБ бодова, укупно 60 ЕСПБ бодова. Докторска дисертација је завршни део студијског програма и представља самостални и оригинални научноистраживачки рад кандидата у одговарајућој научној области или више научних области и подложна је јавној оцени. Докторска дисертација је рад монографског типа и треба да буде израђена у складу са етичким стандардима. Докторска дисертација мора да садржи самостални научни допринос кандидата, који се верификује у научној јавности у складу са захтевима Универзитета и Националног савета за високо образовање. Окончањем докторских студија студент стиче звање *Доктор економских наука*.

У **Табели 4.4.** приказан је распоред предмета на докторским академским студијама – *Пословна економија*, са статусом (обавезан/изборни) и ЕСПБ бодовима.

Редни бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Семе-стар	Статус предмета	Активна настава			ЕСП Б	
					П	СИ Р	ОСТАЛ О		
ПРВА ГОДИНА									
1.	Д111	Методе и технике научног истраживања и анализе	1	О	6	-	-	12	
2.	Изборни предмет 1	ДИ11	Глобализација светске привреде и национална економија	1	И	6	-	-	12
		ДИ12	Управљање интелектуалним	1	И	6	-	-	

			перформансама предузећа						
		ДИ13	Пословно извештавање друштвено одговорних предузећа	1	И	6	-	-	
3.		Д113	Студијски истраживачки рад 1	1	О		10	-	6
4.	Изб орн и пре дме т 2	ДИ21	Макроекономски модели	2	И	6	-	-	12
		ДИ22	Управљање променама и конкурентска предност	2	И	6	-	-	
		ДИ23	Интеграције, аквизиције и реструктуирање организације	2	И	6	-	-	
5.		Д122	Студијски истраживачки рад 2	2	О		10	-	6
6.	Изб орн и пре дме т 3	ДИ31	Економија одрживог развоја и друштвено одговорно пословање предузећа	2	И	6	-	-	12
		ДИ32	Организациони дизајн и понашање	2	И	6	-	-	
		ДИ33	Корпоративно управљање	2	И	6	-	-	
Укупно часова активне наставе и бодова на години						24	20	-	60
ДРУГА ГОДИНА									
7.	Изб орн и пред мет 4	ДИ41	Стратешке релационе маркетинг комуникације	3	И	6	-	-	12
		ДИ42	Зелени маркетинг менаџмент	3	И	6	-	-	
		ДИ43	Међународни маркетинг у кроскултурном контексту	3	И	6	-	-	
8.		Д232	Студијски истраживачки рад 3	3	О	-	10	-	6
9.	Изб орн и пре дме т 5	ДИ51	Методологија логичког закључивања	3	И	6	-	-	12
		ДИ52	Дигитални маркетинг	3	И	6	-	-	

	ДИ53	Електронска тржишта у дигиталној економији	3	И	6	-	-	
10.	Д241	Пријава теме докторске дисертације	4	О	-	7	-	10
11.	Д242	Одбрана предлога пројекта докторске дисертације	4	О	-	14	-	20
Укупно часова активне наставе и бодова на години					12	31		60

ТРЕЋА ГОДИНА

12.	Д351	Студијски истраживачки рад на докторској дисертацији	5	О	-	20	-	30
13.	Д361	Одбрана докторске дисертације	6	О	-	20	-	30
Укупно часова активне наставе и бодова на години						40		
Укупно часова активне наставе и бодова у студијском програму					36	91	-	180

На основним, мастер и докторским академским студијама, наставне јединице свих предмета предвиђају се и обрађују према Плану рада по недељама, који представља детаљно структуриран недељни распоред наставних активности. Овај план усаглашен је са званичним наставним планом и програмом за одређену школску годину и примењује се на сва три нивоа студија. За студенте који се налазе у радном односу наставне јединице предвиђене су Планом рада за студенте из радног односа и то на основним, мастер и докторским академским студијама.

6. Пример оптерећења студената

Пример оптерећења студента током семестра на предмету „Пословно комуницирање“ на основним академским студијама:

<i>Активност студената</i>	<i>Број сати рада просечног студента</i>
- Предавања и вежбе	60+30
- Колоквијум	24
	32

- Недељни проблемски задаци (case study, радионице), рад у тиму, презентације, припрема за наставу	40 54
- Израда и презентација семинарског рада	
- Рад за припрему испита	
Укупан број ЕСПБ = 8	Укупан број сати = 240

Настава на овом предмету обухвата различите облике наставног процеса, који укључују теоријска предавања, практичне вежбе, као и редовне консултације са студентима. Поред тога, студенти полажу колоквијум у виду теста. Предметни наставник мотивише студенте да пишу семинарске радове на теме које су релевантне за предмет, што им омогућава потпуније истраживање и анализу специфичних аспеката пословне праксе, као и да истражују различите примере из пословне праксе привредних и непривредних организација.

7. Расподела ЕСП бодова

У циљу примене болоњске декларације и доделе ЕСПБ деловима студијског програма, факултет је пошао од следећег:

1. Један ЕСПБ је еквивалентан 25 – 30 сати рада студента, укључујући наставу, самостални рад и учење. На тај начин је број ЕСПБ дефинисан бројем часова радног оптерећења студента. Пример: Од 8 ЕСПБ, 20% - 30% (приближно 2 ЕСПБ) добија се присуством предавањима, 10% (приближно 1 ЕСПБ) присуством вежбама, а остатак од 60% - 70% (приближно 5 ЕСПБ) се добија испитом или предиспитним активностима (колоквијумима, различитим видовима провере знања и сл.)
2. Број ЕСПБ не може се делити већ се додељује у целости за предмет након положеног испита.
3. Сви предмети су једносеместрални.
4. Сваки семестар носи 30 ЕСПБ.
5. Положени колоквијум признаје се као део испита. Наставник може у току семестра организовати већи број колоквијума и на тај начин већи део испита или чак цео испит организовати повременим проверама знања у току семестра. Тиме се подстиче редован рад и учење студената, присуствовање предавањима и вежбама, што у крајњој истанци води повећању ефикасности студирања.
6. Студент има 40 – часовну радну недељу и 45 радних недеља у току године:
 - Јесењи семестар – 15 недеља наставе + 5 недеља за учење и испит,
 - Пролећни семестар – 15 недеља наставе + 5 недеља за учење и испит,
 - Током лета – 6-7 недеља одмора,
 - Септембар – 4-5 недеља учења и полагања неположених испита.
7. У току радне недеље студент може имати максимално 30 часова наставе.

8. У току радног дана студент:
- приближно 4 сата рада проводи у настави (5–6) школских часова,
 - приближно 4 сата рада проводи у самосталном учењу,
 - укупно недељно ангажовање студента је 40 сати рада,
 - викенд је слободан (субота и недеља су нерадни дани).
9. Анализом је утврђено да студент у просеку савлада 5–6 страница обавезне литературе на сат што би значило да студент у току дана приближно треба да:
- присуствује на 5–6 часова наставе (предавања и вежби) и
 - да научи приближно 20–25 страница обавезне литературе.
10. Наведени стандарди одређују максимални број страница по предмету у зависности од броја ЕСПБ. На пример: предмет са 8 ЕСПБ не сме имати више од 90 часова учења и 450 страница обавезне литературе (90 x 5 страница обавезне литературе).
11. На нивоу семестра оптерећење студента би било:
- Недељни фонд часова би био максимално 30 од чега:
 - 4 предмета по 6 часова предавања и вежби = 24 часа,
 - 2–4 часа страног језика, практичне вежбе на рачунару и сл.
 - 4 предмета по 450 страница = 1800 страница обавезне литературе у току једног семестра које студент треба да научи,
 - Недељно треба научити: $1800 \text{ страница} : 15 \text{ недеља} = 120 \text{ страница обавезне литературе}$,
 - Дневно треба научити: $120 \text{ страница} : 5 \text{ радних дана} = 24 \text{ стране обавезне литературе}$ (4–4,5 сати учења),
 - Субота и недеља су нерадни дани.
12. Завршни рад носи 6 ЕСПБ на основним академским студијама, а 9 ЕСПБ на мастер академским студијама. Израда докторске дисертације носи 30 ЕСПБ бодова, а одбраном докторске дисертације стиче се 30 ЕСПБ бодова.
13. Стручна пракса која траје три недеље, односно 15 радних дана, вреднује се са 3 ЕСПБ бода и реализује у организацијама (предузећима) приватног и јавног сектора.
14. Приликом додељивања ЕСПБ по предметима треба тежити што већем степену уједначености.

Усвојени принципи ће и у даљој примени болоњског процеса на Економском факултету у Приштини бити основа за увођење система обезбеђења квалитета наставе.

У процесу унапређивања и сталног осавремењивања постојећих студијских програма, Економски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, настоји да реализује неколико кључних циљева који ће осигурати висококвалитетно образовање и ускладити наставне активности са најновијим стандардима и захтевима академског и стручног окружења. Први корак у овом процесу јесте усклађивање наставног плана и програма са принципима и захтевима болоњског процеса, како би се обезбедила усклађеност са европским и међународним стандардима у високом образовању. Такође, као део овог процеса, Факултет ради на прилагођавању

студијских програма условима за акредитацију Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, креирањем нових и ажурирањем постојећих студијских програма који ће боље одговорити на потребе тржишта рада и савремене економије. Факултет настоји да студијске програме учини што квалитетнијим и конкурентнијим на тржишту, и зато се посебно истиче развој компатибилности са студијским програмима осталих државних економских факултета у Србији и студијским програмима економских факултета из иностранства. За наведене процесе и циљеве неопходно је обезбедити активну укљученост свих наставника и сарадника факултета у процес развоја и имплементације студијских програма.

8. Завршни рад

Када положи испите на основним/мастер академским студијама, студент приступа изради и одбрани завршног, односно дипломског/мастер рада. Завршни рад је важан део академског образовања и представља прилику за студенте да покажу своју способност да самостално разматрају, анализирају и решавају проблеме. Овај рад често представља први корак у њиховој професионалној каријери, јер им омогућава да се усмере на специфичну област интересовања и да се припреме за даље научно-истраживачке активности или за стручну праксу.

Завршни рад има за циљ да студентима омогући примену стечених теоријских и практичних знања из свих области студијског програма. Израдом, односно писањем завршног рада, студенти развијају критичко размишљање, аналитичке вештине и способност истраживања, али и самосталног претраживања и коришћења одговарајуће литературе.

Теме завршних радова су разноврсне и зависе од области која је студенту најближа, а могу бити у теоријске или у виду практичних проблема из литературе, односно праксе. Студенти имају могућност да дају предлог истраживачке теме коју би волели да обрађују, чиме се подстиче њихова иницијатива и мотивација за истраживање. Потребно је да изабрана тема буде релевантна за актуелне наставне садржаје и проблеме у области студија, али и да буде применљива у пословној пракси. Дипломски радови најчешће обухватају теоријске теме и примере из праксе, док мастер радови садрже комбинацију теорије, практичних примера и примарних истраживања.

Завршни рад садржи секундарна истраживања, односно материјал о проученој и обрађеној теми, али и примарна, односно, сопствена истраживања која су у директној вези са задатом темом. Студенти, како би обрадили предметну тему и спровели истраживање, примењују различите теоријске основе, методологију, научне методе и поступке. На овај начин, не само да оснажују своје аналитичке способности, већ студенти добијају и конкретна сазнања која могу применити у будућем раду.

Процес израде завршног рада је вишефазног карактера и обухвата пут од припреме литературе, састављања истраживачког плана, прикупљања података, па до формулисања закључака и препорука. Израда завршног рада најчешће се реализује на један од следећа два начина:

1. студент може да прикупи, обради, структурира и презентује сазнања из литературе релевантне за тему рада;
2. студент може да примени знање стечено обрадом литературе и покаже како се неки конкретан проблем може решити у пракси. То се може учинити анализом примера из праксе или литературе, обрадом задатака, емпиријским истраживањем или на неки други практичан начин.

Студенти се у току израде завршног рада консултују са ментором, који их усмерава и координира процесом израде.

Завршни рад обухвата: насловну страну, садржај, увод, главни део рада, закључак и литературу. *Насловна страна* садржи основне податке као што су: Универзитет у Приштини, Економски факултет са привременим седиштем у Косовској Митровици, завршни рад (назив предмета), наслов рада, име и презиме кандидата и број индекса, име и презиме наставника који руководи израдом рада, место, месец и годину израде.

У *садржају* се наводе основни делови завршног рада, као и бројеви страна на којима се ти делови налазе.

У *уводу* се презентује предмет истраживања и значај теме завршног рада.

Главни део завршног рада садржи приказ теоријских (основне дефиниције) и практичних (илустровани примери, по правилу оригинални) резултата који се односе на задату тему. Овај део најчешће је састављен из више логичних целина означених одговарајућим насловима и поднасловима.

У *закључку* сумирају се резултати до којих је студент дошао приликом израде завршног рада. *Литература* садржи изворе које је кандидат користио при изради рада (азбучним/абecedним редом по презименима аутора), са потпуним подацима о свакој библиографској јединици. Кандидату се препоручује да приликом израде свог рада користи најмање десет извора при чему најмање шест извора морају бити академске и стручне публикације. Такође, препорука је да најмање један извор буде на страном језику. Под изворима литературе подразумевају се сви публиковани извори: књиге, чланци, званични сајтови релевантних институција и организација, компанијски извештаји итд.

Одбрана завршног рада је јавна. Одбрана рада се обавља пред трочланом комисијом коју именује Декан Факултета, а коју чине наставник-ментор и још два члана од којих је један обавезно наставник, а други може да буде асистент Факултета. Одбрана завршног рада састоји се од усменог презентовања рада од стране студента, постављања питања од стране чланова комисије у вези са темом рада и одговарања студента на постављена

питања. Циљ одбране рада јесте да се комисија увери да је студент самостално обрадио и савладао тему рада.

Одбрана завршног мастер рада је, такође јавна. Одбрана завршног мастер рада обавља се пред трочланом комисијом коју именује Наставно-научно веће Факултета, а коју чине наставник-ментор и још два члана из реда наставника Факултета. Одбрана завршног мастер рада састоји се од усменог презентовања рада од стране студента, постављања питања од стране чланова комисије у вези са темом рада и давања одговора студента на постављена питања. Циљ одбране рада јесте да се комисија увери да је студент самостално обрадио и савладао тему рада.

Приликом оцењивања завршног рада у обзир се узимају квалитет и структура рада и истраживања, релевантност коришћене литературе, техничка уређеност рада, јасноћа и кохерентност излагања, као и способност студента да интерпретира резултате и предложи практична решења. Поред тога, важно је да рад буде написан према академским стандардима, уз поштовање правила цитирања и навођења референци.

Завршни рад не само да омогућава студентима стицање потпунијег знања о теми коју су обрађивали и истраживали, већ и развија њихове способности за препознавање и решавање стварних проблема у пракси. Овај рад припрема их за изазове које ће имати у својој будућој професионалној каријери.

9. Алумни

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економски факултет, активно ради на одржавању и јачању веза са својим дипломираним студентима, јер препознаје важност повратних информација о њиховој професионалној каријери. Са циљем да се континуирано побољшава квалитет студијских програма и студентима обезбеди образовање које је у складу са потребама тржишта, Факултет на добровољној основи од дипломираних студената прикупља информације о њиховом запослењу и каријерном напредовању.

Поред тога, након завршетка приправничког стажа, послодавци који ангажују дипломиране студенте попуњавају упитнике о оцени стечених стручних знања и вештина које су студенти стекли током студирања. Ови упитници достављају се Факултету путем имејла, чиме се добијају драгоцене информације о томе како послодавци оцењују компетенције студената и у којој мери су задовољни њиховом припремљеношћу и способностима за рад у својој струци.

Прикупљени резултати оваквих испитивања дипломираних студената и њихових послодаваца пружају Факултету вредне информације о квалитету студијских програма, али и евентуалној потреби за њиховим осавремењивањем како би што боље одговорили захтевима тржишта. На овај начин идентификују се области које захтевају

осавремењивање или адаптацију, како би студијски програми што боље одговорили на потребе савременог тржишта рада.

10. *SWOT* анализа и препоруке за унапређење квалитета Стандарда 4

Економски факултет методом *SWOT* (енг. *Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats*) анализе испитује и квантитативно оцењује снаге, слабости, шансе и опасности студијских програма.

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W - Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats – Опасности	0 без значајности

Табела 4.5. *SWOT* анализа квалитета студијских програма

<i>Предности (S - Strengths)</i>	<i>Слабости (W - Weaknesses)</i>
- јасно дефинисани циљеви студијског програма, исходи учења, знања и вештине које се њиховим савладавањем стичу, а који су усаглашени са захтевима тржишта. +++ - акредитација и усаглашеност са болоњским процесом, али и са светским тековинама и стањем науке и струке. +++ - упоредивост са студијским програмима одговарајућих страних високошколских установа. +++ - широк спектар дисциплина - разнолики студијски програми и модули који покривају кључне аспекте пословне економије, као што су финансије, маркетинг, менаџмент и рачуноводство. +++ - стицање практичних знања и вештина кроз реализацију стручне праксе. +++ - флексибилна организација студија обезбеђена великим бројем изборних	- ограниченост простора за извођење наставе и вежби из појединих предмета. ++ - оптерећеност студијског програма основних академских студија теоријским знањима. ++ - недовољан број релевантних и нових наслова у библиотеци из области економије. ++ - недовољна укљученост студената у истраживачке пројекте. ++

предмета, уз задржавање обима стручних знања, а које осигуравају програмска језгра студија. ++ - високе научне и стручне компетенције наставног особља за извођење студијских програма на свим нивоима академских студија. ++ - запошљавање младих сарадника у настави и научно-истраживачкој делатности. ++	
<i>Могућности (O - Opportunities)</i>	<i>Опасности (T - Threats)</i>
- развој веће сарадње са пословним сектором, односно предузећима приватног и јавног сектора и привредом у целини, ради извођења практичне наставе. +++ - регионално повезивање високошколских установа у циљу размене искустава у побољшању квалитета студијских програма. +++ - додатно усавршавање наставника и сарадника, пре свега кроз академску мобилност. +++ - веће ангажовање наставника и сарадника на домаћим и међународним пројектима. +++ - интеграција нових наставних метода као што су инверзна настава, пројектно засновано учење и Интернет платформе за сарадњу. +++ - развој сарадње са Националном службом за запошљавање, ради праћења потреба тржишта рада. ++	- нестабилна политичка ситуација. ++ - постојање великог броја приватних факултета. ++ - промене у економском и политичком окружењу. ++ - недовољна заинтересованост приватног сектора за сарадњу. ++ - брзе промене на тржишту рада. ++

в) Предлог мера за унапређење квалитета Стандарда 4

На основу приказане *SWOT* анализе, као најважније препоруке за унапређење квалитета студијских програма истичу се:

1. Континуирано праћење и осавремењивање студијских програма, односно наставних садржаја и то посебно кроз сарадњу са сродним високошколским институцијама, како у земљи, тако и у иностранству,
2. Сарадња са средњим економским школама ради увида у њихове наставне садржаје и заједничке активности на прилагођавању наставних садржаја на Факултету њиховим потребама и захтевима,
3. Активније учешће студената у наставном процесу, истраживачким пројектима и практичним аспектима наставе (осигурање повратних информација од студената и уважавање њихових сугестија, предлога и критика које могу допринети повећању квалитета студијског програма),
4. Интеграција иновативних наставних метода и модерних наставних алата, модернизација ИТ инфраструктуре и наставних ресурса, као и улагање у напредне алате е-учења,
5. Усмереност на развој софт вештина, односно наставне јединице које ће код студената развити вештине које су важне за тржиште рада, као што су комуникација, тимски рад, лидерске способности, решавање конфликта и критичко размишљање,
6. Развој међународне сарадње и програма студентске и наставне размене са високошколским установама у иностранству,
7. Боље опремање постојећих и нових просторија у којима се реализује наставни процес,
8. Постављање високих критеријума за избор наставника и сарадника,
9. Ангажовање младог наставног и истраживачког кадра,
10. Веће учешће на домаћим и међународним пројектима.

Показатељи и прилози за Стандард 4:

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија

Прилог 4.1.a. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма Пословна економија и постигнутим исходима учења – ОАС

Прилог 4.1.b. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења – МАС

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца

СТАНДАРД 5:
КВАЛІТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 5

Економски факултет, као саставни део Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, полазећи од дубоке свести о значају квалитета као темељне вредности у процесу високог образовања, и имајући у виду актуелне националне и међународне стандарде, као и савремене тенденције у области образовања, научног истраживања и друштвеног развоја, определио је своју стратегију и политику развоја ка трајном, системском и континуираном унапређивању квалитета у свим аспектима свог деловања. Посебна пажња усмерена је на унапређење наставног процеса, који се темељи на савременим педагошко-методичким приступима, квалитетној наставној литератури, активној улози студената у процесу учења, као и компетенцијама наставног особља. У складу са принципима Европског простора високог образовања и смерницама стратешких докумената о развоју квалитета, Факултет континуирано прати, вреднује и унапређује наставни процес са циљем постизања високог степена академске изврности и припреме студената за изазове савременог тржишта рада. У том контексту, усвојени су релевантни институционални документи којима се формализује и подржава процес континуираног унапређења квалитета свих академских, стручних и административних активности, чиме се стварају системски предуслови за његову доследну и ефикасну примену у пракси. Посвећеност руководства, као и свих запослених на Факултету – укључујући наставно и ненаставно особље – огледа се у активној улози у креирању услова за спровођење политике квалитета, што је институционализовано доношењем [Правилника о квалитету](#) (од 25.12.2019. године) и [Правилника о самовредновању и оцењивању квалитета установе и студијских програма Економског факултета](#) (од 01. јула 2025. године). Ови документи представљају темељне нормативне акте којима се уређују поступци, одговорности и механизми за континуирано праћење, вредновање и унапређивање квалитета свих аспеката рада Факултета.

Наставни процес на Економском факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици се *Правилником о квалитету* стандардизује и усклађује са релевантним европским стандардима који регулишу ову област. Ово усклађивање представља значајан корак ка обезбеђењу високог квалитета образовања и остваривању академске одговорности у складу са најбољим праксама Европског простора високог образовања.

Поред тога, стандардизација наставног процеса омогућава унапређење транспарентности, објективности и систематичности у спровођењу наставе, као и у вредновању постигнућа

студената. Ово доприноси јачању поверења у образовни систем и олакшава признавање и мобилност студената и наставника у оквиру међународних академских програма.

Такође, усаглашеност са европским стандардима стимулише континуирани развој и иновације у наставним методама, подстицање интердисциплинарности и примени савремених образовних технологија. На тај начин, Факултет осигурава да његови дипломици поседују компетенције које одговарају захтевима савременог тржишта рада и доприносе друштвеном и економском развоју региона.

5.1. План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе.

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз: доношење и поштовање планова рада на предметима, интерактивност наставе, професионални рад наставника и сарадника, коректан и отворен однос према студентима, разумевање и уважавање потреба студената, поштовање различитих стилова учења и редовно праћење и вредновање рада студената током наставе.

Како би се претходно испунило, установљени су и одређени стандарди на основу којих се прати и оцењује напредак у испуњавању истих. Стандарди квалитета наставног процеса обухватају три основна сегмента:

1. **Стандарде квалитета планова рада (силабуса),** који осигуравају јасну структуру и садржај наставе, усклађен са академским и стручним захтевима.
2. **Стандарде квалитета наставе,** који се односе на примену педагошких принципа, методологија и интеракцију у наставном процесу.
3. **Стандарде квалитета оцењивања,** који гарантују објективност, транспарентност и правичност у процени знања и вештина студената.

Планови рада и распореда наставе - План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе. План и распоред наставе су доступни студентима, наставницима и сарадницима, како на веб сајту Факултета, тако и на одговарајућим огласним таблама у просторијама Факултета.

Факултет обезбеђује да се приликом акредитације утврди план рада на сваком предмету (силабус) који ће бити доступан студентима. План рада представља документ који наставник или тим наставника сачињава за сваки предмет појединачно, а чија је презентација студентима обавезна на уводном часу, односно на самом почетку семестра. План рада мора бити доступан студентима у електронској и/или штампаној форми, а његова транспарентност и доследна примена представљају важан сегмент у систему обезбеђења квалитета наставног процеса.

Настава на свим предметима реализује се у складу са усвојеним планом рада. Наставници и сарадници су дужни да се доследно придржавају свих релевантних правилника током

извођења наставе. Ово укључује предавања, вежбе, проверу знања, консултације, вођење домаћих и семинарских радова, као и израду пројеката и завршних радова.

Посебан значај придаје се коректности у односу са студентима. Ова димензија наставног процеса се пажљиво анализира, посебно кроз оцјене које студенти дају учесницима у настави.

План рада садржи: основне податке о предмету - назив, статус и профил предмета, семестар, број ЕСПБ бодова, циљеве предмета, садржај и структуру предмета, имена, презимена и академска звања свих наставника и сарадника на предмету, план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе), уџбеничку, односно обавезну и допунску литературу, кратак опис садржине и структуре предмета, облике наставе, облике рада студената током наставе (предиспитне активности), максималан и минималан број поена које доноси сваки облик предиспитних активности, критеријуме и мерила за оцјену успешности у предиспитним активностима, као и сразмеру поена стечених предиспитним активностима и на завршном испиту у структури укупне оцјене студента на предмету.

У циљу објективног и транспарентног вредновања знања, предвиђени су разноврсни облици предиспитних активности које могу укључивати: активно учешће на настави, дискусије, презентације, израду семинарских и пројектних радова (појединачних и групних), колоквијуме и друге облике провере знања. Свака активност носи унапред дефинисани број бодова, а њихова укупна вредност мора бити унапред назначена у плану рада.

Облици предиспитних активности студената које се оцјењују могу бити:

- активност студената у раду на часовима наставе - учешће студената у дискусијама, изради задатака и другим облицима рада на часовима предавања и вежби,
- самостални индивидуални рад студента ван часа - самостални пројекат, семинарски рад који се презентује на неком од облика наставе,
- самостални групни рад студената - реализација групног пројекта, групни семинарски радови или презентације, учешће у облицима провере знања на часовима наставе - пропитивање, колоквијум, решавање задатака, тестирање и сл.

Конкретни облици предиспитних активности морају бити утврђени тако да њихово испуњење буде у функцији савлађивања наставног предмета и реално могуће. Облици и врсте предиспитних активности морају бити прилагођене могућностима студената, а све у циљу ефикаснијег усвајања знања и стицања одговарајућих вештина студената, што ће као резултат имати успешно полагање испита.

Интерактивност наставног процеса: Наставни процес на Економском факултету Универзитета у Приштини заснива се на савременим, интерактивним наставним методама, са циљем постизања високог степена ангажовања студената, остваривања ширих образовних циљева и постизања планираних исхода учења на свим нивоима студија.

Сви наставници и сарадници уживају академску слободу у предлозима нових курсева, као и унапређењу постојећих, уз редовно ажурирање наставних програма у складу са актуелним научним и стручним трендовима. Концепт наставе је усклађен са принципом активног учешћа студената у наставном процесу, те се примењују стилови и методе рада који су у функцији модела „студент у центру наставног процеса”.

Интерактиван приступ настави доприноси повећању мотивације, прилагођавању садржаја индивидуалним потребама и могућностима студената, као и праћењу њиховог напретка. Осим што осигурава усвајање теоријских знања, овај приступ значајно доприноси развоју практичних вештина применљивих у стварном пословном окружењу.

Посебну вредност представља практична настава и сарадња са привредним субјектима, који студентима омогућавају обављање стручне праксе. Оваква пракса омогућава студентима директан увид у реалне пословне изазове, а наставном особљу да додатно обогати наставу актуелним примерима из праксе.

Оваквим приступом, Економски факултет Универзитета у Приштини тежи да обезбеди целовит образовни процес, који студентима омогућава стицање релевантних знања и вештина за успешно деловање у савременом економском и пословном амбијенту.

5.2 - Квалитет наставног процеса - Применом стандарда квалитета наставног процеса обезбеђује се да настава и вежбе буду извођене уз примену одговарајућих метода и прилагођене динамике рада, уз висок ниво професионалности наставника и сарадника, као и њихов фер и коректан однос према студентима. Прихватањем наведених стандарда, наставници и сарадници преузимају обавезу да их доследно примењују и стално унапређују своје наставне активности у складу са савременим научним и стручним достигнућима. Поред тога, кроз примену практичних примера, као што су студије случаја или укључивање гостујућих предавача, они доприносе развоју компетенција студената и унапређују њихову спремност за наставак образовања или укључивање у тржиште рада.

Наставници и сарадници Економског факултета Универзитета у Приштини, са привременим седиштем у Косовској Митровици, обавезују се да према студентима поступају професионално, коректно и одговорно, уз пуно уважавање њихових потреба и личног достојанства. Такође, обавезују се да у свом раду покажу потпуну неутралност према свим личним својствима студената, као што су раса, боја коже, порекло, држављанство, национална или етничка припадност, језик, верска или политичка уверења, пол, родни идентитет, сексуална оријентација, имовински статус, порекло, генетске карактеристике, здравствено стање, инвалидитет, брачни и породични статус, кривична осуђиваност, узраст, физички изглед, као и припадност политичким, синдикалним или другим организацијама – све у складу са одредбама *Закона о забрани дискриминације*.

Наставник одговоран за извођење наставе на предмету дужан је да сараднику пружи стручна и методолошка објашњења и инструкције у погледу начина припреме и извођења наставе на

вежбама. Наставници и сарадници на истом предмету дужни су да сарађују приликом припреме и реализације плана рада на предмету.

На квалитет наставног процеса у школској 2021/22 години утицала је појава епидемије Корона вируса. У складу са одредбама Универзитета, настава на Факултету је пребацивана на комбиновани модел по коме су предавања извођена онлајн, а колоквијуми и вежбе су одржавани уживо у мањим групама, у складу са епидемијским ограничењима која се односе на број особа за сваку просторију на Факултету. Општа је оцена да је Факултет превременом реакцијом и коришћењем дигиталних платформи избегао негативан утицај на квалитет наставног процеса.

5.3. Наставници и сарадници на предмету дужни су да током извођења наставе воде *Наставни дневник рада и Административни дневник рада.*

У *Наставном дневнику рада* води се евиденција о свим студентима (име, презиме и број индекса), њиховим предиспитним активностима, поенима које су на основу сваке предиспитне активности остварили, поенима које су остварили на завршном испиту, као и о коначној оцени. Наставни дневник рада води се јединствено за сваки предмет. Саставни део Наставног дневника рада је пратећа документација која потврђује присуство, рад и резултате рада студената током трајања наставе (листа присутних студената на предавањима и вежбама, списак студената који су остварили групни пројекат или презентацију, записник о одбрањеном или прихваћеном семинарском раду, као и записник о положеном колоквијуму и др.).

У *Административни дневник рада*, који се јединствено води за студијски програм, наставници и сарадници уписују податке о: датумима одржавања часова, броју одржаних часова, тематским јединицама обрађеним на часовима, и примењеним наставним методама. Студентска служба дужна је да пре почетка наставе сваком наставнику одговорном за предмет достави Наставни дневник рада, у који су уписани подаци о студентима који су уписали предмет.

Квалитет оцењивања - Наставник и сарадник дужни су да током наставе континуирано прате и оцењују предиспитне активности студената и да оцену изразе поенима. Оцењивање мора бити објективно и непристрасно.

Оцењивање студената мора бити учестало и организовано тако да подстиче студенте на континуиран рад и дестимулише кампањски приступ учењу. Наставник не сме да врши дискриминацију ни по ком основу.

Приликом оцењивања предиспитних активности студената, наставник и сарадник дужни су да примењују критеријуме и мерила који су утврђени планом рада на предмету. Укупан број поена остварених предиспитним активностима чини збир поена остварених индивидуалним и групним радом студента у току трајања наставе.

Остварене поене наставник и сарадник уписују у Наставни дневник рада, који се јединствено води на предмету.

Уколико је на предмету више наставника, односно сарадника који сукцесивно изводе наставу, укупан број поена чини збир поена остварених на часовима наставе код сваког од наставника, односно сарадника.

Уколико је на предмету више наставника односно сарадника, у погледу предиспитних обавеза које се сукцесивно испуњавају у току читавог трајања наставе (учешће у дискусијама на часовима предавања, решавање практичних задатака на вежбама и др.), сваки наставник, односно сарадник, дужан је да оцени успех студента у њиховом испуњавању кроз одређени број поена, сразмерно броју часова активне наставе које је одржао, имајући у виду укупан фонд часова активне наставе на предмету.

Успех у испуњавању предиспитних обавеза које се једнократно оцењују (семинарски рад и сл.) оцењује и изражава кроз одређени број поена онај наставник, односно сарадник, који по распореду рада држи активну наставу у време испуњавања ових предиспитних обавеза.

На последњем часу наставе у семестру наставник је дужан да изврши увид у Наставни дневник рада и да у студентску књижицу упише број поена остварених током трајања наставе.

Квалитет наставног процеса и информациони систем - Квалитету наставе значајно доприноси и развијен информациони систем који Економски факултет поседује. Савремено високо образовање захтева примену информационих технологија ради побољшања ефикасности, транспарентности и квалитета наставног процеса. Електронска база података, попут платформе коју користи Економски факултет Универзитета у Приштини, представља кључни алат у управљању академским информацијама. Оне омогућавају не само лак приступ подацима, већ и бољу организацију наставе, прецизније евидентирање активности, транспарентност у оцењивању и активно учешће студената у процесу унапређења квалитета наставе.

Организација и доступност информација. Електронска база података омогућава да сваки студент у реалном времену има увид у сопствени академски статус – од уписаних семестара и начина финансирања до пријављених испита, распореда и резултата. Наставници, с друге стране, имају увид у присуство студената, извршене обавезе и резултате предиспитних активности. Овакав систем значајно смањује административне грешке, обезбеђује ажурност података и убрзава проток информација.

Транспарентност и правичност. База има могућност да се свака активност студента евидентира у систему: пријава испита, резултати колоквијума, оцене, присуство на часу и испуњеност предиспитних обавеза. Ово омогућава потпуну транспарентност процеса, јер су све информације документоване и доступне студенту. На тај начин се гради поверење између студената и наставног особља, јер је систем података непристрастан и објективан.

Ефикасност и уштеда времена. Платформа омогућава брзо кретање кроз све обавезе – студент може у неколико кликова пријавити испит, проверити оцену или распоред, без потребе да физички одлази у студентску службу. Ово смањује гужве, штеди време и омогућава особљу да се фокусира на квалитетан рад уместо на рутинске административне послове.

Континуирано праћење, самовредновање и ангажовање студената. Електронски систем омогућава студентима да стално прате свој напредак, што подстиче личну одговорност и ангажовање. Подаци о предиспитним обавезама, резултатима и присуству доступни су у сваком тренутку, што доприноси већој мотивацији и бољој припреми за завршне испите. Са друге стране, наставници могу боље анализирати успех и проблеме у наставном процесу, што омогућава прилагођавање методологије рада.

Анкете као средство за унапређење квалитета. Једна од посебно вредних могућности електронског система је коришћење онлајн анкета за евалуацију наставног процеса. Студенти могу давати повратне информације о: педагошком раду наставника, објективности у оцењивању, садржају и квалитету наставе, организацији предмета, као и о укупним услугама које факултет пружа (административна подршка, услови студирања, техничка опрема и друго). Све ове анкете су интегрисане на једном месту, чиме се обезбеђује систематично прикупљање и анализа података. На основу резултата, факултет може доносити мере за унапређење наставе, унапређивати методологију рада и усклађивати услуге са реалним потребама студената. Овакав модел активно укључује студенте у процес самовредновања и обезбеђује глас корисника у креирању образовне политике установе.

Доступност наставног материјала. Још једна важна предност електронске базе података је могућност постављања наставног материјала који је студентима доступан у сваком тренутку. Наставници могу отпремати презентације, скрипте, задатке и друге ресурсе директно у систем, чиме се студентима омогућава непрекидан приступ наставном садржају без обзира на време или место. Ова опција се посебно показала као одлучујућа током пандемије вируса COVID-19, када је Економски факултет, захваљујући дигитализованој настави, успео да несметано настави са својим активностима. Студенти су могли да прате наставу, преузимају материјал и спремају испите из својих домова, што је очувало континуитет образовања и подигло ниво дигиталне спремности факултета.

Електронска база података представља неизоставни елемент савременог образовног система. Њена примена значајно унапређује квалитет наставног процеса путем боље организације, веће ефикасности, транспарентног и објективног оцењивања и активног учешћа студената. Посебно је важна могућност коришћења интегрисаних анкета за евалуацију наставног процеса и услуга, чиме се постиже двосмерна комуникација између студената и факултета. На тај начин, факултет гради систем који се темељи на континуираном унапређењу, поверењу и усклађености са стандардима квалитета савременог високог образовања.

Контрола квалитета наставе

Контрола квалитета наставе обухвата:

- контролу одржавања наставе према плану извођења наставе на студијском програму и плану рада на предмету и
- контролу квалитета облика, садржине и метода наставе.

Контрола одржавања наставе према усвојеном Плану извођења наставе на студијском програму и плану рада на предмету остварује се:

- периодичном контролом уписивања часова,
- упоређивањем података из Административног дневника рада са подацима из Плана извођења наставе и плана рада на предмету и
- анкетирањем студената.

Студентска служба периодично током семестра, најмање једном месечно, прати уписивање часова од стране наставника и сарадника. У случају да се часови не уписују, студентска служба о томе обавештава продекана за наставу. Прodeкан за наставу писменим путем упозорава наставника или сарадника који не уписује часове да то убудуће чини. На крају академске године, продекан за наставу о датим упозорењима подноси писмени извештај Комисији за обезбеђење квалитета и декану Факултета.

Последње недеље наставе у семестру врши се контрола остваривања планова рада *анкетирањем студената*. Кроз анкету се проверава да ли су планови рада реализовани онако како су утврђени. Анкету спроводи и резултате обрађује Комисија за обезбеђење квалитета. Резултати анкете презентују се кроз статистички извештај, који Комисија доставља шефовима катедри.

Контрола квалитета садржине и метода наставе врши се на основу резултата студентског вредновања наставног рада наставника и сарадника путем анонимног анкетирања студената. Резултати студентског вредновања наставног рада наставника и сарадника користе се за редовно праћење и контролу квалитета наставног процеса, као дела опште политике Факултета у области обезбеђења квалитета рада. Оцена о квалитету наставног рада наставника и сарадника узима се у обзир у поступку њиховог избора у виша звања.

Прodeкан за наставу организује разговор са сваким наставником, односно сарадником, чији је наставни рад оцењен просечном оценом испод 2.5, у присуству шефа одговарајуће катедре и чланова Комисије. Током разговора утврђују се узроци лоших оцена квалитета наставног рада наставника, односно сарадника, и разматрају се мере за његово унапређивање. Наставнику, односно сараднику, чији је рад оцењен просечном оценом испод 2.5 Комисија налаже да унапреди своје педагошке и/или дидактичко-методичке способности.

Уколико наставник, односно сарадник, одбије предложене мере, или те мере не доведу до побољшања квалитета у оцењивању и резултата оцењивања у наредном испитном року,

декан, на предлог Комисије за обезбеђење квалитета, доноси одлуку у складу са Законом о раду, Правилником о раду, односно уговором о раду.

б) SWOT анализа елемената Стандарда 5

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W - Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats - Опасности	0 - без значајности

Предности (Strength)	Слабости (Weaknesses)
Квалитет наставе прати се у складу са стратегијом о обезбеђивању квалитета наставе +++ Наставници и сарадници Факултета компетентни су за реализацију наставе у ужој научној области за коју су бирани +++ Методе наставе су савремене и усклађене за захтевима исхода учења ++ Термини и планови реализације наставе истакнути су на огласним таблама и званичној интернет страници Факултета и све измене се благовремено најављују на огласним таблама и путем електронске комуникације ++ Подаци о студијским програмима и плану наставе доступни су на званичној интернет страници Факултета ++ Присуство Факултета на друштвеним мрежама у циљу живе интеракције са студентима ++	Неразвијена свест о потреби развијања методичко-педагошких компетенција наставника у високом образовању +++ Студенти недовољно користе могућност додатних консултација са наставницима ++ Интерактивно учешће студената у наставном процесу није равномерно у групи, неопходно је стимулисати део студената на активно учешће у настави ++ Део наставника се у теоријској настави радије опредељује за <i>ex cathedra</i> приступ него за интерактивну наставу +
Могућности (Opportunities)	Опасности (Threats)
Развијање облика наставе базиране на савременим технологијама ++	Политичко-безбедносна ситуација на Косову и Метохији +++

Подстицање за учествовање на пројектима кроз сарадњу са другим високошколским установама ++	Узурпација имовине Економског факултета +++
Сарадња са привредом која омогућава истраживачки рад ++	Недовољна финансијска средства. +++
Развијање е-сервиса за запослене у циљу on-line праћења наставног процеса ++	Законски оквир, који не вреднује адекватно педагошки рад приликом напредовања наставника +++
	Неуспех при аплицирању на научно-истраживачким пројектима ++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 5

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у прилогу може се **закључити да је на Факултету испуњен Стандард 5**, али да и даље треба радити на изградњи нових стандарда квалитета и њиховој имплементацији.

С тим у вези у наредном периоду, Факултет ће наставити да охрабрује наставнике и сараднике на унапређивање својих научних, стручних и педагошких способности. То ће се спроводити кроз пажљиво дефинисане критеријуме за избор у наставничка звања, упућивањем запослених на релевантне научне и стручне скупове, као и путем финансијске подршке за учешће на конференцијама и објављивање у часописима. Такође, биће организоване и подржане различите обуке и тренинзи усмерени на развој наставничких вештина потребних за рад у високом образовању.

Факултет ће наставити са осмишљавањем и увођењем нових студијских програма, као и унапређивањем постојећих, у складу са интересовањима студената и захтевима савременог тржишта рада. У том смислу, посебан акценат биће стављен на јачање сарадње са привредом, увођење елемената дуалног образовања и повећање обима стручне праксе током студија.

Поред тога, развијаће се нови правилници, процедуре и технике за ефикасније праћење квалитета наставног процеса, као и унапређивање постојећег система евалуације наставника и сарадника. Факултет ће истрајно спроводити усвојене стандарде квалитета и контролисати њихову примену, а посебна пажња биће посвећена подмлађивању наставног кадра, како би се обезбедио континуитет у квалитету наставе и научно-истраживачког рада.

Значајна средства биће уложена у набавку нове опреме, укључујући и одговарајуће софтвере, како би се створили што бољи услови за рад наставника и студената и омогућило коришћење савремених образовних технологија у наставном процесу.

Факултет ће посебну пажњу посветити транспарентности свог рада, редовно објављујући информације о настави, наставном и ненаставном кадру, управљању, организацији и финансијама на свом званичном сајту. Поред тога, биће припремани и информатори за студенте и јавност, као и огласи за запошљавање, упис, изборе у звања и јавне набавке, уз коришћење средстава јавног информисања. Присутност на друштвеним мрежама биће

очувана и унапређивана како би се комуникација са студентима и широм заједницом одвијала брже и ефикасније.

Факултет ће радити на унапређењу механизма за праћење реализације наставних планова на нивоу предмета и студијских програма, ослањајући се на савремене технолошке алате. Биће спровођене детаљне анализе ради усклађивања садржаја курикулума, наставних метода, циљева и исхода, с циљем проналажења најделотворнијих приступа настави, који ће допринети већем ангажовању студената и бољем остваривању исхода учења.

Постојећи дигитални сервиси за запослене и студенте ће се даље развијати како би се олакшало праћење наставе, евидентирање извођења наставе и континуирано праћење квалитета наставног процеса.

Факултет, његови наставници и сарадници уложиће максималне напоре да утицај спољашњих фактора, попут епидемије COVID-19 или нестабилних безбедносно-политички околности, остане минималан и да се одржи постојећи висок ниво квалитета наставе.

Показатељи и прилози за стандард 5:

[Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса](#)

[Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.](#)

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

- [Прилог 5.3.1. Уговори са Економским факултетима.](#)
- [Прилог 5.3.2. Одлука о одобравању новчаних средстава наставном особљу](#)
- [Прилог 5.3.3. Доказ о ослобађању сарадника дела школарине](#)
- [Прилог 5.3.4. Уговор о ослобађању котизације](#)
- [Прилог 5.3.5. Извештај о одржаном научном скупу](#)
- [Прилог 5.3.6. Импресум часописа](#)

СТАНДАРД 6:
КВАЛИТЕТ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ,
УМЕТНИЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА

Стандард 6: Квалитет научно-истраживачког, уметничког и стручног рада

Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научно-истраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 6

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици – Економски факултет (у наставку текста: Факултет) организује, прати и подстиче научно-истраживачки рад и стратешки је опредељен да перманентно у свом раду остварује јединство образовног, научно-истраживачког и професионалног (стручног) рада. Сарадњом наставника и сарадника са привредним и ванпривредним субјектима и ангажовањем на научно-истраживачком раду доприноси се подизању нивоа квалитета наставног процеса с обзиром да се стечена искуства и резултати истраживања преносе на студенте свих нивоа студирања, а посебно на студенте мастер и докторских студија. Резултати и знања до којих се долази реализацијом научних и професионалних активности наставника и сарадника континуално се укључују у садржаје студијских програма и у наставни процес. Тенденција је да се остварени научно-истраживачки резултати укључе у наставни процес на свим нивоима акредитованих студија.

Одлуком Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, а на основу Закона о научно-истраживачкој делатности и Правилника о вредновању научно-истраживачког рада и поступку акредитације научно-истраживачких организација, Економски факултет Универзитета у Приштини акредитован је у првом акредитационом циклусу за обављање научно-истраживачке делатности у области друштвених наука – економија, Одлуком број: 660-01-00216/2013-17 од 4. септембра 2013. године

[Akreditacija NIO 2007.pdf - Google диск](#)

У другом циклусу акредитације, Министарство просвете, науке и технолошког развоја - Одбор за акредитацију научно-истраживачких организација, на седници одржаној 04.07.2017. године, донео је Одлуку бр. 660-01-00007/14 којом је Факултет акредитован за обављање научно-истраживачке делатности

[Uverenje o akreditaciji za obavljanje naučnoistraživačke delatnosti.pdf - Google диск](#)

Коначно, у трећем акредитационом циклусу, Одбор за акредитацију научно-истраживачких организација, на седници одржаној 12.04.2022. године, донео је Одлуку бр. 660-01-00014/80 којом је Економски факултет акредитован за обављање научно-истраживачке делатности

[Odluka o akreditaciji.pdf - Google диск](#)

На Економском факултету у пуном радном односу запослено је 29 истраживача (15 редовних професора, 5 ванредних професора, 3 доцента, 1 предавач (наставник страног језика), 4 асистента и 1 сарадник у настави). Руководство Факултета и Комисија за обезбеђење квалитета периодично преиспитују квалитет наставе и научно-истраживачког и стручног рада наставника и сарадника, да би проверили њихову делотворност. Провера квалитета научно-истраживачког рада врши се у погледу сваког наставника и сарадника приликом избора, односно, реизбора у одговарајуће звање, при чему се јединство образовног, научно-истраживачког и стручног рада рефлектује у услову да највећи број радова кандидата треба да буде из уже научне области за коју се кандидат бира, односно из које треба да изводи наставу, разматрањем извештаја о научно-истраживачкој активности сваког наставника и сарадника, учешћу у научно-истраживачким пројектима који су од значаја за наставни процес и на друге начине својствене академској заједници.

Контрола квалитета индивидуалних истраживања наставника и сарадника – остварује се кроз континуирано праћење научно-истраживачког и стручног рада, а који се збирно представљају у оквиру процеса избора наставника и сарадника у звања. Осим тога, наставници и сарадници перманентно објављују резултате својих истраживања (научне монографије, радове у водећим часописима међународног значаја, радове у часописима националног значаја, радове саопштене на скуповима међународног и националног значаја). Центар за издавачку делатност Факултета води евиденцију тих резултата и редовно је ажурира на годишњем нивоу.

Контрола квалитета развоја научно-истраживачког подмлатка – подразумева континуирану посвећеност Факултета ка селекцији најбољих студената и њиховом усмеравању ка научно-истраживачком раду у области економије, пословне економије, рачуноводства, финансија, банкарства и статистике, односно контроли њиховог рада и напредовања кроз механизме који су развијени у процесу уписа и студирања на докторским студијама (детаљније у Стандарду 15: Квалитет докторских студија и Стандарду 8: Квалитет студената). Најбоље студенте са мастер и докторских студија Факултет укључује на позиције сарадника у настави (асистент, сарадник у настави, демонстратор).

У претходној календарској години (2024.) 8 (осам) наставника и сарадника Факултета објавило је 9 (девет) радова у часописима са СЦИ листе. Сви СЦИ индексирани радови су из области економских наука и математике. Два наставника учествовала су у реализацији 7 (седам) пројеката националног и међународног карактера.

У претходној календарској години (2024.) наставници и сарадници Факултета објавили су 44 научно-стручна рада, по категоријама: **3 - M21a; 2 - M22; 4 - M23; 8 - M24; 13 - M33; 9 - M51; 2 - M52; 2 - M53 и 1 - M54** (Табела 6.3.) из области економских и математичких наука. У претходном трогодишњем периоду наставници и сарадници Факултета објавили су укупно 191 научно-стручни рад, по категоријама: **1 - M13, 1 - M14, 3 - M21, 3 - M21a, 3 - M22, 23 - M23, 23-M24, 2 - M31, 66 - M33, 14 - M34, 36 - M51, 10 - M52, 3 - M53, 1 -**

M54, 2 - M42 (Табела 6.3.б). У односу на претходни период уочава се квалитативна промена с обзиром да је евидентно повећање броја радова у категорији M20.

Интенција је да се сазнања и резултати истраживања до којих високошколска установа долази спровођењем научних, истраживачких и професионалних активности активно инволвирају у постојећи наставни процес и наставне програме академских и докторских студија. С тим у вези, Факултет подстиче наставнике и сараднике да се активно баве научним, истраживачким и професионално-стручним радом и да у што већем обиму објављују резултате свога рада. У финансијском плану Факултета посебну ставку представљају средства намењена за научно-истраживачки рад. Факултет, у складу са својим финансијским могућностима подстиче публикавање радова у међународним часописима и учешће на научним конференцијама националног и међународног карактера.

Са циљем унапређења квалитета наставног процеса и актуелних студијских програма, Факултет остварује сарадњу у смислу: размене наставног особља ради одржавања наставе, консултација и обављања научно-истраживачког рада од заједничког интереса, размене студената и младих научних сарадника за обављање стручне праксе, размене наставних планова и програма основних, мастер и докторских академских студија, размене научне литературе, библиографских јединица и научних радова од узајамног интереса, публикавање научних и стручних радова, изучавање тема од заједничког интереса, писање уџбеника и издавање зборника, заједничко организовање стручно научних конференција, семинара, симпозијума, округлих столова и других облика сарадње предвиђених уговорима о сарадњи потписаним са бројним институцијама у земљи и у иностранству. У протеклом периоду, интензивирана је међуфакултетска сарадња, при чему су потписани уговори о сарадњи са сродним факултетима на националном нивоу, али и на нивоу региона.

С тим у вези, Факултет је током свог постојања као самостална високо-образовна институција развио сарадњу са многим сродним институцијама у земљи, пре свега са:

1. Економским факултетом Универзитета у Београду,
([Уговор 269/19 од 19. априла 2019. године](#)).
2. Економским факултетом Универзитета у Крагујевцу,
([Уговор 268/19 од 19. априла 2019. године](#)).
3. Економским факултетом Универзитета у Нишу,
([Уговор 267/19 од 19. априла 2019. године](#)).
4. Економским факултетом у Суботици, Универзитета у Новом Саду
([Уговор 270/19 од 19. априла 2019. године](#)).

У претходном петогодишњем периоду Факултет је остварио међународну сарадњу са високошколским институцијама у окружењу са којима традиционално сарађује већ низ

година. Тренутно, Факултет има важеће уговоре о наставно-научној и пословно-техничкој сарадњи са следећим високошколским институцијама у иностранству:

- Економским факултетом Универзитета у Бањој Луци, Република Српска, БиХ ([Уговор 271/19 од 19. априла 2019. године](#)).
- Факултетом пословне економије Универзитета у Источном Сарајеву, Бијељина, Република Српска, БиХ ([Уговор 274/19 од 19. априла 2019. године](#)).
- Економским факултетом Брчко Универзитета у Источном Сарајеву, Република Српска, БиХ ([Уговор 273/19 од 19. априла 2019. године](#)).
- Економским факултетом Универзитета у Источном Сарајеву, Пале, Република Српска, БиХ ([Уговор 272/19 од 19. априла 2019. године](#)).
- Високом школом за услужни бизнис, Соколац, Источно Сарајево, Република Српска, БиХ ([Уговор 341/23 од 6. септембра 2023. године](#)).

Организовање и су-организовање међународних научних скупова

Факултет, према годишњем програму рада и програму научних истраживања, континуирано већ више од деценије сваке друге године новембра месеца организује традиционални међународни научни скуп. Стручну и техничку подршку у обављању уређивачких, рецензентских и организационих послова пружају надлежни органи Центра за издавачку делатност, као и повремена радна тела (организациони одбори и сл.).

У извештајном периоду Факултет је улогу организатора и / или суорганизатора научних скупова и конференција имао у више наврата:

- У новембру месецу 2023. године, у организацији Факултета и Факултета пословне економије Бијељина, Универзитета у Источном Сарајеву, Република Српска (Босна и Херцеговина) одржан је Међународни научни скуп *ЕКОМ 2023 - Актуелни друштвено-економски изазови развоја земаља у савременим условима*.
<https://ekonomski.pr.ac.rs/%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bc-2023/>
- У септембру 2022. године у организацији Образовно-пословног центра за развој људских ресурса, управљање и одрживи развој, Нови Сад, (Србија), Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици – Економског факултета, (Србија) и Универзитета Коменски у Братислави, Факултета за менаџмент, Братислава (Словачка) у Требињу је одржан Осми међународни научни скуп под називом *Туризам: актуелни проблеми и перспективе развоја - туристичка привреда и повезане теме*.
<https://ekonomski.pr.ac.rs/%d0%bc%d0%b5%d1%92%d1%83%d0%bd%d0%b0%d1%80%d0%be%d0%b4%d0%bd%d0%b8-%d0%bd%d0%b0%d1%83%d1%87%d0%bd%d0%b8-%d1%81%d0%ba%d1%83%d0%bf-%d1%82%d1%80%d0%b5%d0%b1%d0%b8%d1%9a%d0%b5/>
- Са Факултетом пословне економије Бијељина, Универзитета у Источном Сарајеву, Република Српска, као суорганизатором, започеле су активности организације Међународног научног скупа *ЕКОМ 2025 - Актуелни друштвено-економски*

изазови развоја земаља у савременим условима, чије је одржавање планирано за новембар месец текуће године у Косовској Митровици.

<https://ekonomski.pr.ac.rs/%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bc-2025-2/>

Факултет негује издавачку делатност, која се манифестује кроз објављивање уџбеника, монографија, практикума, Зборника радова и часописа *Економски погледи*, који има деценијску традицију. Задаци из области издавачке делатности реализују се преко Центра за издавачку делатност и Одбора за издавачку делатност. *Правилником о издавачкој делатности и наставним и научним публикацијама* уређује се издавачка делатност Факултета: припремање, одобравање, издавање и употреба наставних и научних публикација на Факултету, поступци за праћење квалитета и вредновање током употребе у наставном процесу, као и друга питања у вези са издавачком делатности. У складу са планираном динамиком објављују се два броја часописа *Економски погледи* годишње. На Листи категорисаних научних часописа домаћих издавача Министарства науке, технолошког развоја и иновација Владе Републике Србије за 2024. годину часопис је у сегменту друштвених наука – економија и организационе науке задржао категорију М52 - истакнути национални часопис и налази се на 37. месту листе.

Намера је да се издавањем научних публикација, у складу са могућностима Факултета, унапреди наставни процес на свим нивоима студија, а све у циљу унапређења процеса образовања и научно-истраживачког рада установе.

б) SWOT анализа елемената Стандарда 6

SWOT анализа примењена је као средство за свеобухватну анализу и квантитативну процену појединих значајних елемената Стандарда 6:

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W -Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats – Опасности	0 - без значајности

Предности (S - Strengths)	Слабости (W - Weaknesses)
Усаглашеност образовног, научноистраживачког и стручног рада, као и њихова усаглашеност са стратешким опредељењем земље и европским циљевима у области високог образовања. +++	- Недовољна интернационализација научно-истраживачког рада наставника и сарадника Факултета. +++ - Недовољна ангажованост и заинтересованост руководиоца центара Факултета за аплицирање на домаћим и међународним конкурсима за научно-истраживачке пројекте. +++

● Континуирано праћење и оцењивање квалитета научноистраживачког рада наставника и сарадника. +++ ● Критеријуми за избор у звања наставника уважавају законску регулативу на пољу друштвено-хуманистичких наука, као и дефинисане критеријуме садржане у општим актима Факултета и Универзитета. +++ ● Процедура за избор у звања наставника у оквиру ужих научних области заснована је на резултатима њиховог научног рада и педагошког искуства. +++ ● Опредељеност Факултета да се знања и искуства, која произилазе из научно-истраживачког и стручног рада интегришу у наставни процес и наставне програме академских и докторских студија. +++ ● Настојање наставног кадра да стечена искуства из стручног рада и резултате истраживања примени у настави. +++ ● Факултет, у складу са својим могућностима континуирано подстиче и подржава рад наставника и сарадника у погледу њиховог научног и стручног усавршавања кроз финансирање / суфинансирање трошкова публикација научних резултата и учествовања на научним конференцијама националног и међународног карактера. +++ ● Брига о научно-истраживачком подмлатку укључивањем најбољих студената са МАС и ДАС на позиције	● Инертност једног броја наставника и недостатак спремности за успостављање међуакадемске сарадње у научно-истраживачким пројектима. +++ ● Недовољан број наставника, сарадника и ненаставног особља са искуством у припреми, аплицирању, организацији и руковођењу пројектима. +++ ● Недовољна финансијска средства (из сопствених извора) за научно-истраживачке пројекте. +++ ● Недостатак иницијативе и незаинтересованост наставника друштвено-хуманистичког поља за покретање и развој самосталних пројеката. +++ ● Слаба координација и непостојање спремности за сарадњу наставника, како са различитих студијских програма, тако и са истих студијских програма. +++ ● Језичке и културолошке разлике као баријера за међународну сарадњу и учешће на међународним пројектима. +++ ● Скроман број наставника и сарадника Факултета који су боравили на академској размени. ++ ● Недовољан степен сарадње и повезаности са привредом у погледу научно-истраживачког рада. ++ ● Неравномерност објављених радова наставника и сарадника. ++ ● Иако часопис <i>Економски погледи</i> од 2022. године има М52 категорију код ресорног Министарства неопходне су
--	---

сарадника (асистент, сарадник у настави, демонстратор). +++ - Активно укључивање резултата истраживања у наставни процес врши се подршком објављивања уџбеника и монографија који постају део обавезне и допунске литературе на свим нивоима студија. ++ - Значајан број закључених уговора о сарадњи са релевантним научним, стручним и другим субјектима, како на националном тако и на међународном нивоу, сведочи о перманентности научног истраживања и међународне сарадње. +++	активности даљег унапређења квалитета испуњавањем квалитативних и квантитативних критеријума за напредовање на листи категоризованих домаћих научних часописа за друштвене науке - категорија M51. ++ Непостојање система награђивања за изузетна постигнућа у научном раду. +
Могућности (O - Opportunities)	Опасности (T - Threats)
- Стратешка опредељеност Факултета за унапређење квалитета научно-истраживачког рада у складу са стратешким опредељењем земље и европским циљевима. +++ - Мултидисциплинарно повезивање унутар Универзитета. +++ - Укључивање наставника и студената са иностраних високошколских установа земаља региона у научно-истраживачки рад Факултета и заједничка сарадња на припреми и аплицирању за међународне пројекте. +++ - Могућност заједничког организовања научно стручних конференција са узајамним учешћем, симпозијума, семинара, округлих столова, објављивања коауторских радова и уџбеничке литературе и других облика сарадње предвиђених уговорима о сарадњи потписаним са бројним	- Политичка и економска нестабилност на простору Косова и Метохије. +++ - Ограничена могућност укључивања у међународне научно-истраживачке пројекте и Европски истраживачки простор због недефинисаног статуса Косова и Метохије. +++ - Унифицирање критеријума за оцену истраживачког рада за веома различите научне области. +++ - Недовољна међународна мобилност наставника и сарадника. ++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 6

Сагласно опредељењу да се научно-истраживачки рад на Економском факултету континуирано унапређује и настојању да се квалитет научно-истраживачког и стручног рада подигне на виши ниво и континуелно побољшава, а у складу са спроведеном SWOT анализом евидентно је да у области научно-истраживачког рада на Факултету постоје бројна места за унапређење. С тим у вези, потребно је спровести следеће корективне и развојне поступке и мере:

- Повећање броја пријављених научних пројеката на конкурсима које расписују ресорно министарство и друга министарства Републике Србије;
- Континуирано пратити квалитет научно-истраживачког и стручног рада;
- Креирати могућности да се Факултет укључи у реализацију што већег броја пројеката међународног карактера;
- Унапредити међународну сарадњу кроз извођење заједничких студијских програма и размену наставника и студената;
- Даље повезивање са другим институцијама и универзитетима како би се успоставиле тематске мреже за научну и стручну сарадњу;
- Подстицати систематско публиковање резултата научно-истраживачког рада у уско специјализованим и релевантним публикацијама. Посебно промовисати успешне резултате и континуирани научно-истраживачки рад;
- Оснажити издавачку делатност у области публиковања монографија и релевантних научних публикација, те развити адекватну комуникациону мрежу ради њиховог промовисања и дистрибуирања;
- Повећавати ниво компетентности наставног и ненаставног особља у складу са захтевима друштвеног и технолошког напретка и квалитета савремене технике и опреме;
- Неопходност објављивања уџбеника и монографија нарочито за предмете чија је наставна литература застарела, непотпуна и/или неадекватна;
- Предузети конкретне мере за непосреднију сарадњу са привредом, подстицањем учешћа на заједничким развојним и иновационим пројектима са циљем решавања текућих проблема и задатака у привреди и друштву уопште.
- Интензивније повезивање са алумни студентима Економског факултета у циљу размене искустава и знања, као и заједничког учествовања у изради научних радова и аплицирања за учешће на међународним пројектима.

Показатељи и прилози за стандард 6:

Табела 6.1. Назив текућих научно-истраживачких/уметничких пројеката, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

Табела 6.2. Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим домаћим и међународним пројектима

Табела 6.3. Збирни преглед научно-истраживачких и уметничких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства и класификације уметничко-истраживачких резултата.

Табела 6.4. Списак SCI/ ССЦИ-индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период. (Навести референце са редним бројем)

Табела 6.5. Листа одбрањених докторских дисертација и уметничких пројеката (име кандидата, име ментора, назив дисертације и година одбране, публиковани резултати) у високошколској установи у претходне три школске године

Табела 6.6. Списак стручних и уметничких пројеката који се тренутно реализују у установи чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

Табела 6.7. Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовноуметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи.

Прилог 6.1. Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком и уметничко-истраживачком раду.

Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.4. Доказ о интензивној међународној сарадњи.

СТАНДАРД 7:
КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 7

Уводни део

У оквиру домена процеса управљања квалитетом у области квалитета наставника и сарадника, Економски факултет је утврдио стандарде и поступке којима се обезбеђује квалитет наставника и сарадника, а који обухватају њихову стручну и научну оспособљеност, посвећеност наставном и научноистраживачком раду, примену савремених научних сазнања у настави, као и изражене моралне вредности које их чине примером студентима.

Узимајући у обзир чињеницу да је просветни позив од суштинске важности за формирање вредносног система сваког друштва, питање квалитета наставника и сарадника тесно је повезано са очувањем угледа професије, као и са неговањем моралних начела и поштовањем знања као друштвене вредности. У том контексту, Факултет је усвојио релевантне правне акте, успоставио механизме за њихову примену и развио системе контроле квалитета.

Стандарди квалитета наставника и сарадника, као и поступци за њихово обезбеђивање дефинисани су Правилником о квалитету Економског факултета, што првенствено подразумева усвајање и примену адекватне правне регулативе у процесу њиховог запошљавања. На тај начин гарантује се одређени стандард у погледу њихових педагошких, научноистраживачких и стручних способности.

Од наставника и сарадника очекује се да у комуникацији са студентима показују коректност, објективност и правичност, да поштују утврђена правила наставног процеса, да буду отворени за сарадњу и да својим деловањем доприносе изградњи савременог друштва. У том духу, на Факултету је основана и Етичка комисија која ради у складу са *Правилником о раду Етичке комисије и етичких одбора Универзитета у Приштини*.

Наставници и сарадници Факултета чине основну компонену наставног процеса и оспособљени су за: организовање наставе која одговара савременим потребама образовања студената и потребама тржишта рада, примену савремених наставних метода, разумевање и уважавање индивидуалних разлика међу студентима и различитих стилова учења, развијање инструмената за редовно праћење и квалитетно оцењивање рада студената и коришћење савремених информационих технологија и дидактичких средстава у настави. Сви релевантни подаци о наставницима и сарадницима Факултета јавни су и доступни на званичном сајту Факултета ([линк](#)).

7.1 Квалитет наставника и сарадника Економског факултета обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова обезбеђивањем услова за континуирано стручно усавршавање и професионални развој, као и кроз редовну проверу

квалитета њиховог наставног и научноистраживачког рада. спровођење избора путем јавног конкурса,

Избор наставника и сарадника у звања на Факултету врши се према унапред утврђеним критеријумима и под условима који су доступни оци јавности.

Критеријуми за избор и заснивање радног односа наставника и сарадника предвиђени су *Законом о високом образовању, Минималним условима за избор у звања наставника на универзитету, Препорукама Националног савета за високо образовање, Статутом Универзитета у Приштини, Статутом Економског факултета, Правилником о условима, начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Приштини, Правилником о ближим условима за избор у звања наставника Универзитета у Приштини, Правилником о поступку утврђивања предлога за избор наставника Економског факултета, Правилником о условима, начину и поступку избора у звање сарадника Економског факултета, као и Правилником о условима, начину и поступку избора сарадника ван радног односа – демонстратора Економског факултета*, који су доступни на званичној интернет страници Факултета.

Поступци и услови за избор у звања, предмет су периодичне провере и усавршавања и узимају у обзир, између осталог, и *Закон о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, број 49/2019), Правилник о стицању истраживачких и научних звања („Службени гласник РС“, број 80/2024), Правилник о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научно-истраживачких резултата истраживача („Службени гласник РС“, бр. 24/2016, 21/2017 и 38/2017)*, као и Препоруке Националног савета за високо образовање.

7.2. Поступак и услови за избор наставника и сарадника утврђују се унапред. Економски факултет се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих оцењује научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника.

Факултет расписује конкурс за избор у звање и заснивање радног односа наставника и сарадника, полазећи од потребе да се наставни процес организује на квалитетан, рационалан и ефикасан начин. Наставник, односно сарадник бира се за једну ужу научну област утврђену Одлуком о ужим научним, уметничким, односно стручним областима Универзитета, и по правилу заснива радни однос са пуним радним временом.

Одлуку о расписивању конкурса доноси декан на предлог Катедре или у складу са личном иницијативом, уз претходно затражено мишљење надлежне катедре. Поступак за избор покренут је од тренутка доношења одлуке о расписивању конкурса од стране декана.

Конкурс се објављује у средствима јавног информисања, а рок за подношење пријава је 15 дана од дана објављивања. Конкурс садржи: број извршилаца, назнаку наставничког, односно сарадничког звања за који се конкурс расписује, напомену да кандидат треба да испуњава опште и посебне услове утврђене Законом и општим актима Универзитета и Факултета; ужу научну област за коју се бира; назнаку да ли се радни однос заснива са пуним или непуним

радним временом; рок за пријављивање и документа која кандидати прилажу као доказ да испуњавају услове, као и начин достављања пријаве и пратеће документације на конкурс и др. Благовременост и евентуално непотпуност пријаве проверава Комисија што констатује у извештају о пријављеним кандидатима на конкурс.

Ако се ради о конкурс за избор наставника на који се може пријавити и лице које се налази у радном односу на одређено време на Факултету, Факултет може конкурс да распише најраније годину дана, а дужан је да то учини најкасније шест месеци пре истека времена на које је наставник биран. Факултет је дужан да поступак за избор у звање оконча у року од девет месеци од дана расписивања конкурса.

Након истека рока за пријављивање на конкурс, стручна служба Факултета доставља Комисији све пристигле благовремене пријаве кандидата. Непотпуне пријаве неће се разматрати, што Комисија констатује у Извештају о пријављеним кандидатима на конкурс за избор у звања наставника, односно сарадника. Уколико се на конкурс не пријави ни један кандидат, Факултет расписује нови конкурс.

Наставно-научно веће Факултета (ННВ), на предлог надлежне Катедре, именује Комисију за писање извештаја о кандидатима за избор у звање наставника, односно сарадника. Комисија се састоји од најмање три наставника са научним звањем из уже научне области за коју се наставник, односно сарадник бира, од којих најмање један није у радном односу на Универзитету, односно Факултету. Чланови Комисије су у истом или вишем звању од звања у које се наставник, односно сарадник бира. Члан Комисије може бити и професор у пензији, као и професор емеритус.

Комисија припрема извештај за избор у звање наставника, односно сарадника, у року од 60 дана, односно од 30 дана, од дана пријема конкурсне документације, у писаној и електронској форми. Ако Комисија не припреми Извештај у напред наведеном року, ННВ може образовати нову Комисију.

Члан Комисије који није сагласан са Извештајем може своје мишљење доставити Изборном већу факултета (као посебном саставу ННВ-а) у писаном облику. Издвојено мишљење члана Комисије доставља се Изборном већу заједно са Извештајем комисије.

Извештај комисије садржи: биографске податке, преглед и мишљење о испуњености: услова утврђених Законом, елементима за вредновање приликом избора, других услова утврђеним општим актом Универзитета; и предлог за избор кандидата у одређено звање наставника, односно сарадника.

Наставник се бира за ужу научну област, које су дефинисане Правилником о поступку предлагања за избор наставника.

Звања наставника на Факултету су: доцент, ванредни професор и редовни професор. Поред ових звања, звање наставника на Факултету је и наставник страног језика.

Наставници стичу звања и заснивају радни однос у следећем трајању:

- ванредни професор и доцент: на пет година,
- редовни професор: на неодређено време и
- наставник страног језика: на пет година.

Сарадник се бира за ужу научну област, које су дефинисане Правилником о условима, начину и поступку избора у звање сарадника, на одређено време и то:

- сарадник у настави на период од годину дана,
- асистент на период од три године и
- асистент са докторатом на период од три године.

Факултет је дужан да, у року од пет дана од дана пријема Извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор у звања наставника, Извештај и издвојена мишљења, уколико их је било, достави Универзитету у писаној и електронској форми, ради стављања на увид јавности објављивањем на сајт Универзитета, у трајању од 30 дана. Извештај се ставља на увид јавности и на сајт факултета, истовремено са објављивањем на сајту Универзитета.

Приликом избора у звање за ужу научну област за коју Факултет није матичан, прибавља се мишљење матичног факултета пре разматрања Извештаја на седници Изборног већа факултета.

У току трајања увида јавности, Факултету, односно Универзитету се могу доставити примедбе на Извештај о пријављеним кандидатима на конкурс за избор у звања наставника. У случају да постоје примедбе на извештај Комисије, достављене Факултету у писаном облику, исте се прослеђују Комисији која у року, не дужем, од 10 дана достаља свој одговор на наведене примедбе. Примедбе на Извештај и одговор Комисије на примедбе стављају се на увид јавности. Непотписане примедбе на Извештај комисије неће се узети у разматрање.

Извештај Комисије о пријављеним кандидатима на конкурс за избор у звања сарадника ставља се на увид јавности на период од 15 дана, оглашавањем на интернет страници Факултета.

Изборно веће утврђује предлог за избор у звање наставника и врши избор у звање сарадника.

На предлог Факултета, Универзитет врши избор наставника у звање редовног професора, ванредног професора, доцента и наставника страног језика.

Факултет доставља Универзитету захтев за избор у звање наставника на прописаном обрасцу, заједно са одлуком Изборног већа о утврђивању предлога за избор.

Декан факултета закључује Уговор о раду са лицем изабраним у звање наставника у складу са одлуком Сената Универзитета. Такође, декан закључује Уговор о раду са лицем изабраним у звање сарадника, у складу са одлуком Изборног већа Факултета.

Избор у звање наставника на Факултету заснива се на оствареним и мерљивим резултатима рада кандидата, који се, поред општих услова, исказују и на следећим елементима:

1. Обавезни елементи:

- 1.1. наставни рад и
- 1.2. научно-истраживачки рад.

2. Изборни елементи:

- 2.1. стручно-професионални допринос;
- 2.2. допринос академској и широј заједници и
- 2.3. сарадња са другим високошколским, научно-истраживачким институцијама у земљи и иностранству.

Минимални услови за избор у звања наставника

Д О Ц Е Н Т

Услови за први избор у звање доцента:

Обавезни услови:

1. приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране високошколске установе (у складу са одредбама *Правилника о приступном предавању Економског факултета*).
2. позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода;
3. обавезно педагошко искуство на Универзитету у трајању од најмање три године;
4. објављен један рад из научне области за коју се бира у часопису категорије M21, M22, M23 или M24, или три рада из научне области за коју се бира у часописима категорије M51.

Услови за сваки следећи избор у звање доцента:

Обавезни услови:

У звање доцента може бити поново бирано лице које испуњава следеће минималне услове:

1. позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода;
2. објављен један рад из научне области за коју се бира у часопису категорије M21, M22, M23 или M24, или три рада из научне области за коју се бира у часописима категорије M51 у периоду од последњег избора у звање доцент

В А Н Р Е Д Н И П Р О Ф Е С О Р

Услови за први избор у звање ванредног професора:

Обавезни услови:

У звање ванредног професора може бити бирано лице које испуњава следеће минималне услове:

1. испуњени услови за избор у звање доцента;
2. позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода;
3. обавезно педагошко искуство на универзитету у трајању од најмање три године;
4. објављена два рада из научне области за коју се бира, у периоду од избора у звање доцента, у часописима категорије M21, M22, M23 или M24 или пет радова из научне области за коју се бира у часописима категорије M51. Ако је један рад објављен у часопису из категорије M21, M22 или M23, неће се тражити, као минимални, други услови из ове тачке правилника.
5. оригинално стручно остварење или руковођење или учешће у пројекту;
6. одобрен уџбеник или научна монографија од стране наставно-научног већа факултета у саставу Универзитета (све са ИСБН бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање

Услови за сваки следећи избор у звање ванредног професора:

Обавезни услови:

У звање ванредног професора може бити поново бирано лице које испуњава следеће минималне услове:

1. позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода;
2. објављен један рад из научне области за коју се бира, у периоду од избора у звање доцента, у часописима категорије M21, M22, M23 или M24 или четири рада из научне области за коју се бира, објављена у часописима категорије M51, у периоду од последњег избора у звање ванредног професора.

РЕДОВНИ ПРОФЕСОР

Услови за избор у звање редовног професора:

Обавезни услови:

У звање редовног професора може бити бирано лице које испуњава следеће минималне услове:

1. испуњени услови за избор у звање ванредног професора;
2. позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода;
3. објављен један рад из научне области за коју се бира, у периоду од избора у звање ванредног професора, у часописима категорије M21, M22 или M23;

4. објављен један рад из научне области за коју се бира, у периоду од избора у звање ванредног професора, у часописима категорије М24. Додатно испуњен услов из категорије М21, М22 или М23 може, један за један, заменити услов из категорије М24.

5. пет објављених радова из научне области за коју се бира, у часопису категорије М51, у периоду од избора у звање ванредног професора. Додатно испуњен услов из категорије М24 може, један за један, заменити услов из категорије М51.

6. цитираност од 10 хетероцитата;

7. једно пленарно предавање на међународном или домаћем научном скупу или два саопштења на међународном или домаћем научном скупу;

8. универзитетски уџбеник одобрен од стране наставно-научног већа факултета у саставу Универзитета за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета, или научна монографија одобрена од стране наставно-научног већа факултета у саставу Универзитета (све са ИСБН бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање;

9. резултати у развоју научно-наставног подмлатка на факултету;

10. учешће у комисијама за одбрану три завршна рада на специјалистичким, односно мастер академским студијама;

11. наставник који се бира у звање редовног професора мора испуњавати и услове да буде ментор за вођење докторске дисертације у складу са стандардом 9 (наставно особље) Правилника о изменама и допунама Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

НАСТАВНИК СТРАНОГ ЈЕЗИКА

Наставу страних језика, осим лица које има звање из члана 73. став 1. Закона, може изводити и наставник страног језика, који има стечено високо образовање другог степена, објављене стручне радове у одговарајућој области и способност за наставни рад.

ИЗБОРНИ УСЛОВИ

Поред испуњења минималних услова, сви кандидати обавезни су да испуне најмање два од три изборна елемента предвиђена одредбама Правилника о ближим условима за избор у звања наставника Универзитета у Приштини, који морају да буду наведени и образложени у реферату комисије за писање извештаја о пријављеним кандидатима за избор у звање наставника, и то:

Изборни елементи стручно-професионалног доприноса су:

1. председник или члан уређивачког одбора научног часописа или зборника радова на факултету или универзитету у земљи или иностранству;

2. организација или учешће на стручним, научним или уметничким манифестацијама локалног, националног или међународног нивоа;

3. председник или члан у комисијама за израду завршних радова на основним, интегрисаним, мастер и докторским студијама;
4. аутор или коаутор елабората или студија;
5. руководилац или учесник у реализацији пројеката;
6. аутор или коаутор прихваћеног патента, техничког унапређења, експертиза, рецензија радова и пројеката;
7. лиценце.

Изборни елементи доприноса академској и широј заједници су:

1. председник или члан органа управљања, стручног органа, помоћних стручних органа, или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству;
2. члан стручног, законодавног или другог органа и комисија у широј друштвеној заједници;
3. руковођење активностима од значаја за развој и углед факултета, односно Универзитета;
4. руковођење или учешће у ваннаставним активностима студената;
5. учешће у наставним активностима које не носе ЕСПБ бодове;
6. учешће за оцену наступа на јавним професионалним скуповима;
8. међународне и националне награде и признања.

Изборни елементи сарадње са другим високошколским и научноистраживачким институцијама у земљи и иностранству су:

1. учешће у реализацији пројеката, студија и других научних остварења са другим високошколским и научно-истраживачким институцијама у земљи или иностранству;
2. радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научно-истраживачким институцијама у земљи и/или иностранству;
3. руковођење радом или члан органа или професионалног удружења националног или међународног нивоа;
4. чланство у стручним организацијама у земљи или иностранству;
5. учешће у програмима размене наставника и студената;
6. учешће у изради и спровођењу заједничких студијских програма;
7. гостовања и предавања по позиву на универзитетима у земљи или иностранству.

Факултет у потпуности поштује утврђене услове и критеријуме за избор у звање, истовремено подржавајући своје наставнике да својим ангажовањем у настави, научним истраживањима и стручној делатности значајно превазиђу прописане минималне стандарде.

7.3. Факултет систематски прати, оцењује и подстиче научну и педагошку активност наставника и сарадника. Праћење и оцењивање квалитета научно-истраживачке и стручне активности наставника и сарадника редовно се остварује у поступцима њиховог избора и именовања, где се, у складу са одговарајућим прописима и актима Факултета, посебно вреднују резултати научног и истраживачког рада кандидата.

За систематско праћење и оцењивање научно-истраживачких активности наставника и сарадника надлежне су одговарајуће катедре. Осим тога, наставници и сарадници дужни су да најмање једном у току године ажурирају Књигу наставника подацима о научно-истраживачким радовима објављеним у домаћим и међународним часописима и учешћу на домаћим и међународним конференцијама. Такође, Књигу наставника ажурирају и подацима о учешћу на домаћим и међународним пројектима.

7.4. Факултет реализује дугорочну стратегију која обухвата квалитетан избор младих кадрова и њихов континуирани развој кроз различите облике усавршавања. Економски факултет има акредитоване студијске програме на сва три нивоа: основне, мастер и докторске академске студије, што му омогућава да током образовног процеса идентификује најталентованије студенте и подстиче их на даље усавршавање и развој. Такође, Факултет може ангажовати у звање сарадника ван радног односа – демонстратора, за помоћ у настави на студијама првог степена, студента студија првог, другог или трећег степена, под условима утврђеним *Правилником о условима, начину и поступку избора сарадника ван радног односа – демонстратора*.

Студенти мастер и докторских академских студија који су ангажовани као сарадници у настави, по одлуци Савета факултета ослобађају се плаћања свих предвиђених надокнада у износу од 50%.

Највиши ниво усавршавања младих кадрова остварује се кроз докторске академске студије које се реализују по систему менторства. Ментор прати и усмерава рад студента током израде докторске дисертације, контролише квалитет његовог истраживачког рада, подстиче учешће у научним пројектима и промоцију студентих радова путем објављивања и јавних презентација. Он такође осигурава да истраживања напредују по предвиђеном плану, водећи рачуна да се сва потребна истраживања за докторску дисертацију заврше у задатом року и процењује да ли су достигла потребан обим и квалитет.

7.5. Факултет обезбеђује наставницима и сарадницима услове за перманентно научно и стручно усавршавање и напредовање путем информисања наставника и сарадника о конкурсима за стипендије, информисања наставника и сарадника о научним скуповима у организацији образовних и других институција у земљи и иностранству. То се постиже редовним информисањем о доступним стипендијама, као и о научним скуповима које организују домаће и стране образовне и научне институције.

Поред тога, наставницима и сарадницима је омогућен приступ стручним публикацијама, базама података, библиотечким ресурсима на интернету и другим ресурсима научне инфраструктуре.

Факултет активно развија билатералну и мултилатералну сарадњу са образовним институцијама у земљи и иностранству, чиме се стварају могућности за мобилност наставника и сарадника, као и за заједничко учешће у пројектима. Такође, запосленима се одобравају плаћена одсуства ради стручног усавршавања, студијских боравака, специјализација и учешћа на научним и стручним конференцијама, уз финансијску подршку факултета.

Подстицање на научно-истраживачке активности наставника и сарадника спроводи се, између осталог, и тиме што се *Правилником о расподели средстава опредељених од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација за научно-истраживачки рад наставника и сарадника Економског факултета*, уређује расподела средстава за научно-истраживачки рад наставника и сарадника Економског факултета, а у складу са Законом о науци и истраживањима Републике Србије.

Такође, Наставно-научно веће Факултета сваке школске године, наставном особљу Економског факултета одобрава новчана средства из сопствених прихода, за:

- плаћање котизација за учешће на научним скуповима (укључујући и трошкове превоза, смештаја, и др.), партиципација за објављивање радова у часописима категоризованих као часописи водећег националног значаја (M51) и међународног значаја (M21a, M21, M22, M23, M24) и трошкова превода и proofreading-а који се односе на радове напред наведених часописа, као и неопходних трошкова насталих у вези публиковања монографија, монографских студија, односно поглавља у књигама (M11, M12, M13, M14, M41, M42, M32, M44 и M45) које задовољавају услове дефинисане Правилником о стицању истраживачких и научних звања.

7.6. Кроз реализацију Ерасмус плус пројеката, наставници и сарадници подстичу се да аплицирају за средства за реализацију бројних пројеката који могу да подразумевају мобилност наставника и сарадника, креирање и реализацију нових студијских програма, преношење искустава са других високошколских институција и слично.

Такође, кроз организацију већ традиционалног међународног научног скупа Факултет настоји да мотивише наставнике на писање радова, а кроз редовно објављивање часописа Економски погледи, наставници и сарадници имају могућност да објављују резултате својих истраживања.

Факултет је потписао уговоре о наставно - научној и пословно - техничкој сарадњи са свим државним економским факултетима у Републици Србији (Економским факултетом Универзитета у Београду, Економским факултетом Универзитета у Крагујевцу, Економским факултетом Универзитета у Нишу и Економским факултетом у Суботици Универзитета у Новом Саду) и Републици Српској (Економским факултетом Универзитета у Бањој Луци, Факултетом пословне економије Универзитета у Источном Сарајеву - Бијељина, Економским факултетом Универзитета у Источном Сарајеву - Брчко, Економским факултетом Универзитета у Источном Сарајеву - Пале и Високом школом за услужни бизнис у Источном Сарајеву - Соколац) којима су као приоритетни циљеви утврђени:

- Развој научно-истраживачког рада и јачања удела и доприноса науци у решавању

кључних проблема привредног и технолошког развоја;

- Равноправно учествовање научних и стручних радника и корисника у процесу одлука;
- Заједничко обављање послова за треће особе;
- Јачање мобилности студената и наставника.

Овим уговорима, између осталог, предвиђено је да ће потписници уговора:

1. Међусобно се обавештавати о научним и стручним скуповима када се исти организују; самостално, и сходно томе омогућити присуствовање наставницима и сарадницима другог факултета без уплате котизације за договорени број представника;

2. Пружати помоћ на научном усавршавању запослених као и стицању посебних образовних академских квалификација.

7.7. Факултет приликом избора наставника у наставничка звања посебну пажњу придаје педагошким способностима кандидата. Томе у прилог говори чињеница да је обавезан услов за сва наставничка звања (доцент, ванредни професор, редовни професор и наставник страног језика), као и за сваки наредни избор (реизбор) - позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода.

Факултет редовно (на крају сваког семестра) спроводи анкетање студената о вредновању педагошког рада наставника који су изводили наставу у току тог семестра. На основу спроведеног анкетања и прикупљених података, Комисија за обезбеђење квалитета саставља Извештај о квалитету педагошког рада наставника и сарадника, који је предмет разматрања на седници Комисије за обезбеђење квалитета која анализира резултате и предлаже неопходне корективне мере уколико је то потребно, након чега Комисија за обезбеђење квалитета упућује предлог за усвајање наведеног извештаја ННВ-у факултета.

На Факултету се редовно организује анкетање студената о вредновању педагошког рада наставника и сарадника, два пута у току године, и то након јесењег и пролећног семестра.

Резултати анкетања студената о вредновању педагошког рада наставника и сарадника у периоду од школске 2021/2022. до 2024/2025. године

Школска 2021/2022. година

У јесењем семестру просечна оцена свих наставника/сарадника износила је 4,45. Вредности оцена кретале су се у распону од 4,01 до 4,77.

У пролећном семестру, просечна оцена наставника/сарадника износила је 4,52. Вредности оцена кретале су се у распону од 4,09 до 4,90.

Школска 2022/2023. година

У јесењем семестру просечна оцена наставника/сарадника износила је 4,62. Вредности оцена кретале су се у распону од 4,37 до 4,86.

У пролећном семестру просечна оцена наставника/сарадника износила је 4,51. Вредности оцена кретале су се у распону 4,31 до 4,83.

Школска 2023/2024. година

У јесењем семестру просечна оцена наставника/сарадника износила је 4,66. Вредности оцена кретале су се у распону од 4,32 до 5,00.

У пролећном семестру просечна оцена наставника/сарадника износила је 4,69. Вредности оцена кретале су се у распону од 4,41 до 4,93.

Школска 2024/2025. година

У јесењем семестру просечна оцена наставника/сарадника износила је 4,67. Вредности оцена кретале су се у распону од 4,07 до 4,90.

У пролећном семестру просечна оцена наставника/сарадника износила је 4,67. Вредности оцена кретале су се у распону од 4,54 до 4,88.

На основу података добијених из анкетања студената у периоду од школске 2021/2022. до 2024/2025. године може се закључити следеће: просечне оцене наставника и сарадника током свих семестара крећу се у распону од 4,45 до 4,69, што указује на доследно висок ниво педагошког рада. Посебно се истиче тренд раста просечних оцена, при чему су све оцене од школске 2022/2023. године па надаље изнад 4,50, што је показатељ унапређења квалитета наставе и ангажовања наставног кадра. Иако постоје разлике у оценама појединачних наставника, најниже добијене оцене такође се налазе у опсегу добрих и врло добрих, што значи да ниједан наставник није негативно оцењен. Истовремено, приметан је напредак код неких наставника који су у претходним семестрима имали ниже оцене, али су у каснијем периоду значајно унапредили свој рад. Наставници у сталном радном односу у континуитету добијају високе оцене, што потврђује њихову посвећеност и стабилан квалитет наставе.

На основу наведеног, може се закључити да је педагошки рад наставника у посматраном периоду био на високом нивоу и у складу са стандардима високошколске наставе.

С обзиром на чињеницу да се настава током пандемије вируса COVID-19, углавном одвијала путем електронских платформи (*on-line*), потребно је истаћи да је Економски факултет успешно реализовао све активности предвиђене студијским програмима, укључујући наставу и предиспитне обавезе. Факултет је обезбедио све неопходне техничке услове за несметану комуникацију између наставника и студената. Свим наставницима и сарадницима било је доступно Упутство о коришћењу различитих дигиталних платформи као што су *Google Classroom* и *Moodle*, као и путем информационог система Економског факултета, за извођење наставе, које је припремио продекан за наставу, чиме је значајно унапређен ниво дигиталних вештина наставног особља Факултета.

6) *SWOT* анализа елемената Стандарда 7

У оквиру овог стандарда методом *SWOT* анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

(<i>SWOT</i> анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W -Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats – Опасности	0 - без значајности

У оквиру овог стандарда методом *SWOT* анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

Предности (S - Strenght)	Слабости (W -Weaknesses)
● Критеријуми за избор наставника и сарадника јасно су дефинисани, а цео поступак избора је транспарентан и доступан јавности у свим својим фазама. +++ ● Дефинисани минимални критеријуми за избор у наставничко звање. +++ ● Факултет има програм развоја кадрова. +++ ● Наставни и сараднички кадар Факултета карактеришу значајне научне и стручне компетенције, неопходне педагошке вештине и дугогодишње искуство у образовању. +++ ● Подршка младим научницима у остваривању студијских боравака у иностранству. ++ ● Најбољи дипломирани студенти добијају могућност да остану на Факултету. +++ ● Доступност стручне литературе и комуникационо-информационих технологија. ++	● Недовољна финансијска средства која ограничавају могућности за континуирано образовање и усавршавање наставника и сарадника како у земљи, тако и у иностранству +++ ● Недовољна повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди. +++ ● Недовољан број сарадника и истраживача. ++ ● Студенти нису у потпуности свесни важности њиховог мишљења у поступку вредновања педагошког рада наставника. ++

● Периодично спровођење студентских анкета. +++ ● Вредновање оцене педагошког рада наставника у поступку избора. +++ ● Спремност наставника да уваже мишљење студената и да на основу тога примене корективне мере. ++	
Могућности (O - Opportunities)	Опасности (T - Threats)
● Могућност повезивања високошколских институција у региону у циљу размене наставника и унапређења квалитета наставног процеса. +++ ● Усавршавање наставника и сарадника у иностранству. +++ ● Могућност аплицирања за пројекте које финансира Министарство науке, технолошког развоја и иновација, као и међународни истраживачки фондови. +++ ● Запошљавање нових сарадника и истраживача. ++	● Недовољна финансијска средства која ограничавају могућности за запошљавање и радни ангажман најуспешнијих студената. ++ ● Локацијски, Факултет се налази у Косовској Митровици, где, због политичких дешавања, функционише у изазовним условима и суочава се са бројним препрекама у погледу опстанка и даљег развоја. +++

Факултет ће и даље спроводити адекватну кадровску политику, доследно примењујући прописане процедуре и критеријуме приликом избора и заснивања радног односа са наставницима и сарадницима. Такође, наставиће са дугорочним приступом квалитетне селекције младих кадрова и њиховог професионалног развоја.

У наредном периоду, неопходно је да Факултет покрене иницијативу за едукацију наставника и сарадника у области усавршавања педагошких вештина, укључујући извођење наставе, оцењивање, праћење и подстицање наставних и ваннаставних активности студената.

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 7:

Стручно усавршавање наставника и сарадника

- Организовати и упућивати наставнике и сараднике на редовне обуке, радионице и семинаре из области савремених наставних метода, дигиталних алата, комуникационих вештина и других области од значаја за њихово стручно усавршавање
- Подстицати учешће наставника на међународним и домаћим конференцијама и

програмима мобилности (Erasmus+, CEEPUS).

Унапређење наставног рада

- Подстицати примену иновативних метода наставе, као што су студије случаја, симулације и рад на пројектима.
- Развити смернице за унапређење квалитета наставног материјала и усклађивање са савременим токовима у струци.

Менторство и подршка младим сарадницима

- Унапредити менторски програм за младе сараднике и асистенте, у којем ће искусни наставници пружати стручну и педагошку подршку.
- Кроз редовне интервјуе и извештаје пратити и оцењивати задовољство младих сарадника и унапређивати рад у сегментима којима су сарадници незадовољни.

Научно-истраживачки рад и објављивање научних радова

- Подстицати објављивање научних радова у часописима са SCI/SSCI листе.
- Олакшати приступ научним базама података и омогућити интерну подршку при писању и припреми научних радова.
- Успоставити механизме признавања и награђивања изузетних научноистраживачких резултата.

Јачање интернационализације

- Охрабривати наставнике да одржавају предавања на страним језицима и учествују у интернационалним пројектима.
- Сарађивати са страним универзитетима ради размене искустава и добре праксе.

Показатељи и прилози за Стандард 7:

[Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)

[Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)

[Прилог 7.1. Правилник о избору звања наставника](#)

[Прилог 7.1.1. Правилник о поступку утврђивања предлога за избор наставника](#)

[Прилог 7.1.2. Правилник о условима, начину и поступку избора у звање сарадника](#)

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

СТАНДАРД 8:
КВАЛІТЕТ СТУДЕНАТА

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 8:

Уводни део

У оквиру система управљања квалитетом, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици – Економски факултет (у наставку текста: Факултет) утврдио је стандарде квалитета и процедуре које регулишу процес селекције студената на транспарентан и правно утемељен начин, као и начине оцењивања у оквиру наставног процеса, праћење академских постигнућа студената и контролу самог система оцењивања. У циљу ефективне примене ових принципа, усвојена су одговарајућа нормативна акта, успостављени механизми за њихову имплементацију, као и системи за унутрашњу контролу и евалуацију квалитета.

Своју основну делатност Факултет усмерава ка обезбеђивању висококвалитетног образовања, кроз реализацију модерних студијских програма који интегришу теоријска знања и практичне вештине у области економије, у складу са највишим академским и професионалним стандардима. Факултет у потпуности спроводи институционалну стратегију у процедурама пријема, уписа и признавања претходног стеченог образовања у складу са Законом, Статутом Универзитета и Статутом Факултета и осталим општим актима Факултета које усваја Наставно-научно веће факултета.

8.1. Факултет обезбеђује потпуне и транспарентне информације свим потенцијалним и уписаним студентима, укључујући податке о условима уписа, доступним акредитованим студијским програмима, наставном особљу које је ангажовано на наставним предметима, односно вежбама, као и о циљевима, сврси и очекиваним исходима образовања. Ове информације, заједно са детаљима о свим релевантним академским и ваннаставним активностима, доступне су на званичној интернет страници Факултета. У циљу шире јавне презентације, Факултет редовно учествује на сајмовима образовања, где кроз штампане информаторе и промотивни материјал представља основне карактеристике својих студијских програма. На овај начин будућим студентима се омогућава свеобухватан увид у структуру и садржај студијских програма, ниво компетенција који се стиче и звања која се стичу по завршетку студијског програма.

Такође, у оквиру конкурса за упис нових студената, који се благовремено објављује на званичној интернет страници Факултета, доступне су све релевантне информације у вези са условима уписа, представљене на јасан и детаљан начин. Поред тога, ради обезбеђивања равноправних услова за све кандидате и њихове адекватне припреме, Факултет објављује примере тестова и задатака који одговарају структури пријемног испита.

Факултет сваке године спроводи активности промоције у средњим школама, чиме се омогућава непосредна комуникација са ученицима завршних разреда, што доприноси бољем разумевању структуре и садржаја студијских програма, као и очекиваних исхода образовног процеса. Такође, спроводи се статистичка анализа уписаних студената, која обухвата податке као што су старосна структура, место порекла, тип средњошколског образовања, начини на које су сазнали за Факултет, разлози због којих су га уписали, очекивања од студија, као и познавање страних језика и рада на рачунару, односно доступност рачунара и интернета. Ови подаци служе за унапређење наставе и прилагођавање наставних садржаја потребама нових студената.

8.2. Факултет при упису нових студената систематски вреднује постигнуте резултате кандидата из претходног образовања, као и резултате са пријемног испита или тестова за процену склоности и способности. Овај процес је у потпуности усклађен са важећим законским прописима и општим актима Факултета. Критеријуми селекције су јасно дефинисани и транспарентни, што омогућава праведан приступ свим кандидатима и обезбеђује избор оних који поседују адекватне претходне компетенције и потенцијал за успешно праћење и завршетак студија. Такође, Факултет континуирано прати и анализира ефикасност овог поступка ради његовог унапређења.

Право уписа на Факултет имају сва лица држављани Републике Србије и страни држављани који испуњавају услове предвиђене Законом о високом образовању Републике Србије и Статутом факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, без обзира на националну, верску, расну и полну припадност.

Факултет врши упис студената у складу са квотама које утврђује Влада Републике Србије, на основу предлога Факултета и Универзитета у Приштини. Ове квоте су усклађене са просторним и кадровским капацитетима Факултета, што обезбеђује оптималне услове за реализацију наставног процеса и квалитет студија.

У оквиру конкурса за упис на сва три нивоа студија и све студијске програме, прецизно се наводи број места, услови уписа, критеријуми за рангирање, број буџетских и самофинансирајућих студената, висина школарине, као и детаљан опис поступка пријемног испита и рангирања.

Поступак пријема пријава и документације кандидата за упис, организовање и спровођење пријемног испита, као и рангирање кандидата на Факултету обавља Комисија за пријем кандидата, коју се именује декан Факултета.

Упис на основне академске студије

У складу са одредбама *Статута факултета, Правилника о основним академским студијама и Правилника о упису студената на студијске програме*, право уписа у прву годину основних студија имају сви кандидати са завршеним четворогодишњим средњим образовањем, без обзира на струку.

Сви пријављени кандидати полажу пријемни испит, који обухвата градиво из предмета изучаваних у средњој школи у трајању од четири године. Кандидати који конкуришу за упис у прву годину основних академских студија, полажу пријемни испит одабиром два предмета од понуђених шест, и то:

1. Основи економије,
2. Економика предузећа,
3. Социологија,
4. Филозофија,
5. Математика и
6. Српски језик и књижевност.

Факултет организује пријемни испит независно од броја пријављених кандидата за упис у прву годину основних студија

У циљу боље припреме кандидата за пријемни испит, Факултет организује припремну наставу. Поред тога, на званичној интернет страници Факултета, као што је напред наведено, доступни су и тестови за припрему пријемног испита, како би се кандидатима олакшало полагање.

Кандидат који има општу матуру не полаже пријемни испит. Уместо пријемног испита овом кандидату се вреднују резултати опште матуре. Начин остваривања права ових кандидата и вредновање резултата опште матуре регулисаће се и примењивати након доношења и примене посебног закона о општој матури. Пријемни испит не полажу: странци; ученици трећег и четвртог разреда средње школе који су освојили једно од прва три појединачна места на републичком такмичењу које организује Министарство просвете, или на међународном такмичењу из предмета из којих студент полаже пријемни испит, а признаје им се да су постигли максималан број бодова из тог предмета и лица која већ имају завршен први степен студија, на лични захтев.

Пријемни испит се полаже писмено, по правилу на српском језику, односно на језику на коме се реализује студијски програм.

Редослед кандидата за упис у прву годину основних академских студија утврђује се на основу општег успеха постигнутог у средњој школи и резултата постигнутим на пријемном испиту. На основу тога се сачињава ранг листа која је израз укупног броја бодова, а могуће је остварити највише 100 бодова. Под општим успехом у средњој школи подразумева се збир просечних оцена у сваком разреду средње школе помножен са два. По овом основу кандидат може стећи најмање 16, а највише 40 бодова. Општи успех у средњој школи рачуна се заокруживањем на две децимале. На пријемном испиту кандидат може остварити максимално 60 бодова.

Кандидат је положио пријемни испит (и тиме стекао право на рангирање уписа) уколико на пријемном испиту оствари најмање 14 бодова. У складу са одобреним бројем за упис и позиције на коначној ранг листи (до одређеног броја), студент може бити уписан за школовање које се финансира из буџета под условом да има најмање 51 бод. Да би могао да се упише као студент који самофинансира своје школовање неопходно је да се укупно освоји минимално 30

бодова. Ако кандидати који су се пријавили за упис у прву годину основних студија, по основама и критеријумима утврђеним *Правилником о упису студената на студијске програме*, имају исти број бодова, предност има онај кандидат који је постигао већи број бодова на пријемном испиту. У случају да кандидати имају исти број бодова и на пријемном испиту, предност има онај кандидат који има већу просечну оцену из средње школе из предмета из ког је полагао пријемни испит.

Кандидати који су се пријавили за упис у прву годину основних студија, а нису приступили пријемном испиту или су сходно одредбама Правилника удаљени са полагања пријемног испита, немају право на упис.

Факултет објављује прелиминарну ранг листу пријављених кандидата на огласној табли и на интернет страници Факултета у року који је утврђен конкурсом.

Кандидат може поднети приговор на регуларност поступка утврђеног конкурсом, регуларност пријемног испита или своје место на ранг листи у року од 24 часа од објављивања прелиминарне ранг листе на факултету. Приговор се подноси Комисији за спровођење конкурса, која доноси решење по приговору у року од 24 часа од пријема приговора. Кандидат има право у другостепеном поступку да уложи жалбу декану факултета, у року од 24 часа од истека рока за доношење решење надлежне комисије по приговору кандидата. Декан факултета доноси коначну одлуку у року од 24 часа од пријема жалбе и одлуку доставља кандидату и надлежној комисији. Након одлучивања по приговору Факултет утврђује и објављује коначну ранг листу свих кандидата са укупним бројем бодова стеченим по свим критеријумима. Универзитет објављује све коначне ранг листе факултета на интернет страници Универзитета.

Упис на мастер академске студије

На мастер академске студије, а у складу са одредбама *Статута, Правилника о мастер академским студијама* и *Правилника о упису студената на студијске програме*, могу се уписати:

1. Кандидати који су завршили основне академске студије из области економије (у трајању од 4 године) и стекли најмање 240 ЕСПБ бодова, као и кандидати који су завршили основне четворогодишње студије из области економије (по прописима који су важили пре ступања на снагу Закона о високом образовању), под условом да на пријемном испиту положи два предмета из групе понуђених предмета.
2. Кандидати који су завршили основне академске студије неекономске струке и остварили 240 ЕСПБ бодова, као и кандидати који су завршили основне студије на факултетима неекономске струке (по прописима који су важили пре ступања на снагу Закона о високом образовању), под условом да на пријемном испиту положи четири предмета из групе понуђених предмета.

Одлуку о предметима које студенти полажу на пријемном испиту доноси Комисија за мастер и докторске студије.

Редослед кандидата за упис на мастер академске студије утврђује се на основу опште просечне

оцене остварене на основним студијама која се множи са бројем 4 и по овом основу кандидат може остварити највише 40 бодова, резултата са пријемног испита на којем може остарити највише 60 бодова и позитивно оцењеног интервјуа. Уколико два и више кандидата имају исти број бодова, приликом рангирања кандидата узима се у обзир дужина студирања на основним студијама. Кандидат може бити уписан на терет буџета ако се налази на јединственој ранг листи до броја одобреног за упис на терет буџета који је одређен конкурсом под условом да је остварио 65 и више бодова. Студент који оствари мање од 65 бодова може се уписати у статусу самофинансирајућег студента.

Комисија за пријем кандидата коју именује декан Факултета, саставља прелиминарну ранг листу пријављених кандидата и објављује је на огласној табли и интернет страници Факултета у року који је утврђен конкурсом. Прелиминарна ранг листа кандидата чини јединствену ранг листу Универзитета. Кандидат може поднети приговор на регуларност поступка утврђеног конкурсом или своје место на ранг листи у року од 48 сати од објављивања прелиминарне ранг листе на Факултету. Приговор се подноси Комисији за пријем кандидата, на чији предлог декан Факултета доноси решење по приговору у року од 48 сата од пријема приговора. Факултет по истеку рокова за проговор, утврђује коначну ранг листу пријављених кандидата која чини јединствену ранг листу Универзитета и објављује је на огласној табли и интернет страници Факултета у року који је утврђен конкурсом.

Универзитет објављује коначну ранг листу пријављених кандидата на интернет страници Универзитета у року који је утврђен конкурсом. Право уписа стиче кандидат који је на коначној ранг листи рангиран у оквиру броја утврђеног за упис кандидата.

Упис на докторске академске студије

Уписне квоте за упис на докторске академске студије се одређују према расположивости истраживачких, наставничких и менторских капацитета, у складу са дозволом за рад. Општи услови за упис на докторске студије прописани су Законом, Статутом и општим актима Универзитета, а ближи услови регулисани су акредитованим студијским програмом и Правилником о докторским студијама.

На докторске студије може се уписати лице које:

1. Има завршене основне и мастер академске студије са укупно остварених 300 ЕСПБ, односно завршене најмање четворогодишње студије по прописима који су важили до ступања на снагу Закона, са општом просечном оценом од најмање 8 (осам) како на основним, тако и на мастер академским студијама, при чему су оба завршена нивоа студија из области економских наука, и познаје страни језик релевантан за научну област којом ће се бавити у мери неопходној за коришћење стране литературе;
2. Има завршене основне и мастер академске студије са укупно остварених 300 ЕСПБ, са најмање просечном оценом 8 (осам) како на основним, тако и на мастер академским студијама, при чему један од претходно завршених нивоа студија није из области економских наука, уз полагање квалификационог испита, уколико има најмање два објављена или прихваћена за

објављивање научна рада у часописима са листе ресорног министарства у категоријама M20, M30, M40, M50 или M60 пре уписа на докторске студије из области економских наука и познаје страни језик релевантан за научну област којом ће се бавити у мери неопходној за коришћење стране литературе;

3. Има стечен академски назив магистра, са најмање просечном оценом 8 (осам) како на основним, тако и на магистарским студијама, при чему су оба завршена нивоа студија из области економских наука, и познаје страни језик релевантан за научну област којом ће се бавити у мери неопходној за коришћење стране литературе;

4. Има стечен академски назив магистра, са најмање просечном оценом 8 (осам) како на основним, тако и на магистарским студијама, при чему један од претходно завршених нивоа студија није из области економских наука уз полагање квалификационог испита, и уколико има најмање три објављена или прихваћена за објављивање научна рада из области економских наука и познаје страни језик релевантан за научну област којом ће се бавити у мери неопходној за коришћење стране литературе.

5. Има завршене основне, мастер академске студије са најмање 300 ЕСПБ, магистарске студије, односно завршене најмање четворогодишње студије по прописима који су важили до ступања на снагу Закона и са просечном оценом мањом од 8 (осам) уз полагање квалификационог испита, уколико има најмање три објављена или прихваћена за објављивање научна рада у часописима са листе ресорног министарства, од којих најмање један мора бити из категорије M51, или категорије M21, M21a, M22, M23 или M24 пре уписа на докторске студије из области економских наука и познаје страни језик релевантан за научну област којом ће се бавити у мери неопходној за коришћење стране литературе.

О свакој појединачној пријави кандидата који није завршио Економски факултет или има просечну оцену мању од 8 (осам), одлуку о томе да ли је факултет који је завршио одговарајући и о полагању квалификационог испита доноси Комисија за упис на докторске студије коју именује декан Факултета.

На докторске студије може да пређе лице које је започело докторске студије у истој или сродној научној области на другој акредитованој високошколској установи, под условима утврђеним студијским програмом, а на начин и по поступку утврђеним општим актом који доноси Наставно – научно веће факултета. Приликом преласка, студент уз захтев подноси студијски програм докторских студија на које је уписан као и уверење о положеним испитима и стеченом броју ЕСПБ бодова. Одлуку о одобравању преласка и уписа кандидата у одговарајућу годину докторских студија доноси Наставно-научно веће на предлог Комисије за студије трећег степена. У одлуци којом се одобрава прелазак утврђују се испити и друге извршене обавезе које се признају уз навођење ЕСПБ бодова, као и обавезе студента које мора да испуни у наставку студија на Факултету.

Упис на докторске студије врши се на основу конкурса који расписује Универзитет у Приштини. Пре расписивање конкурса, Факултет упућује Универзитету предлог броја

студената за пријем као и предлог ближих услова које кандидати треба да испуне за упис. Предлог мора бити у складу са расположивим просторним, кадровским, техничким и другим могућностима Факултета, као и процењеним друштвеним потребама на тржишту рада а у складу са дозволом за рад. Конкурс се објављује пре почетка сваке школске године, а по одлуци Универзитета и Факултета. У конкурс се наводи студијски програм за који се исти расписује, број студената који се примају, услови уписа, износ школарине, као и остала обавештења која се односе на услове уписа и студирања, сходно одредбама Закона, Статута Универзитета, Статута факултета и Правилника о докторским студијама Факултета.

Кандидати који испуњавају услове за упис полажу пријемни испит, који обухвата полагање два наставна предмета у писаној форми и интервјуа. Наставне предмете који се могу изабрати за полагање квалификационог испита и писаног дела пријемног испита одређује ННВ на предлог Комисије за мастер и докторске студије. Кандидати који полажу квалификациони испит не могу бирати исте испите за полагање пријемног испита. Квалификациони испит се полаже у писаној форми. Максималан број поена који се може остварити на тесту из једног предмета на квалификационом испиту или писаном делу пријемног испита је 20 (двадесет). Кандидат је положио квалификациони, односно писани део пријемног испита уколико је из сваког предмета који је изабрао остварио најмање 11 (једанаест) поена. Поени остварени на квалификационом испиту не улазе у обрачун при рангирању кандидата за упис на докторске студије. Процену познавања страног језика кандидата за упис на докторске студије обавља предметни наставник страног језика. Кандидат за кога наставник процени да нема задовољавајући ниво познавања страног језика, у обавези је да у току прве године докторских студија заврши курс страног језика (минимални ниво Б2 Европског оквира за језик) и доказ достави Факултету. Кандидати који поседују међународно признате сертификате о познавању страног језика не подлежу процени познавања страног језика.

Део студијског програма магистарских студија кандидатима се може признати као део студијског програма докторских студија (члан 11. тачка 3 и 4 *Правилника о докторским студијама*), о чему одлуку доноси ННВ факултета на предлог Комисије за мастер и докторске студије.

Процедуру избора и уписа кандидата на докторске студије спроводи Комисија за упис на докторске студије коју одређује декан Факултета, а чине је продекан за научно-истраживачки рад, председник Комисије за мастер и докторске студије и најмање три наставника који учествују у реализацији студијског програма докторских студија и који испуњавају услове за ментора.

Комисија за упис на докторске студије саставља прелиминарну ранг листу кандидата за упис на докторске студије и објављује је на огласној табли и интернет страници Факултета најкасније у року од 3 дана од дана спровођења пријемног испита. Кандидат може поднети Комисији за упис на докторске студије приговор на регуларност поступка утврђеног конкурсом и својим местом на ранг листи у року од 24 сата од дана објављивања прелиминарне ранг листе. Комисија за упис на докторске студије доноси решење по приговору у року од 24 часа од дана

пријема приговора. Кандидат има право да у другостепеном поступку уложи жалбу декану Факултета у року од 24 часа од дана пријема решења Комисије. По приговору кандидата, декан Факултета доноси одлуку у року од 24 сата. Одлука декана је коначна. Одлука декана Факултета доставља се кандидату и Комисији за упис на докторске студије. Након одлучивања по жалби, Комисија за упис на докторске студије утврђује коначну ранг листу свих кандидата са укупним бројем бодова стеченим по свим критеријумима, која се објављује на огласној табли и интернет страници Факултета најкасније у року од 5 дана од дана објављивања прелиминарне ранг листе. Право уписа стиче кандидат који је на ранг листи рангиран у оквиру укупног броја студентата утврђеног за упис на докторске академске студије Факултета.

Комисије за спровођење конкурса на свим нивоима студија по потреби дају објашњења кандидатима везаним за њихово место на ранг листи. Такође, према законској процедури и статутарним одредбама, решавају се и сви евентуални приговори на објављену ранг листу, после чега се сачињава и објављује коначна ранг листа.

8.3. Факултет свим студентима обезбеђује адекватне услове студирања. Приликом селекције студената Факултет води рачуна и осигурава по једно место за особе са инвалидитетом, једно место за припаднике ромске националности и једно место за држављане Републике Србије који су у претходној школској години средњу школу завршили у иностранству. Лица са посебним потребама могу полагати пријемни испит на начин прилагођен њиховим потребама који предложе у писаном облику приликом пријаве на конкурс за упис на студијски програм у складу са објективним могућностима Факултета. На тај начин обезбеђује се једнакост и равноправност студената по свим основама. Равноправност студената, независно од расе, боје коже, пола, сексуалне оријентације, етничког, националног или социјалног порекла, језика, вероисповести, политичког или другог мишљења, статуса стеченог рођењем, постојања сензорног или моторног хендикепа и имовинског стања, загарантовани су Статутом факултета.

8.4. Факултет успоставља и континуирано унапређује систем евидентирања и праћења присуства и активног учешћа студената у наставном процесу, као важног аспекта обезбеђења квалитета наставе и академског успеха.

Студенти се већ приликом свечаног пријема поводом почетка нове школске године, где им се обраћају руководство Факултета, представници Студентског парламента и наставно особље. По завршеном поступку уписа, сваком студенту се отвара кориснички налог на студентском порталу, који представља званични канал информисања и комуникације. Приступ порталу се омогућава на основу адресе електронске поште коју студент уноси у i-student образац приликом уписа. Путем овог портала студенти добијају све релевантне податке у вези са наставом, испитима, распоредом, обавезама и другим академским активностима. Студентски парламент делегира по једног или више студената виших година студија чије је задужење да буду у константној комуникацији са студентима прве године и да им помогну при сналажењу у новој образовној средини.

Сваки наставник је у обавези да први час у оквиру наставног предмета посвети детаљном

упознавању студената са начином остваривања поена из предиспитних и испитних обавеза. Том приликом студентима се презентују критеријуми оцењивања, облици и динамика провере знања (нпр. колоквијуми, семинарски радови, домаћи задаци, активност на часовима), као и услови за стицање потписа и излазак на испит. Ова пракса доприноси транспарентности наставног процеса, јача академску одговорност и омогућава студентима јасан увид у структуру предмета и захтеве који се од њих очекују током семестра.

8.5. Квалитет процеса оцењивања студената на Економском факултету регулисан је и обезбеђен кроз примену одговарајућих правних аката који дефинишу стандардизоване поступке и критеријуме вредновања. Основни нормативни оквир чине *Статут факултета*, *Правилник о стандардима и поступцима обезбеђења квалитета*, као и *Правилник о начину полагању испита и оцењивању*. Ови документи прецизирају принципе транспарентности, објективности, правичности и доследности у поступку оцењивања, чиме се обезбеђује висок ниво академског интегритета и поверења у процес вредновања студентских постигнућа.

Правилником о начину полагања и оцењивању на испиту (Прилог 8.2), детаљно се регулише организација и поступак полагања испита, начин утврђивања оцено на испиту, заштита права студената, као и друга питања од значаја за полагање испита и оцењивања на испиту.

На почетку наставе сваког предмета, као и путем званичне интернет странице Факултета, студенти се на време обавештавају о критеријумима на основу којих ће бити оцењивани. У самом правилнику, који је јавно доступан, прецизиране су и процедуре које студент може покренути уколико је незадовољан добијеном оценом или начином оцењивања.

Оцењивање мора бити непристрасно и објективно, а наставници су обавезни да поштују једнаке критеријуме за све студенте, без било какве дискриминације. Такође, они морају примењивати јасно утврђене критеријуме из плана рада на предмету и уједначено оцењивати све облике предиспитних активности, као и испитне резултате у свим роковима.

При изради коначне оцено, наставник је у обавези да у обзир узме све поене које је студент освојио током предиспитних активности. Успех студента на испиту изражава се оценама од 5 до 10, према следећој скали која представља укупан број поена оствареним кроз предиспитне обавезе и испите:

- до 50 поена: оцена 5 (пет) - није положио;
- од 51 до 60 поена: оцена 6 (шест) – довољан;
- од 61 до 70 поена: оцена 7 (седам) – добар;
- од 71 до 80 поена: оцена 8 (осам) – врло добар;
- од 81 до 90 поена: оцена 9 (девет) – одличан и
- од 91 до 100 поена: оцена 10 (десет) – одличан – изузетан.

Наставно особље на Факултету примењује јасно дефинисане, унапред објављене критеријуме оцењивања, који су саставни део Плана извођења наставе за сваки предмет. Ови критеријуми су усклађени са циљевима, садржајем и обимом акредитованих студијских програма и осмишљени тако да омогуће валидну и поуздану процену исхода учења.

8.6. Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици – Економски факултет континуирано и систематски прати и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената. Посебна пажња посвећује се усклађености метода оцењивања са природом и циљевима наставних предмета, као и праћењу учешћа и ангажовања студената током наставе. Оцењивање обухвата различите аспекте знања и вештина, а редовно се анализира однос између предиспитних обавеза и завршног испита како би укупна оцена што верније одражавала стварне компетенције студената. У ту сврху користе се и резултати студентских анкета, као и статистике пролазности по предметима, наставницима и програмима. Извештаји који произилазе из ових анализа садрже конкретне препоруке за унапређење наставне праксе и представљају важан механизам унутрашњег осигурања квалитета наставног процеса.

8.7. На Факултету се примењују методе оцењивања студената које су усклађене са постављеним циљевима, садржајем и обимом акредитованих студијских програма. Систем провере знања осмишљен је тако да објективно мери степен усвојености наставног градива, прилагођен је специфичностима сваког предмета и подржава исходе учења. На тај начин се обезбеђује правична и свеобухватна евалуација знања, вештина и компетенција које су студенти стекли током наставног процеса.

8.8. Факултет обезбеђује висок ниво професионализма и етичности у поступку оцењивања студената. Наставници су дужни да се придржавају принципа објективности, непристрасности и коректног односа према студентима током целокупног процеса провере знања. На Економском факултету постоје *Кодекс понашања за запослене и студенте*, као и *Кодекс академског интегритета*, који дефинишу етичке принципе, права и обавезе свих наставника и сарадника ангажованих у настави. Ови кодекси постављају стандарде понашања у професионалном и личном ангажовању, а поступање у складу са њима редовно се прати. Студентима је омогућена транспарентност у увиду у резултате, као и право на приговор у случају сумње у неправилности. Циљ је да се обезбеди фер и подстицајно окружење за све учеснике у образовном процесу.

Факултет активно прати поступање наставника током процеса оцењивања студената, како би се обезбедила објективност, професионалност и коректан однос према студентима, те на основу тога предузима одговарајуће мере. Резултати анкете којом се мери објективност наставника при оцењивању показују високу просечну оцену од 4.63, што указује на висок ниво професионализма и етичког односа према студентима. То потврђује да Факултет успешно обезбеђује правичан и професионалан приступ у наставном процесу.

8.9. На Економском факултету успостављен је механизам за систематско праћење и анализу оцена студената по предметима, у циљу обезбеђивања доследности, објективности и уједначености у процесу оцењивања. Уколико се уоче статистичке неправилности или одступања (попут неуобичајено високог или ниског броја оцена, значајне неравномерности у расподели оцена по наставним предметима у одређеном временском периоду), Факултет предузима одговарајуће мере у складу са утврђеним процедурама. Студенти имају право да укажу на могуће неправилности у процесу оцењивања путем писаног обраћања декану или

продекану за наставу. Сви приговори се озбиљно разматрају, а уколико се утврди њихова основаност, Факултет предузима адекватне корективне мере. Оне могу укључивати разговоре са предметним наставницима, организовање консултативне наставе, правовремено одговарање на студентске упите, као и обезбеђивање додатне наставне литературе и наставних материјала. До сада није било потребе за спровођењем формалних мера корекције, што указује на стабилан и поуздан систем оцењивања на нивоу Факултета.

8.10. Економски факултет континуирано прати и анализира пролазност студената по предметима, студијским програмима и годинама студија. Ова анализа представља важан елемент унутрашњег система обезбеђења квалитета, са циљем идентификације евентуалних неправилности или неуобичајених одступања у процесу оцењивања.

У случају уочених неправилности, као што су неуобичајено ниска пролазност, нагле промене у расподели оцена или одступања у односу на претходне циклусе наставе, Факултет предузима корективне мере у складу са одредбама Правилника о начину полагања и оцењивању на испиту. Ове мере могу обухватити додатне анализе, консултације са наставницима, препоруке за унапређење наставне методологије, као и допунску подршку студентима.

До сада није било потребе за примену формализованих мера овог типа, што указује на стабилност и уједначеност у квалитету наставе и процесу оцењивања.

Анализа пролазности по наставницима, предметима и програмима реализује се кроз интегрисани информациони систем Факултета, који омогућава прецизно извештавање и подршку процесима самовредновања и акредитације.

- [Пролазност по предметима – табела](#)
- [Пролазност по наставницима – табела](#)

8.11. Факултет студентима пружа могућност за организовање, активно учешће и ангажовање у доношењу одлука, у складу са законским оквиром и општим актима Универзитета у Приштини и Економског факултета. Студенти учествују у евалуацији наставе и организацији студијских програма путем редовних и обавезних анкета, али и кроз деловање Студентског парламента, избор студента продекана и кроз учешће својих представника у Савету и Наставно-научном већу Факултета, како је прописано Статутом. Представнике студенти бирају самостално, на основу унапред утврђених процедура. Преко свог представника у Комисији за обезбеђење квалитета наставе, студентима је омогућено учешће у процесима праћења и унапређења квалитета наставе. Студент продекан активно доприноси раду Деканског колегијума и Наставно-научног већа, редовно износећи примедбе и предлоге у вези са наставним процесом, чиме обезбеђује благовремено реаговање на евентуалне проблеме.

Студентска инфраструктура на Факултету одговара стандардима високошколских установа. Ипак, установа се суочава са недостатком простора за рекреацију, због чега се улажу средства у изнајмљивање спортских сала у Косовској Митровици. Ова подршка је допринела успешном наступу студената Факултета на спортским такмичењима.

Студенти имају прилику да се пријаве за различите програме студентске мобилности у оквиру Ерасмус+ програма. Поред тога, студенти организују веома успешне програме размене, студијске посете и стручна усавршавања у сарадњи са домаћим и међународним студентским организацијама.

Такође, студенти активно учествују на такмичењима која организују национална и међународна научна и стручна тела, институције и организације, при чему Факултет пружа подршку и делимично финансира њихово учешће.

Алумни клуб представља значајан ресурс Факултета, јер окупља бивше студенте који су стекли драгоцено професионално искуство и знање у различитим областима. Њихова повезаност са факултетом и спремност на сарадњу може представљати важан допринос унапређењу квалитета наставног и научноистраживачког рада. Имајући у виду значај повезивања академске заједнице са привредом и широм друштвеном заједницом, сарадња Факултета са Алумни клубом може бити од значаја у снислу обезбеђивања: 1. **академске и стручне подршке наставном процесу** (кроз организовање гостујућих предавања истакнутих чланова Алумни клуба ради преноса практичних знања и искустава студентима, успостављање менторских програма у којима ће чланови Алумни клуба пружати подршку студентима у планирању академског и професионалног развоја, сарадњу у процесу ревизије наставних програма и курикулума, како би се осигурала њихова релевантност и усаглашеност са савременим потребама тржишта рада); 2. **подршке студентима у области професионалне оријентације и запошљавања** (омогућавање студентских пракси и стручног усавршавања у институцијама и компанијама у којима раде чланови Алумни клуба, организовање панел-дискусија и сајмова каријере у сарадњи са Алумни клубом и партнерским организацијама, креирање онлајн платформе за повезивање студената, дипломаца и послодаваца); 3. финансијску и материјалну подршку развоју факултета; 4. сарадњу у области научноистраживачког рада (покретање заједничких истраживачких пројеката и аплицирање на националне и међународне конкурсе, повезивање истраживача са привредом преко чланова Алумни клуба који су запослени у релевантним секторима, укључивање алумни чланова као сарадника на научним публикацијама, панелима и радним групама); 5. промоције факултета и његових вредности.

Стимулација и награђивање успешних студената

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици – Економски факултет систематски подстиче академску изврсност студената кроз примену механизма стимулисања пружајући подршку студентима у припреми за конкурисање за различите националне и међународне стипендије. Ова активност реализује се кроз рад Центра за сарадњу са привредом, који студентима нуди саветодавне и логистичке услуге, омогућавајући им лакши приступ могућностима финансијске подршке ван институције.

За успех у току студија, свој рад и допринос афирмацији Факултета, студенти могу добити награде и признања:

- деканову награду,
- награде и стипендије из средстава факултета и
- друге награде.

Одлуку о додели награде и признању доноси Веће, у складу са критеријумима које утврди овај стручни орган.

Мере за спречавање и санкционисање академски неприхватљивог понашања

Правилником о дисциплинској одговорности студената Економског факултета утврђују се обавезе студената, лакше и теже дисциплинске повреде, дисциплинске мере, надлежни дисциплински органи и правила дисциплинског поступка у којем се одлучује о постојању дисциплинске повреде и изрицању дисциплинске мере.

У циљу очувања академског интегритета и подизања свести о значају поштеност и одговорног приступа у настави и на испитима, Економски факултет примењује низ мера за обесхрабривање кршења норми академског понашања. Ове мере се спроводе у складу са надлежностима дисциплинске комисије за утврђивање одговорности студената, која поступа као првостепени орган на нивоу Факултета, док се у поступку по жалби укључује и другостепена комисија. У случајевима утврђених прекршаја попут преписивања, коришћења недозвољених средстава током испита или другог облика академски нечасног понашања, студенти сnose санкције у складу са одредбама *Правилника о дисциплинској одговорности студената*. Циљ јавног изрицања ових мера није само казнени, већ и превентивни. Њихова сврха је очување угледа Факултета и Универзитета, као и заштита квалитета наставног и испитног процеса.

б) SWOT анализа елемената Стандарда 8

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W - Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats – Опасности	0 - без значајности

Предности (Strength)	Слабости (Weaknesses)
• Процедура пријема студената је јавна, транспарентна и у складу са <i>Законом о високом образовању</i> и стандардима. +++ • Постојање правне регулативе која уређује процедуре селекције кандидата за упис на све нивое студија. +++	• Недовољна мотивисаност потенцијалних студената. ++ • Пасивност извесног броја студената у целокупном наставном процесу. +++ • Одређен број наставника не пружа информације о процедури и критеријумима оцењивања. ++ • Лоша материјална ситуација великог броја

● Једнакост и равноправност свих кандидата приликом уписа акредитованих студијских програма на Факултету. +++ ● Доступност информација о студијама и наставном процесу. ++ ● Процедуре и критеријуми оцењивања су транспарентни и благовремено објашњени студентима. ++ ● Објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања. ++ ● Методе оцењивања студената прилагођене су наставним предметима. ++ ● Рад студента се прати, вреднује и оцењује током наставе. +++ ● Факултет обезбеђује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту). +++ ● Анализира се пролазност и оцењивање по појединачним предметима и одређују корективне мере у случају неравномерности. +++ ● Студентско организовање и учествовање у одлучивању. +++ ● Повезивање са Алумни клубом. +++	студената не пружа могућност поседовања рачунара и приступ Интернету, па се, самим тим студенти теже информишу о процедурама и критеријумима оцењивања. +++ ● Недовољна заинтересованост студената за учешће у Студентском парламенту и одлучивању. +++ ● Непостојање правне регулативе везане за планирање и развој каријере студената. ++
Могућности (Opportunities)	Опасности (Threats)
● Дефинисати процедуре за добијање повратних информација о компетенцијама студената који су успешно завршили студије и нашли запослење. ++ ● Формирање Центра за развој каријере студената. +++ ● Подстицање студената у развијању способности, знања и вештина неопходних за запошљавање. ++ ● Активније учешће студената у раду органа и тела Факултета. ++ ● Доступност информација о	● Могућност освајања до 70 поена на предиспитним обавезама стимулише студенте на активан рад током целе године, али у великом броју случајева студенти су задовољни постигнутом прелазном оценом и не теже врхунским остварењима на испиту. +++ ● Недовољна заинтересованост привредних субјеката и институција у реализацији стручне праксе. +++ ● Тешка материјална ситуација у којој се налази велики број студената неповољно утиче на стандард студената, али и на могућност

процедури и критеријумима оцењивања преко социјалних мрежа. +++	њиховог активнијег учешћа у наставном процесу и осталим активностима на Факултету. +++ Недовољна финансијска средства неопходна за побољшање студентског организовања. ++
---	--

На основу анализе оцена квалитета студената према утврђеним критеријумима, може се закључити да се стандарди у погледу студентског квалитета доследно примењују, те да студенти Факултета у највећој мери испуњавају захтеве дефинисане Стандардом 8.

Одржавање квалитета студената обезбеђује се кроз прописану процедуру селекције кандидата за све нивое студија, кроз редовно оцењивање у наставном процесу (вредновање предиспитних обавеза и испита), као и кроз стално праћење резултата, анализу пролазности и ефикасност оцењивања.

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 8

У циљу даљег унапређења студентског квалитета, неопходно је спровести следеће мере и корективне активности:

Унапређење система уписа и привлачење квалитетних кандидата

- Наставити и интензивирати сарадњу са средњим школама кроз организовање отворених дана, трибина, такмичења и посета.
- Унапредити промотивне активности Факултета на друштвеним мрежама и кроз локалне медије.
- Подстицати студенте на постизање изузетних резултата, као и развити програме који би повећали атрактивност Факултета за најуспешније средњошколце.

Подстицање наставног кадра на примену савремених метода праћења напретка студената и унапређење критеријума пролазности и објективности у оцењивању

- Уложити додатне напоре у мотивисање наставника и сарадника за примену разноврсних метода праћења, провере и оцењивања напретка студената.
- Прецизније дефинисати критеријуме пролазности на испитима, ослањајући се на проценат оних студената који су похађали наставу и излазили на испит у истој академској години, а не искључиво на статистику из једног испитног рока. Валидно спроведено оцењивање предиспитних обавеза треба да резултира највећом пролазношћу у првом испитном року.

Подршка студентима током студија

- Успоставити систем раног препознавања студената у ризику од одустајања и понудити менторску и психолошку подршку.
- Развијати студентске саветовалишне центре за академску, каријерну и психолошку подршку.
- Унапредити систем статистичког праћења напретка студената, како би се на време

реаговало уколико дође до пада у постигнућима.

- Успоставити менторство од стране старијих студената (*peer mentoring*), у коме старији или искуснији студенти помажу млађим колегама у савладавању наставног градива, сналажењу на Факултету и развоју академских вештина.

Подстицање академске изврсности

- Организовати такмичења из стручних предмета, са финансијским или материјалним наградама.
- Подржати студенте у објављивању радова, учешћу на научним конференцијама и радионицама.
- Доделити награде и стипендије студентима са високим просеком и посебним доприносом настави или истраживању.

Развој практичних и професионалних вештина

- Наставити са јачањем сарадње са привредом и институцијама ради организације стручне праксе и гостујућих предавања и студија случаја.
- Успоставити Центар за каријерно вођење и повезивање студената са потенцијалним послодавцима.

Подстицање ангажовања у ваннаставним активностима

- Наставити са пружањем подршке у раду студентских организација, тимова и секција кроз финансијску и логистичку подршку.
- Организовати културне, спортске и хуманитарне догађаје ради развоја тимског духа и друштвене одговорности.
- Обезбедити видљивост и препознавање ангажовања кроз јавне похвале и портфолио признања.

Јачање међународне мобилности студената

- Подстицати студенте на пријаву за програме размене (Erasmus+, CEEPUS) уз континуирану информативну и административну подршку.
- Организовати презентације искустава студената који су већ учествовали у мобилности.
- Успоставити додатну сарадњу са иностраним универзитетима ради проширења могућности размене.

Подршка студентима из осетљивих група

- Развити циљане облике подршке намењене студентима са инвалидитетом, студентима из социјално угрожених средина и припадницима других осетљивих друштвених група.

Показатељи и прилози за стандард 8:

[Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години](#)

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

- Прилог 8.2.1. Извештај о објективности оцењивања

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Прилог 8.4. Извештај о анкетирању новоуписаних студената.

СТАНДАРД 9:
КВАЛИТЕТ УЏБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ,
БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ
РЕСУРСА

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 9

Квалитет уџбеника и наставне литературе

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици – Економски факултет (у наставку текста: Факултет) у процесу управљања квалитетом у сегменту наставне и научне литературе, односно библиотечких и информатичких ресурса спровео је значајне активности планирања, контроле, обезбеђења и унапређења квалитета. Факултет је, у складу са *Правилником о издавачкој делатности и наставним и научним публикацијама (Прилог 9.1.)*, утврдио стандарде квалитета и поступке за обезбеђење и оцену квалитета уџбеника и литературе која се користи у процесу образовања на свим нивоима студија овог Факултета, а с циљем неометаног одвијања наставног процеса, научно-истраживачког и стручног рада. Исто тако, у оквиру *Правилника о квалитету (Прилог 2.1.)* утврђени су стандарди и поступци за обезбеђење квалитета литературе, као и стандарди квалитета библиотечких и информатичких ресурса и поступци обезбеђења и унапређивања квалитета библиотечких и информатичких ресурса. У том смислу, Факултет је доношењем одговарајућих правних аката који регулишу издавачку делатност, односно наставну литературу развио механизме за њихову имплементацију, али и системе контроле квалитета.

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економски факултет обезбедио је да настава из сваког предмета (обавезних и изборних) на свим студијским програмима свих нивоа студија буде покривена одговарајућим уџбеницима и другом наставном литературом, неопходном за успешно праћење и савладавање наставних садржаја и полагање испита, који су унапред познати, доступни у потребној количини и на време и објављени у годишњим плановима рада, који се усвајају пре почетка сваке школске године и објављују на званичној интернет страници Факултета. *Правилником о издавачкој делатности и наставним и научним публикацијама* дефинисани су: поступци у припремању, одобравању, издавању и употреби наставних и научних публикација на Факултету, поступци за праћење њиховог квалитета и вредновање током употребе у наставном процесу, као и друга питања од значаја за издавачку делатност. На основу правилника наставну литературу чине предметни уџбеник и друга наставна литература (приручници, збирке задатака, зборници референтних текстова, ауторизоване скрипте и други едукативни материјали који се користе као извор наставне и испитне материје). Дакле, у смислу овог Правилника наставне публикације – литература јесу: уџбеник, друга наставна литература и помоћни наставни материјал.

Правилник предвиђа да наставна литература у погледу квалитета, садржаја и обима у потпуности одговара циљевима студијског програма и наставног плана и програма предмета на који се односи. Подаци о обавезној наставној литератури на предмету наводе се у Плану извођења наставе који усваја Наставно-научно веће Факултета непосредно пред почетак сваког семестра, као и у Плану рада по предметима на свим нивоима студија који се усваја на надлежној катедри. Уколико препоручену литературу чини више извора или уџбеник већег обима у односу на прописани стандард, наставник је дужан да у силабусу прецизно наведе поглавља и странице које представљају литературу обавезну за савладавање предвиђеног наставног садржаја конкретног предмета.

Уџбенике и другу наставну литературу Факултет обезбеђује из сопствене издавачке делатности, као и набавком од других издавача, на предлог одговарајуће катедре.

Издавачку делатност на Факултету реализује Центар за издавачку делатност који постоји у оквиру организационе јединице Факултета и нема својство правног лица, посредством Одбора за издавачку делатност (у наставку текста: Одбор). Овлашћења и надлежности Одбора за издавачку делатност регулисане су Статутом Факултета (пречишћен текст), односно *Правилником о уџбеницима и издавачкој делатности и наставним и научним публикацијама*.

Успостављени систем квалитета у области наставне литературе, осим активности планирања и обезбеђења квалитета, подразумева и активности контроле квалитета и његовог унапређења. Уџбеници који служе савладавању студијских програма свих нивоа студија, морају бити актуелни и у складу са савременим достигнућима науке и струке. С тим у вези, **контрола квалитета наставне литературе** врши се кроз унапред утврђене процедуре контроле квалитета текста (савременост и тачност садржаја), структуре (циљ поглавља, примери, питања за проверу знања или дискусију, резиме, литературу и референце), стила писања (јасан, разумљив, логично структуриран) и обима (усклађеност са бројем часова и ЕСПБ по предмету) и контроле графичког изгледа рукописа (Прилог 2.1.). Контролу структуре и обима текста врши Одбор за издавачку делатност. Када Одбор да позитивну оцену, руководицац Центра предлаже ННВ-у доношење одлуке о именовању рецензената који врше контролу квалитета текста наставне литературе.

Поступак контроле квалитета рукописа је јасно дефинисан. За уџбенике које издаје Факултет, потребне су најмање две позитивне рецензије које морају бити усвојене од стране Одбора за издавачку делатност и ННВ-а Факултета. Рецензенти се предлажу из реда наставника изабраних за ужу научну област којој конкретни предмет припада, од којих један мора бити са другог факултета. Одбор предлаже најмање 2 (два) рецензента из реда наставника, односно лица у одговарајућем научном звању, из одговарајуће научне области, а који су у истом или вишем звању као и аутор. Поред наставника са факултета, рецензент може бити лице са наставним или научним звањем из друге институције, или наставник који је у пензији, у складу са Законом о високом образовању. ННВ факултета доноси одлуку о именовању Рецензионе комисије (рецензената). Одбор за издавачку

делатност именује рецензенте на основу података о објављеним радовима и публикацијама које их квалификују за научну област којој припада садржај предметног издања. Рецензенти врше контролу рукописа и утврђују да ли је квалитет рукописа на одговарајућем научном и стручном нивоу који „дозвољава” коришћење рукописа као наставне литературе, да ли одговара садржају предмета, да ли покрива материју која је предвиђена наставним програмом предмета и да ли је у складу са прописаним обимом наставне литературе. Након окончања поступка рецензирања Одбор разматра рецензије и предлаже ННВ-у Факултета или да, у случају позитивног мишљења одобри издавање наставне или научне публикације и изврши категоризацију или да, у супротном одбије издавање рукописа. У сваком случају ННВ доноси коначну одлуку, даје одобрење за штампање уџбеника и одлуку доставља аутору, рецензентима, Центру и архиви Факултета.

Контрола графичког изгледа текста наставне литературе врши се од стране Одбора за издавачку делатност за сва издања која се публикују од стране Факултета. Параметре графичког дизајна и визуелног изгледа уџбеника дефинише аутор. Обавеза је аутора да утврди да ли је обим рукописа у складу са обимом наставног материјала предвиђеног [Правилником о уџбеницима и издавачкој делатности и наставним и научним публикацијама](#) (Прилог 9.1.).

Савремени наставни процес захтева да литература буде усклађена са актуелним токовима у науци и струци, као и са потребама тржишта рада. Управо из тог разлога, литература мора бити не само стручна и релевантна, већ и приступачна, систематски организована и прилагођена нивоу студија. Добро одабрана литература студентима омогућава стицање и успешно разумевање теоријских и практичних садржаја, али и развој критичког мишљења. Поред тога, квалитетна литература представља темељ самосталног учења и истраживања, те као таква подстиче активно учешће студената током целокупног наставног процеса и доприноси стицању применљивих знања. Стога, избор литературе није формалност, већ важан део стратегије наставног процеса усмереног ка студентима.

Спровођење контроле квалитета наставне литературе је, поред рецензената, катедри и Одбора за издавачку делатност и у надлежности студената, пре свега кроз њихово редовно годишње вредновање обима и квалитета уџбеника у форми анкетирања.

Контрола наставне литературе од стране студената спроводи се кроз редовно годишње студентско вредновање квалитета наставног процеса, у оквиру кога постоје и питања која се односе на обим и квалитет препоручене наставне литературе. Према *Извештају о резултатима студентског вредновања квалитета наставног процеса* школске 2023/2024. године, студенти основних и мастер академских студија су високом оценом оценили обим и квалитет препоручене уџбеничке литературе (на крају зимског семестра: на скали од *потпуно не* до *потпуно да*), чак 73,73% забележених одговора, указује да је препоручена литература у *потпуности* адекватног обима и квалитета. Одговор *углавном да* забележен је у 22,23% случајева, што сугерише да је већина студената позитивно

оценила овај аспект наставног процеса. Просечна оцена износи 4,68, што упућује на висок ниво задовољства и потврђује да наставници у великој мери воде рачуна о квалитету и релевантности литературе коју препоручују.

На основу резултата вредновања, утврђују се одговарајуће мере у смислу усаглашавања елемената квалитета уџбеника и друге наставне литературе и неопходног унапређења од стране аутора, у случају да нису усклађени са дефинисаним стандардима.

Према Извештају о резултатима студентског вредновања квалитета наставног процеса за период од четири школске године (2021/22-2024/25), студенти су високо оценили квалитет коришћене уџбеничке литературе на нивоу основних академских студија, и то: за школску 2021/2022. годину 26,45% студената обим и квалитет препоручене уџбеничке литературе оценило је углавном адекватно, док је 61,62% сматра потпуно адекватном; за школску 2022/2023. годину 22,25% - углавном адекватна; 71,44% - потпуно адекватна; за школску 2023/2024. годину 22,23% - углавном адекватна; 73,73% - потпуно адекватна; а за школску 2024/2025. годину, јесењи семестар: 23,82% - углавном адекватна; 73,46% - потпуно адекватна.

Факултет је у извештајном периоду од 2022. до 2025. године, за који се врши самовредновање, објавио 3 уџбеника, 2 научне монографије и 1 практикум. Када се сагледа учешће наставника Факултета у издавачкој делатности Факултета, јасно је да однос објављених уџбеника и монографија наспрам укупног броја запослених наставника указује да је сваки наставник у посматраном периоду у просеку објавио 0,261 књиге (уџбеник или монографију) ([Прилог 9.3.](#)).

6 (број уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи) / 23 запослена наставника = 0,261

У оквиру Центра за издавачку делатност у периоду од 2022. до 2024/2025. школске године Факултет је објавио следеће публикације: 2 монографије, 3 уџбеника, 1 практикум, 2 зборника радова - 1 са Међународног научног скупа ЕКОМ 2023 (у штампаној и електронској форми) и 1 са Међународног научног скупа Туризам: актуелни проблеми и перспективе развоја - туристичка привреда и повезане теме (у електронској форми), као и 6 бројева часописа *Економски погледи*, који се објављује на српском и енглеском језику (у штампаној и електронској форми).

Табела 9.1. Публикације Факултета објављене у периоду од 2022/23. до 2024/2025. школске године

	2022/23.	2023/24.	2024/25.	Укупно
Часопис <i>Економски погледи</i>	2	2	2	6
Уџбеници, збирке, приручници	-	1	3	4
Монографије	-	1	1	2
Зборници радова	1	1	-	2

Литература и библиотечки ресурси

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици – Економски факултет обезбеђује коректан ниво квалитета научне литературе која је путем библиотечких ресурса доступна свим студентима, наставницима и сарадницима Факултета, али и спољним корисницима, према унапред утврђеним условима и правилима коришћења библиотечког материјала

Библиотека Економског факултета организациона је јединица Факултета намењена пружању библиотечких услуга у процесу наставе и научног и стручног рада за област економских и сродних наука. Организација и рад библиотеке, коришћење њених фондова, као и надлежност библиотекара регулисани су *Статутом Факултета, Правилником о организацији и систематизацији послова* (члан 19) *Правилником о квалитету и [Правилником о раду библиотеке](#)* Економског факултета број 745/16 од 4. новембра 2016. године.

Библиотека поседује научну и стручну литературу која, својим нивоом и обимом, обезбеђује квалитетну подршку наставном процесу на свим нивоима студија, односно научно-истраживачком и стручном раду наставника, сарадника и студената Факултета. Библиотечки материјал састоји се из књижног и некњижног фонда који је од значаја за наставни и научни рад на Факултету. Својим корисницима библиотека обезбеђује бесплатан приступ водећим светским електронским сервисима, који омогућавају увид у велики број књига у електронском формату и пуне текстове у значајним светским научним часописима. Библиотека набавља библиотечки материјал уз свесрдну и несебичну помоћ Народне универзитетске библиотеке „Иво Андрић”, куповином књига, разменом и примањем поклона и донација. Међутим, комплетан преглед библиотечких јединица библиотеке Економског факултета није могуће доставити због чињенице да је 13.788 примерака уџбеника и 2.431 јединица периодике, као и комплетна картотека са сигнатурама остала у просторијама Економског факултета у Приштини које су узурпиране услед ратних дешавања на простору Косова и Метохије.

Пословање библиотеке одвија се у складу са законским прописима о библиотечној делатности и правилима садржаним у Правилнику о раду библиотеке Економског факултета. Правилником о раду библиотеке утврђен је поступак за набавку, пријем, инвентарисање и каталогизовање библиотечког фонда. На основу Правилника врши се периодично проверавање квалитета и унапређење библиотечких ресурса. Библиотека има приступ интернету и део је локалне и академске компјутерске мреже Србије (Универзитетска библиотека „Иво Андрић” и Народна библиотека Србије). Као члану Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку часописа (КОБСОН), Факултету су на располагању многобројни научни часописи и други сервиси на које је претплаћено Министарство науке. На тај начин, наставном особљу је доступан велики број страних

научних часописа у електронској форми, који се у великој мери подударају са листом часописа Web of Science (WoS) који обухвата најзначајније светске наслове.

Библиотека Економског факултета располаже фондом од 5.689 библиотечких јединица, који обухвата књиге, збирке задатака, научне и стручне монографије, домаће и стране часописе, као и сродне публикације из области економије и других друштвено-хуманистичких наука. Ова грађа представља основу за реализацију наставног процеса, као и за спровођење научно-истраживачких и стручних активности наставника, сарадника и студената ([Табела 9.1](#)).

Фонд библиотеке карактерише тематска разноврсност, при чему су, поред основних категорија литературе, заступљени и стручни часописи, серијске публикације, мастер радови и докторске дисертације, енциклопедије, речници, приручници и друга референтна грађа, што доприноси целовитости и доступности информационих ресурса потребних за академски рад и усавршавање.

Међутим, унапређење и даље обogaћивање библиотечког фонда у значајној мери је отежано због административних баријера које намеће тзв. косовска администрација. Наиме, забрањен је и строго контролисан унос уџбеника, наставне литературе, као и научних и стручних публикација на простор Косова и Метохије преко административних прелаза. Ове мере цензуре значајно ограничавају могућност набавке нове литературе и ометају редовно снабдевање библиотеке. Као последица тога, процес прибављања нових библиотечких јединица није континуиран, већ се спроводи повремено и у ограниченом обиму.

Просторије намењене за смештај библиотечког фонда смештене су у одговарајућем делу зграде Факултета како би студентима, наставницима, сарадницима и осталим корисницима пружале адекватне услове за рад.

У библиотеци је запослен један библиотекар са високом стручном спремом и положеним испитом за звање библиотекара, који обавља свој посао у складу са прописима за ову врсту посла и захтевима радног места, које је утврђено *Правилником о организацији и систематизацији послова Факултета* од 14.01.2016. године.

Успостављени систем квалитета у области литературе и библиотечких ресурса подразумева, осим активности планирања и обезбеђења квалитета и активности контроле квалитета и унапређења квалитета. Компетентност и мотивисаност запослених у библиотеци и у Рачунарском центру редовно се прати и оцењује путем анкетаирања студената и наставног особља. Резултати ових анкета анализирају се и уколико се појаве нека значајнија одступања, утврђују се мере за унапређење.

Контрола квалитета литературе и библиотечких ресурса обавља се кроз континуирану интерну контролу рада библиотеке, али и кроз екстерну евалуацију од

стране надзорног органа. Интерна контрола рада библиотеке спроводи се праћењем рада запослених од стране органа пословођења, као и кроз студентско вредновање рада и опремљености библиотеке и вредновање рада и опремљености библиотеке од стране запослених у настави.

Према интерној регулативи Факултета, контролу рада запослених у библиотеци спроводи секретар Факултета, односно продекан за наставу у смислу планирања, имплементације и контроле развоја библиотечких ресурса.

Екстерна евалуација рада библиотеке Факултета спроводи се у редовном поступку надзора над радом библиотеке, а у складу са постојећом правном регулативом (Закон о библиотечко-информационој делатности,

<https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2011/52/1>).

Студентско вредновање рада запослених у библиотеци и опремљености библиотеке спроводи се у редовним годишњим анкетама (на крају пролећног семестра и свих испитних рокова).

Након спроведеног истраживања потврђени је да је библиотека факултета важан организациони и стручни сегмент академске заједнице и који пружа значајну подршку образовним и научно-истраживачким активностима студената и наставника. Као важна карика у процесу унапређења информационе писмености, библиотека омогућава студентима да лакше дођу до релевантних извора и да развијају вештине критичког размишљања. Највећи проценат испитаника, чак 72,3%, навео је да је у потпуности задовољан опремљеношћу библиотеке, што недвосмислено указује на то да овај простор у великој мери одговара очекивањима студената и обезбеђује адекватне услове за учење, рад и истраживање. Даље, 15,7% испитаника оцењује опремљеност као задовољавајућу, а 12% исказује делимично задовољство, што указује на одређене недостатке. Иако већина испитаника сматра да библиотека поседује адекватну опремљеност, поједина критичка запажања упућују на потребу додатних улагања у техничке ресурсе, књижни фонд и друге подршке учењу. Наставак инвестиција у простор, технологију и фонд књига омогућиће библиотечкој служби да још ефикасније подржава студенте у њиховом истраживачком и образовном раду.

Квалитет информатичких ресурса

У просторијама Факултета се свим наставницима, сарадницима, студентима и ненаставном особљу обезбеђује коришћење савремене рачунарске опреме, као и приступ Интернету. Одговарајућом аудио-визуелном опремом за извођење савремене наставе снабдеване су учионице у којима се изводи настава. У складу са *Правилником о квалитету* Факултет се стара о редовном одржавању и осавремењавању рачунарске и комуникационе инфраструктуре и опреме.

Путем званичне интернет странице Факултет се представља и информише студенте, запослене и стручну и ширу јавност о раду и резултатима наставног, научно-истраживачког, стручног и издавачког рада установе. Факултет обезбеђује да званична интернет страница Факултета и часописа *Економски погледи*, чији је Факултет издавач садржи све релевантне и тачне информације које се редовно ажурирају. У оквиру званичне интернет странице Факултет развија *online* студентске сервисе (пријављивање испита путем Интернета, студентски форуми и др.), који су доступни студентима Факултета свих нивоа студија.

Детаљна структура рачунарске опреме и осталих информатичких ресурса на Економском факултету приказана је у [Табели 9.2](#). Постојећа опрема уредно се сервисира да би се обезбедило несметано одвијање: процеса рада у административно техничкој јединици, научно истраживачког рада наставника и сарадника и праћења наставног процеса од стране студената.

б) *SWOT* анализа елемената Стандарда 9

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W - Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats – Опасности	0 - без значајности

Предности (S - Strengths)	Слабости (W - Weaknesses)
- Настава на свим предметима (обавезним и изборним) покривена је одговарајућим уџбеницима и другом наставном литературом. +++ - Континуирано праћење и оцењивање квалитета уџбеника и друге наставне литературе, као и библиотечких и информатичких ресурса. +++ - Правна регулатива везана за наставну литературу (Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности и наставним и научним публикацијама) којом су дефинисани стандарди квалитета, које уџбеници и друга наставна литература морају испуњавати и њена адекватна имплементација. +++	- Непостојање адекватног простора предвиђеног за библиотеку са читоницом. +++ - Недовољна средства за проширење библиотечког фонда и додатну опремљеност установе информатичким ресурсима. ++ - Незадовољавајући обим и структура расположивог библиотечког фонда. ++ - Смањен број књига новијег издања, пре свега, страних аутора на годишњем нивоу у последњих неколико година. ++ - Низак ниво библиотечке размене са библиотекама у земљи и региону. ++

● Правна регулатива везана за библиотечке ресурсе (Правилник о раду библиотеке) и њена адекватна имплементација. +++ ● Постојање квалитетног информационог система као основе за пружање задовољавајућег нивоа услуга доступних студентима. +++ ● Факултет је опремљен квалитетном рачунарском опремом за подршку у настави и одвијање несметаног рада стручних служби Факултета и студентских активности. ++	
Моргућности (О - Opportunities)	Опасности (Т - Threats)
● Интензивнија сарадња са другим високошколским установама и научноистраживачким институцијама у земљи и иностранству у погледу унашређења библиотечког фонда Факултета. +++ ● Донације од стране „пријатеља Факултета” за повећање и усавршавање библиотечког фонда и опремање установе додатним информатичким средствима. +++ ● Подстицање наставника на разне форме издавачке делатности. +++ ● Унапређење вештина и компетенција запослених у стручним службама кроз обуке и тренинге. +++ ● Донаторски програми и пројектне активности Универзитета. ++ ● Фондови за дигитализацију и софтверску подршку у претраживању библиотечког фонда. ++ ● Формирање интерног репозиторијума за библиотечки фонд. ++	● Политичка и економска нестабилност на простору Косова и Метохије. +++ ● Строго цензурисање и забрана уноса преко административних прелаза уџбеника и наставне литературе, научних часописа и публикација, као и њихове дистрибуције на простору Косова и Метохије од стране косовске администрације. +++ ● Нередовно снабдевање електричном енергијом и неуједначен напон онемогућава коришћење рачунарске опреме, Интернета и друге информационе технологије у пуном капацитету и проузрокује честе кварове опреме. +++ ● Недостатак финансијских средстава за осавремењавање рачунарске и комуникационе инфраструктуре и опреме. ++ ● Недовољна заинтересованост студената за коришћење библиотечких ресурса. ++

Похађање додатних курсева за професионално усавршавање библиотекара. +	

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 9

1. Континуирано праћење и унапређење система обезбеђења квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса Факултета уважавањем примедби и сугестија студената, наставника и сарадника.
2. Успостављање и интензивирање сарадње са другим високошколским установама и научно-истраживачким институцијама у земљи и иностранству са циљем унапређења и осавремењивања библиотечког фонда и информатичких ресурса Факултета;
3. Интензивирање издавачке делатности повећањем мотивисаности наставника и сарадника да, у складу са свеprisутним и динамичним променама у науци и привредној пракси објављују уџбенике и другу наставну литературу.
4. Подстицање студената на коришћење библиотеке информисањем о доступном библиотечком фонду и едуковањем у погледу начина рада библиотеке.
5. Подстицање компетентности и мотивисаности запослених у библиотеци;
6. Подизање квалитета часописа *Економски погледи*, чији је издавач Економски факултет на виши ниво, што би допринело регионалној и међународној препознатљивости Факултета;

Показатељи и прилози за Стандард 9:

[Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи](#)

[Табела 9.2. Попис информатичких ресурса](#)

[Прилог 9.1. Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности и наставним и научним публикацијама](#)

[Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи \(са редним бројевима\)](#)

[Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија \(заједно\) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи](#)

СТАНДАРД 10:

КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА
ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И
КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 10

10.1. Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економски факултет (у наставку текста: Факултет) је, у оквиру процеса обезбеђења и унапређења квалитета у области управљања високошколском установом и квалитета ненаставне подршке, установио критеријуме и процедуре за осигурање квалитета у овим областима. У том контексту, донета су одговарајућа правна акта, успостављени механизми за њихову примену и развијени системи за контролу квалитета.

У складу са *Законом о високом образовању*, Факултет је успоставио одговарајућу организациону структуру и систем управљања који омогућавају остваривање задатака и циљева високошколске установе, тиме што је формирао орган управљања и орган пословођења, стручне органе и Студентски парламент, док су *Статутом факултета* (пречишћени текст) прецизно дефинисане њихове надлежности и одговорности. Такође, Статутом факултета утврђени су структура установе, организационе јединице са својим надлежностима, као и начин њихове међусобне сарадње и контроле. Структура Факултета прилагођена је природи и врсти делатности, као и потребама рада, те је организована тако да подржи све радне процесе у циљу реализације дефинисаних циљева.

Сходно члану 36. Статута Економског факултета, органи Факултета су:

1. Орган управљања,
2. Орган пословођења,
3. Стручни орган и
4. Студентски парламент.

Савет факултета је орган управљања Факултета.

Чланом 37. Статута факултета утврђено је да Савет има 17 чланова од којих је: 10 представника Факултета, и то: 9 из реда наставника и сарадника и 1 из реда административних радника стручних служби Факултета, 4 члана које именује оснивач и 3 члана које бира Студентски парламент Факултета. Избор и разрешење чланова Савета из реда представника Факултета и Студентског парламента, врши се тајним гласањем. Декан, продекани и секретар Факултета не могу бити бирани у Савет, али су дужни да учествују у раду Савета, без права одлучивања.

У раду Савета без права одлучивања, по позиву, могу да учествују и други запослени.

Мандат чланова Савета траје три године, а представника студената 2 године. Мандат чланова Савета тече од дана конституисања Савета. Мандат чланова Савета који је накнадно изабран или именован траје до истека мандата Савета.

Савет доноси одлуку о расписивању избора за чланове, најкасније шест месеци пре истека свог мандата. Избор чланова Савета из реда представника Факултета врши Веће и скуп административних радника. Кандидате за чланове Савета предлаже Веће факултета, односно скуп административних радника. Скуп административних радника чине сви запослени у ваннастави. Предлагање кандидата је јавно. Одлуку о избору члана Савета из реда запослених у настави доноси Веће тајним гласањем већином гласова укупног броја чланова Већа, под условом да седници Већа присуствује више од половине укупног броја чланова Већа. Одлуку о избору члана Савета из реда запослених у ваннастави, доноси скуп административних радника тајним гласањем већином гласова укупног броја чланова, под условом да скупу административних радника присуствује више од половине укупног броја чланова. За број кандидата који није добио потребну већину гласова, изборни поступак се понавља на истој седници, по напред наведеној процедури. Поступак избора спроводи Изборна комисија од 3 члана коју образује Веће, односно скуп административних радника, која утврђује испуњеност услова у погледу присуства потребног броја чланова Већа, односно административних радника. Поступак и рад Изборне комисије регулисан је одредбом члана 39. Статута.

Прву, конститутивну седницу Савета сазива председник Савета у ранијем сазиву или најстарији члан и њом руководи до избора председника. На конститутивној седници врши се верификација мандата изабраних и именованих чланова Савета, као и избор председника, заменика председника и секретара Савета.

Сходно члану 41. Статута факултета, председник Савета бира се из реда наставника Факултета чланова Савета. Председника Савета бира Савет тајним гласањем, већином гласова укупног броја чланова Савета. Заменика председника Савета из реда наставника, кога предлаже председник Савета и секретара Савета из реда радника стручних служби Факултета бира Савет јавним гласањем, већином гласова присутних чланова, под условом да седници присуствује више од половине укупног броја чланова Савета.

На основу члана 42. Статута факултета, Савет Факултета:

1. доноси Статут, на предлог Наставно-научног већа;
2. бира и разрешава декана Факултета;
3. бира и разрешава председника Савета;
4. бира и разрешава заменика председника Савета и секретара Савета;
5. доноси Финансијски план на предлог Већа;
- 5а. усваја План јавних набавки на предлог декана Факултета;
6. усваја Извештај о пословању и Финансијски извештај Факултета на предлог Већа;
7. усваја План коришћења средстава за инвестиције на предлог Већа;

8. даје сагласност на одлуке о управљању имовином Факултета;
9. даје сагласност на расподелу финансијских средстава;
10. доноси Одлуку о висини школарине на предлог Већа;
11. доноси Програм рада Факултета и усваја Извештај о раду Факултета декана на предлог Већа;
12. предлаже Универзитету статусну промену, промену назива и седишта Факултета;
13. оснива правна лица, фондације и фондове у складу са Статутом;
14. доноси општа акта Факултета у складу са Законом, другим прописима и Статутом;
15. доноси Одлуку о организовању и о укидању унутрашњих организационих јединица;
16. одлучује у другом степену у складу са Законом;
17. подноси Влади Републике Србије извештај о пословању најмање једанпут годишње;
18. врши избор екстерног ревизора финансијског пословања Факултета;
19. доноси Пословник о свом раду;
20. бира чланове Савета послодаваца на предлог декана Факултета;
21. обавља и друге послове утврђене Статутом.

- Савет може образовати сталне и повремене комисије у циљу разматрања појединих питања из свог делокруга. Делокруг, број чланова и састав комисије утврђује се одлуком о њеном формирању.
- Престанак чланства у Савету, као и разрешење чланова Савета из реда запослених на Факултету, дефинисани су чланом 44. и 45. Статута факултета.
- *Пословником о раду Савета* уређује се сазивање, вођење, одлучивање и друга питања у вези са одржавањем седница и начином рада Савета.

Орган пословођења је декан Факултета. Декан има права и обавезе прописане Законом и Статутом факултета.

Сходно члану 47. Статута, избор декана обавља се без конкурса, тајним гласањем на предлог ННВ-а из реда наставника Факултета који су у радном односу са пуним радним временом, а изабрани су на неодређено време. Декан се бира на период од три године са могућношћу једног узастопног избора. Мандат декана тече од дана ступања на дужност.

Декан ступа на дужност даном који је утврђен одлуком о избору, а по правилу 01. октобра године у којој је изабран. Декан не може бити лице које је правоснажном пресудом осуђено за кривично дело против полне слободе, фалсификовања исправе коју издаје Факултет или примања мита у обављању послова на Факултету, односно које је правоснажном пресудом осуђено на казну затвора за друго кривично дело, као ни лице које је теже прекршило кодекс професионалне етике, односно лице које је разрешено дужности декана у складу са Законом о високом образовању, као и лице за које је Агенција за борбу против корупције дала препоруку за разрешење.

Декану престаје дужност у случајевима прописаним у ставу 5. члана 47. Статута даном правоснажности пресуде, односно коначности одлуке, односно препоруке. У случајевима из става 5. овог члана, Савет факултета констатује одмах, а најкасније у року до 15 дана од дана правоснажности пресуде, односно коначности одлуке или препоруке да је декану престала дужност и именује вршиоца дужности декана.

За декана не може бити изабрано лице које обавља функцију, односно дужност неспојиву са обављањем дужности декана.

Одлуку о покретању поступка за избор декана доноси Савет Факултета, најкасније шест месеци пре истека мандата за који је декан изабран. Одлуком о покретању поступка за избор декана утврђују се рокови за обављање изборних радњи у поступку избора декана.

Чланом од 49. до 53. Статута регулисани су следећи поступци: изборне радње; евидентирање кандидата; утврђивање листе предложених кандидата и поступак гласања; утврђивање предлога кандидата за декана и избор декана.

Декан факултета, сходно члану 54. Статута:

1. заступа и представља Факултет;
2. руководи, организује и координира рад и пословање Факултета;
3. предлаже програм рада и план развоја Факултета;
4. припрема, председава и води седнице Већа;
5. доноси опште акте Факултета, у складу са Законом, другим прописима и Статутом;
6. предлаже пословну политику Факултета и мере за њено спровођење;
7. предлаже мере за унапређење рада Факултета;
8. наредбодавац је за извршење финансијског плана Факултета;
9. предлаже План јавних набавки;
10. закључује уговоре у име Факултета;
11. предузима све правне радње у име и за рачун Факултета у вредности до износа утврђеног одлуком Савета, а преко тог износа уз сагласност Савета;
12. подноси извештај Већу о пословању Факултета и годишњи обрачун;
13. подноси извештај Већу о реализацији плана коришћења средстава за инвестиције
14. стара се о законитости рада и пословања Факултета и испуњености обавеза Факултета предвиђених законом и уговорима;
15. стара се о примени општих аката Факултета;
16. стара се о извршењу одлука Савета, Већа и других стручних органа Факултета;
17. одговоран је за законитост рада Факултета;
18. расписује конкурс за избор наставника и сарадника, на предлог Катедре;
19. именује чланове комисија за завршне радове основних студија;
20. именује и разрешава продекане факултета;
21. именује и разрешава шефове катедри;
22. именује и разрешава руководиоце центара Факултета;

23. доноси одлуку о потреби заснивања радног односа за обављање послова ненаставног особља;
24. врши избор кандидата за послове ненаставног особља;
25. закључује и отказује уговоре о раду и друге уговоре за обављање послова за потребе Факултета;
26. решава о правима и обавезама запослених, у складу са Законом, Статутом и другим општим актима Факултета;
27. потписује дипломе које издаје Факултет;
28. предлаже чланове Савета послодаваца;
29. обавља и друге послове утврђене Законом, Статутом и другим општим актима Факултета.

Декан најмање једном годишње подноси Наставно-научном већу извештај о пословању. Декан за свој рад одговара Савету Факултета.

Савет факултета одлучује о појединачним правима, обавезама и одговорностима Факултета.

Престанак дужности декана, разрешење декана и вршилац дужности декана регулисани су одредбама члана од 55. до 57. Статута факултета.

Продекани

У складу са чланом 58. Статута факултета, декану у обављању послова из његове надлежности помажу продекани Факултета.

Факултет има 2 продекана из реда наставника, и то:

- продекан за наставу,
- продекан за научно-истраживачки рад.

Факултет има и студента – продекана.

Продекани из реда наставника Факултета обављају одређене послове из делокруга рада декана на основу одлуке о избору и овлашћења декана. Продекани за свој рад одговарају декану, Наставно-научном већу и Савету Факултета.

Продекане из члана 58. став 2. тачка 1. и 2. Статута, именује и разрешава декан Факултета из реда наставника који су у радном односу са пуним радним временом на факултету. Мандат продекана траје колико и мандат декана. Студента продекана из члана 58. став 3. Статута, именује и разрешава декан Факултета, на предлог Студентског парламента. Мандат студента продекана траје две године.

Престанак дужности продекана из реда наставника, разрешење продекана, као и престанак дужности и разрешање студента продекана регулисани су чланом од 60. до 62. Статута факултета.

Стручни орган Факултета је Наставно – научно веће.

Наставно-научно веће Факултета највиши је стручни орган Факултета (у даљем тексту: Веће).

Веће Факултета чине сви наставници и сарадници који су у радном односу са пуним радним временом или са најмање 50% радног времена на Факултету.

При расправљању и одлучивању о питањима од значаја за студенте, а посебно она која се односе на осигурање квалитета наставе, правила студија, план рада, календар рада, уписну политику Факултета, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова, измена и допуна Статута, предлагање кандидата за орган пословођења Факултета, односно Универзитета и предлагање финансијског плана високошколске установе у раду и одлучивању Већа учествује са правом гласа 20% представника студената у односу на број чланова Већа, а које бира Студентски парламент Факултета.

Декан и продекани су чланови Већа по функцији, са правом гласа. Декан је председник Већа по функцији. Председник сазива седнице и руководи радом Већа. Мандат чланова Већа из члана 63. став 2. Статута траје три године. Мандат чланова Већа-представника студената траје две године.

Седница Већа може се одржати ако седници присуствује више од половине укупног броја чланова Већа. У укупан број не убрајају се наставници и сарадници којима мирују права и обавезе.

Веће одлучује о питањима из своје надлежности већином гласова укупног броја чланова Већа. Рад Већа и начин доношења одлука ближе се уређује *Пословником о раду Већа*.

Посебан састав Већа – Изборно веће

При расправљању, односно одлучивању о изборним питањима, Веће одлучује у посебном саставу – *Изборно веће*, које чине сви наставници и сарадници из члана 63. став 2. Статута факултета. У укупан број чланова Изборног већа не убрајају се наставници и сарадници којима мирују права и обавезе и изборни период у складу са Законом и Статутом.

Када Веће утврђује предлог за избор у звање наставника, седници присуствују и доносе одлуку чланови Изборног већа из реда наставника у истом или вишем звању од звања у које се наставник бира. Када Веће одлучује о избору у звање сарадника, седници присуствују и одлучују чланови Изборног већа у истом или вишем звању од звања у које се сарадник бира. Изборно веће утврђује предлог за избор у звање наставника и доноси одлуку о избору у звање сарадника ако је присутно најмање 2/3 чланова који имају право да одлучују, јавним гласањем.

Чланом 66. Статута факултета, утврђено је да Наставно-научно веће:

1. утврђује предлог Статута;
2. утврђује предлог ужих научних области;
3. предлаже Универзитету матичност Факултета;
4. утврђује предлог студијских програма свих облика студија;
5. бира и разрешава представнике Факултета у Савет Факултета;
6. ближе уређује правила студија која се изводе на Факултету;
7. бира представнике у органе Универзитета;
8. именује чланове и усмерава и прати рад комисија Већа;
9. утврђује предлог кандидата за декана;
10. покреће поступак и утврђује предлог за разрешење декана;
11. предлаже избор наставника и врши избор сарадника;
12. даје мишљење Универзитету о броју студената који се уписују у I годину студијских програма;
13. утврђује мере за подстицање развоја изразито успешних и даровитих студената;
14. даје сагласност наставницима Факултета за ангажовање на другим факултетима у складу са општим актима Универзитета;
15. разматра и припрема предлоге о питањима о којима одлучује Савет Факултета;
16. предлаже признавање страних високошколских исправа и вредновање страних студијских програма;
17. утврђује мерила за висину школарине;
18. одобрава теме мастер радова и докторских дисертација;
19. усваја извештаје о урађеном мастер раду и о урађеној докторској дисертацији;
20. именује рецензенте уџбеника и других публикација, разматра и усваја рецензије истих;
21. усваја план извођења наставе за студије које се изводе на факултету;
22. одређује комисију за писање реферата о кандидатима за избор у звање наставника и сарадника;
23. разматра поништај дипломе стечене на Факултету;
24. изјашњава се о кандидату за ректора;
25. доноси опште акте Факултета у складу са законом, другим прописима и Статутом;
26. даје предлоге и мишљења о другим питањима о којима одлучује Универзитет;
27. даје предлог Универзитету за додељивање титуле почасног доктора наука;
28. обавља и друге послове у складу са законом, Статутом и општим актима Факултета.

Сходно члану 67. Статута, Веће образује сталне и повремене комисије ради разматрања и припремања у претходном поступку питања која су на дневном реду Већа.

Сталне комисије су:

- Комисија за основне студије;
- Комисија за мастер и докторске академске студије;

- Комисија за обезбеђење квалитета Факултета и
- Статутарна комисија.

Веће може образовати и друге сталне комисије. Сталне комисије образују се на период од три године. Сталне и повремене комисије одлучују о питањима из своје надлежности, већином гласова укупног броја чланова.

Декански колегијум

Декански колегијум је тело које помаже декану у координацији рада Факултета. Декански колегијум чине: декан, продекани, студент-продекан и секретар Факултета. У раду колегијума могу учествовати и друга лица на позив декана. Декан може сазвати проширени Декански колегијум, кога поред напред наведених лица чине и председници комисија Већа и шефови катедри, ради разматрања питања значајних за рад Факултета. На колегијуму се разматрају питања од значаја за усклађивање рада свих организационих јединица Факултета, а ради јединственог и временски усклађеног обављања делатности Факултета.

Студентски парламент

Студентски парламент Факултета, у складу са чланом 73. Статута факултета је орган преко којег студенти остварују своја права и штите своје интересе на Факултету.

Чланом 74. Статута, утврђено је да Студентски парламент:

1. доноси опште акте којима уређује свој рад, начин функционисања, организацију и број, начин и поступак избора својих чланова – Пословник о раду Студентског парламента и Правилник о избору чланова Студентског парламента;
2. бира и разрешава представнике студената у органима установе, студентским конференцијама, као и у органима других установа и организација у којима су заступљени представници студената, у складу са њиховим статутом и законом;
3. бира, односно предлаже студента продекана из реда студената, надлежног за студентска питања, у складу са Статутом факултета;
4. бира и разрешава председника и потпредседника Студентског парламента и утврђује друга тела која ће се бавити посебним пословима у оквиру овлашћења Студентског парламента;
5. учествује у процесу самовредновања Факултета;
6. обавља активности које се односе на осигурање и оцену квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу и оцену ефикасности студија, утврђивање броја ЕСПБ бодова, развој мобилности студената, подстицање научно-истраживачког рада студената, сарадњу са тржиштем рада, заштиту права студената и унапређење студентског стандарда и даје мишљење о критеријумима за оцењивање активности и знања студената у наставном процесу;

7. покреће иницијативу за доношење или промену прописа Факултета од интереса за студенте;
8. покреће иницијативу за доношење или промену одлука других органа Факултета које се односе на положај студената у наставном процесу и управљању установом;
9. доноси годишњи план и програм рада Студентског парламента и усваја извештај о раду;
10. доноси финансијски план и подноси финансијски извештај Студентског парламента;
11. обавља друге активности у складу са законом и општим актима Факултета;
12. даје мишљења о педагошком раду наставника и сарадника, у складу са општим актом Факултета;
13. реализује ваннаставне активности студената, оснива спортске екипе, координише спортским екипама, организује стручна и спортска такмичења, конференције, студентске научне скупове, студијске и стручне посете установама и институцијама у земљи и иностранству, студентске екскурзије, стручне праксе, трибине, округле столове, хуманитарне активности, промоције научне и стручне литературе, издаје студентске часописе и сл.;
14. одлучује о расподели средстава за ваннаставне активности студената, у складу са општим актом Студентског парламента.

Сходно Статуту факултета, Савет усваја финансијски извештај Студентског парламента у оквиру финансијског извештаја Факултета.

Право да бирају и да буду бирани за члана Студентског парламента Факултета имају сви студенти уписани на студије у школској години у којој се бира Студентски парламент. Представници студената са хендикепом и студената уписаних по афирмативној мери заступљени су у чланству Студентског парламента. Мандат чланова Студентског парламента Факултета траје две године. Избор чланова Студентског парламента Факултета одржава се сваке друге године у априлу, односно истовремено са избором чланова Студентског парламента Универзитета, тајним и непосредним гласањем. Начин избора и број чланова Студентског парламента утврђује се *општим актом Студентског парламента*, уз обезбеђивање равномерне заступљености студената и студенткиња, водећи рачуна о заступљености свих студијских програма. Конститутивна седница новог сазива Студентског парламента Факултета одржава се 01. октобра, односно првог радног дана после 01. октобра. Члану Студентског парламента Факултета коме је престао статус студента на студијском програму који се остварује на Факултету престаје мандат даном престанка статуса, а допунски избори се спроводе у року од наредних 30 дана.

Сходно члану 76. Статута, Студентски парламент доноси финансијски план за реализацију ваннаставних активности, који је саставни део финансијског плана Факултета. Средства за финансирање рада Студентског парламента и ваннаставних

активности студената на Факултету утврђују се финансијским планом Факултета. Наведена средства обезбеђује Факултет од оснивача и из сопствених прихода.

Савет послодаваца

У циљу остваривања сарадње на развоју студијских програма у складу са потребама тржишта рада, Факултет има Савет послодаваца.

Савет послодаваца:

- разматра питања сарадње Факултета са привредним друштвима, установама јавних служби и другим приватним и јавним субјектима;
- даје мишљења и предлоге за измене или допуне акредитованих студијских програма који се реализују на Факултету;
- даје иницијативе за утврђивање и реализацију нових студијских програма у складу са потребама привредних субјеката или јавних служби;
- даје мишљење и предлоге за утврђивање предлога броја студената за упис на студијске програме;
- учествује у анализи објективних потреба и даје предлоге за усклађивање квалитета образовних профила са потребама тржишта рада у Републици Србији;
- обавља и друге послове са циљем унапређивања сарадње Факултета са потребама тржишта рада.

Мишљења, предлоге и иницијативе, Савет послодаваца доставља Факултету а по потреби и привредним друштвима, јавним установама, државним органима, Привредној комори Србије, Националној служби за запошљавање и другим заинтересованим субјектима.

Савет послодаваца има најмање 3 (три) члана, које бира Савет факултета на предлог декана Факултета. Мандат чланова Савета послодаваца траје 3 (три) године од дана конституисања Савета. Савет послодаваца једном годишње доставља извештај о свом раду Савету факултета. У раду Савета послодаваца сходно се примењује Пословник о раду Савета факултета.

10.2. Структура, организационе јединице, њихов рад, утврђени су Статутом факултета и у складу су са Законом о високом образовању.

Организационе јединице Факултета сходно члану 22. став 1. Статута, су:

1. Наставно - научне јединице;
2. Факултетски центри;
3. Стручне службе Факултета и
4. Друге организационе јединице.

Одлуку о организовању и укидању организационих јединица Факултета доноси Савет факултета, на предлог Већа. Рад организационих јединица Факултета уређује се *Правилником о организацији и систематизацији послова* који доноси декан.

Наставно - научне јединице Факултета су Катедре.

На Факултету су организоване следеће Катедре:

1. Катедра за општу економију и привредни развој;
2. Катедра за финансије, банкарство и осигурање;
3. Катедра за пословну економију и
4. Катедра за рачуноводство, математику и информатику.

Чланови Катедре су наставници и сарадници запослени са пуним радним временом на Факултету или са најмање 50% радног времена на Факултету, који су изабрани за ужу научну област која припада датој Катедри. У раду и на седницама Катедре, без права одлучивања, могу учествовати наставници, истраживачи и други стручњаци који нису запослени на Факултету, ако им је поверен део наставе из предмета или учествују у истраживачком пројекту.

Радам Катедре руководи шеф Катедре кога именује декан из реда наставника који је у радном односу са пуним радним временом, на период од три године. Шефу Катедре у раду помаже секретар Катедре. Секретар Катедре бира се из реда сарадника кога предлажу и бирају чланови Катедре. Административно-техничке послове за потребе рада Катедре обављају стручне службе Факултета.

Сходно члану 28. Статута факултета, у делокруг рада Катедре спадају следећи послови:

1. предлаже наставни програм предмета са Катедре;
2. разматра реализацију наставног програма предмета са Катедре;
3. стара се о редовном одвијању наставе, као и о њеној покривености уџбеницима и потребном литературом на предметима у оквиру Катедре;
4. утврђује списак литературе којом треба обогатити библиотечки фонд;
5. даје мишљења о програму научних истраживања на Факултету, даје мишљење о научним радовима и научним пројектима у којима учествују наставници и сарадници Катедре;
6. утврђује предлоге планова научно-истраживачког и стручног рада својих чланова;
7. анализира реализацију индивидуалних планова научног и стручног рада својих чланова;
8. разматра извештаје о вредновању наставног рада и усваја предлог мера за унапређивање квалитета наставе;
9. разматра извештаје о квалитету оцењивања студената и усваја предлог мера за унапређивање квалитета оцењивања студената;
10. учествује у припреми и изради стратешких и планских докумената;
11. предлаже декану расписивање конкурса и покретање поступка за избор у звање и заснивање радног односа наставника и сарадника;
12. предлаже ангажовање гостујућих професора, професора емеритуса и наставника других факултета;

13. подноси предлоге и извештаје из делокруга свог рада на захтев Већа и декана;
14. предлаже програм образовања током читавог живота;
15. обавља и друге послове који проистичу из делокруга рада Катедре, у складу са Статутом и општим актима Факултета.

Факултетски центри су:

1. Научно-истраживачки центар Економског факултета (НИЦЕФ);
2. Центар за издавачку делатност (ЦИД);
3. Рачунарски центар (ИТ);
4. Центар за међународну сарадњу и
5. Центар за сарадњу са привредом.

Сходно члану 29. Статута факултета, **Научно-истраживачки центар (НИЦЕФ)** обавља следеће послове:

- организује и води израду међународних и домаћих научних и стручних пројеката;
- организује међународне и домаће научне и стручне скупове, саветовања, семинаре и друге скупове;
- организује и води програме сталног и стручног усавршавања;
- бави се пружањем консултантских услуга;
- обавља и друге послове у вези са реализацијом научно-истраживачког рада Факултета, као и послове у вези међународне сарадње и консалтинга.

Сходно члану 30. Статута факултета, **Центар за издавачку делатност (ЦИД)** обавља послове издавачке делатности Факултета, и то:

- припрема за штампу и штампа учила Факултета;
- припрема за штампу и штампа монографије и научне и стручне радове наставника и сарадника;
- штампа преводе стране литературе за потребе студија и научно-истраживачког рада;
- штампа друге књиге, брошуре, часописе, обрасце и друге врсте информационе грађе од интереса за рад Факултета;
- стара се о организацији и обезбеђивању ауторских права домаћих и страних аутора;
- обавља и друге послове у вези са издавачком делатношћу Факултета.

Сходно члану 31. Статута факултета, **Рачунарски центар (ИТ центар)** у оквиру свог делокруга обавља следеће послове:

- организује и обезбеђује функционисање јединственог информационог система на Факултету;
- пројектује и одржава корисничке апликативне софтвере и електронске базе података и интернет презентацију;
- унапређује и ажурира интернет презентацију Факултета;
- стара се и организује аутоматизацију пословања Факултета;

- пројектује и одржава локалне мреже Факултета и њено повезивање на рачунарску мрежу Универзитета, односно академску мрежу;
- усаглашава активности у области рачунарско-информатичке делатности на Универзитету;
- пружа рачунарску подршку наставним, научно-истраживачким и другим активностима Факултета;
- организује различите видове иновација знања запослених на Факултету у области информационих технологија;
- организује и води програме сталног и стручног усавршавања у области информатике;
- одржава рачунарску, мрежну и комуникациону опрему Факултета;
- обавља и друге послове из области информатике за потребе Факултета.

Сходно члану 32. Статута факултета, **Центар за међународну сарадњу** у оквиру свог делокруга обавља следеће послове:

- реализује уговоре о сарадњи са страним високошколским установама и институцијама;
- учествује у реализацији TEMPUS пројеката и других пројеката међународне сарадње;
- организује учествовање Факултета у међународним асоцијацијама;
- реализује стране програме везане за учешће студената Факултета;
- организује и води међународну размену наставника, сарадника и студената;
- врши селекцију кандидата за међународне стипендије, семинаре и донаторске пројекте;
- даје подршку страним студентима Факултета;
- пружа информације о страним програмима и пројектима;
- организује међународне и домаће конференције, саветовања, семинаре и друге скупове;
- организује и води послове укључивања Факултета у Болоњски процес, као и усклађивање са Европским системом преноса бодова;
- припрема материјале за признавање страних високошколских исправа;
- обавља и друге послове из области међународне сарадње.

Сходно члану 33. Статута факултета, **Центар за сарадњу са привредом** у оквиру свог делокруга обавља следеће послове:

- успоставља комуникацију са привредом (учествовање у закључивању уговора, редовно анкетирање послодаваца о искуствима са студентима Факултета, годишње извештавање о резултатима анкетирања и обављање других активности од интереса за унапређење комуникације са привредом);
- обавља послове у вези са студентском праксом;

- обавља послове каријерног вођења и саветовања (успоставља везе са послодавцима ради ефикаснијег запошљавања дипломираних студената, успоставља сарадњу са институцијама тржишта рада, организује саветовања и радионице у области развоја каријере, учествује у организацији и спровођењу студентских такмичења итд.);
- обавља и друге послове из области каријерног вођења и саветовања.

Факултет може образовати и друге Центре, а одлуку о образовању Центара доноси Савет факултета, на предлог Већа. Делатност Центра може се финансирати из средстава Факултета, пројеката, донација и других извора у складу са Законом. Средства остварена обављањем послова Центара служе за унапређење рада Факултета.

Унутрашња организација Центара, начин рада и руковођење, као и начин обављања стручних, административних и техничких послова уређује се Правилником који доноси Савет факултета.

Радам Центра руководи руководица кога именује и разрешава декан, на период од 3 године. За руководиоца Центра може бити именован наставник Факултета, који има закључен уговор о раду са пуним радним временом.

Стручне службе, које су организоване у оквиру Секретаријата факултета за обављање правних, кадровских, рачуноводствених, библиотечких, административних, техничких и других послова који су од заједничког интереса за обједињавање делатности Факултета, су:

1. Служба за правне, кадровске и опште послове;
2. Служба за наставу и студентска питања;
3. Финансијско-рачуноводствена служба;
4. Библиотека;
5. Техничка служба и
6. Друге службе.

Радам стручних служби руководи секретар Факултета. За свој рад секретар одговара декану Факултета, у складу са Законом, Статутом и општим актима.

10.3. Факултет систематски прати и оцењује организацију и квалитет свог управљања кроз следеће активности: а) редовно оцењивање рада органа пословођења, б) систематско праћење и контролу запослених у службама Факултета, в) спровођење подстицајних и корективних мера према запосленима, и г) спровођење анкета међу студентима, наставницима, сарадницима и ненаставним особљем. Резултати анкете презентују се Наставно-научном већу, које, на основу анализираних резултата предлаже корективне мере за отклањање узрока слабости и некавалитетног рада запослених, као и начине њихове примене. Наредном анкетом пореде се критични резултати са резултатима из претходног семестра и утврђује се да ли је остварен напредак у складу са предложеним мерама. У процесу праћења, унапређивања и развоја квалитета укључени су сви органи,

јединице и службе у складу са Правилником о квалитету. Факултет перманентно ради на унапређењу унутрашње организације и подизања ефикасности у раду. Рад Факултета у сваком тренутку је изложен надзору и критици корисника услуга-студената, државе као оснивача, органа управе, инспекцијских служби и медија.

10.4. Факултет систематски прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља, предузимајући одговарајуће мере у случају значајнијих одступања у квалитету обављања послова. Ненаставно особље Факултета квалификовано је и компетентно и својим радом успешно пружа подршку квалитетној реализацији студијских програма и обављању научноистраживачких и осталих делатности Факултета. Кроз примену одговарајућих мера, подстиче се развој културе квалитета, професионалне посвећености, одговорности и активног залагања запослених, као и неговање коректног односа према корисницима услуга. *Правилником о организацији и систематизацији радних места* прецизно су дефинисана сва радна места на Факултету, која садрже детаљне описе дужности и одговорности. Култура квалитета интегрисана је у све аспекте рада и нормативна акта институције, а за управљање квалитетом одговорни су декан и продекани.

10.5. Услови и процедура за заснивање радног односа регулисани су *Правилником о раду*, усклађеним са Законом о раду. Заснивање радног односа ненаставног особља могуће је под условом да је радно место предвиђено *Правилником о организацији и систематизацији послова Економског факултета* и ако су обезбеђена финансијска средства за ту позицију. Запошљавање се планира у складу са политиком коју утврђује Савет Факултета, на основу предлога декана и Већа. Декан утврђује потребе за запошљавањем ненаставног особља водећи се потребом за континуираним, ефикасним и рационалним функционисањем факултета. Приликом избора кандидата обезбеђује се једнакост и спречава сваки облик дискриминације, било директне или индиректне, по основу пола, порекла, језика, расе и боје коже, старости, трудноће, здравственог стања, инвалидитета, националне и верске припадности, сексуалне оријентације, политичког или другог уверења, брачног статуса, чланства у политичким организацијама и синдикатима, социјалног или имовинског статуса и сл., а исто тако спречава се и узнемиравање и сексуално узнемиравање запослених, као и сваки вид изазивања страха и понашања које ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво радно окружење.

Поред тога, одређене аспекте радног односа, посебно у области заштите запослених, регулише *Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања на Економском факултету*. Овај правилник прописује поступак узбуњивања, односно откривања информација које се односе на кршење прописа, људских права, злоупотребу јавних овлашћења, опасности по живот, здравље, безбедност, животну средину, као и спречавање штете великих размера. У складу са важећом законском регулативом, Факултет је именовao одговорно лице које прима информације и води поступак унутрашњег узбуњивања.

По закључивању уговора о раду, запослени се уводи у посао. За сваког запосленог води се персонални досије у који се уносе подаци о његовим квалификацијама, компетенцијама,

напредовању и професионалном развоју, стеченом додатном образовању, као и евентуалне дисциплинске мере. Такође, персонални подаци о запосленима уносе се и редовно ажурирају у електронској бази података Факултета и у *Јединственом информационом систему просвете* - ЈИСП-у.

У складу одредбама *Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја*, Информатор о раду Економског факултета, редовно се ажурира на Порталу: Јединствени информациони систем информатора о раду и доступан је јавности.

Напредовање запослених зависи од рада и резултата рада и регулисано је *Правилником о раду и Правилником о утврђивању елемената за оцену индивидуалног радног учинка запослених по основу резултата рада*.

Све информације настале у раду и у вези са радом Факултета чувају се у папирној форми у архиви Факултета, сходно *Закону о архивској грађи и архивској делатности и Правилнику о начину евидентирања, класификовања, архивирања и чувања архивске грађе и документарног материјала Економског факултета, са Листом категорија документарног материјала са роковима чувања*. Електронско канцеларијско пословање дефинисано је *Правилником о начину евидентирања, заштите и коришћења електронских докумената*. За сваку службу организовано је вођење Књиге интерне поште, а за Факултет вођење Архивске поште.

Техничка служба током целе године обавља своје редовне дужности, радне задатке и обавезе на одржавању хигијене, обезбеђивању и одржавању објеката и инсталација.

10.6. Рад и активности управљачког и административног особља подложни су евалуацији од стране наставника, ненаставног особља, студената и других заинтересованих страна. Оцењивање рада органа пословођења и стручних служби врши се путем анонимних анкета које попуњавају наставници, сарадници, административно особље и студенти. Анкету спроводи *Комисија за обезбеђење квалитета*, која потом сачињава извештај о резултатима.

Према резултатима последње студентске анкете, већина студената је исказала задовољство радом факултетских служби. Наставници и сарадници такође су изразили позитивне ставове о подршци коју добијају од ненаставног особља. Ненаставно особље у великој мери је исказало задовољство сопственим радом, функционисањем службе у којој раде, радним временом, квалитетом међуљудских односа, као и одговорношћу и дисциплином колега.

Када је реч о вредновању руководиоца, административно особље је дало релативно високе оцене за начин руковођења - укључујући јасноћу упутстава, доступност подршке и правичну расподелу посла, што указује на стабилан и конструктиван однос између руководиоца и запослених. Радна атмосфера и окружење оцењени су као задовољавајући, али су уочени извесни недостаци у погледу услова и организације рада.

10.7. Факултет је обезбедио адекватан број ненаставног особља, у складу са захтевима прописаним стандардима за акредитацију. Ненаставно особље обавља стручне, административне и техничке задатке. Стручно-административни, технички и помоћни послови који обухватају правне, кадровске и опште послове, послове везане за студентска питања, као и библиотечке, издавачке, ИКТ подршку и друге активности поверени су запосленима који испуњавају критеријуме дефинисане актом о систематизацији радних места. Захваљујући својој стручности и компетенцијама, ненаставно особље ефикасно доприноси реализацији студијских програма, научноистраживачком раду и другим активностима факултета.

10.8. У оквиру расположивих финансијских средстава, Факултет подстиче, мотивише и омогућава стручно усавршавање управљачког и ненаставног особља. Ово усавршавање спроводи се путем учешћа на одговарајућим семинарима, различитим стручним обукама и сл., с циљем унапређења њихових знања, вештина и професионалних компетенција потребних за обављање послова у оквиру својих радних задатака.

б) *SWOT* анализа елемената Стандарда 10

SWOT анализа примењена је као средство за свеобухватну анализу и квантитативну процену појединих значајних елемената Стандарда 10:

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W -Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats – Опасности	0 - без значајности

Предности (Strenght)	Слабости (Weaknesses)
• Надлежност и одговорност органа управљања, органа пословођења и стручних органа Факултета прецизно су дефинисане. +++ • Јасно и прецизно дефинисана организациона структура. +++ • Рад ненаставног особља и стручних служби регулисан је Статутом и <i>Правилником о организацији и систематизацији послова.</i> +++ • Правилником о организацији и систематизацији послова дефинисан је опис посла за свако радно место +++	• Недостатак оптималне стручне и радне ангажованости појединих ненаставних радника. ++ • Недовољна мотивација појединих запослених у стручним службама за напредовање и оспособљавање за примену савремених информационих технологија у свом раду. ++ • Недовољна заинтересованост и ангажованост појединих запослених у стручним службама за спровођење и унапређење политике квалитета. ++

● Квалитетна пословна комуникација између стручних служби. +++ ● Спремност и отвореност свих стручних служби за сарадњу на свим нивоима и према свим лицима. ++ ● Свакодневна контрола рада свих стручних служби од стране претпостављених. ++ ● Редовно спровођење анкета наставног и ненаставног особља, као и студената о квалитету рада органа пословођења и стручних служби и мерама унапређења и поступање по резултатима анкета. +++ ● Доступност релеватних информација о раду органа управљања и стручних служби Факултета. +++	
Моргућности (Opportunities)	Опасности (Threats)
● Едукација ненаставног особља ради остваривања бољег контакта са студентима. +++ ● Повећање мотивисаности управљачког и ненаставног особља за самостално стручно усавршавање. ++ ● Стално побољшавање и дорада софтвера за квалитетнији и ефикаснији рад Службе за наставу и студентска питања. ++ ● Организовати и реализовати размену искустава управљачког и ненаставног особља са другим високошколским институцијама. ++ ● Рад са странкама, односно пријем студената, треба ограничити на одређени део радног времена како би се побољшао квалитет рада служби и обезбедило време за ажурирање документације. ++	● Недовољна просторна инфраструктура за правилно архивирање документације. ++ ● Присуство незаинтересованих и недовољно информисаних студената отежава ефикасно функционисање стручних служби. ++ ● Недостатак финансијских средстава за перманентно образовање и усавршавање ненаставног особља на професионалном плану. +++ ● Без система награђивања радника са великим ангажовањем, може доћи до смањене мотивације и продуктивности самог радника. ++

На основу анализе квалитета управљања Факултетом и квалитета подршке коју пружа ненаставно особље, у складу са критеријумима Стандарда 10, може се закључити да се утврђени стандарди успешно примењују и да и управљачке структуре и ненаставно особље испуњавају очекиване нивое квалитета.

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10:

Ажурирање и одржавање званичних извора информација Факултета

- Наставити са редовним ажурирањем званичне интернет странице Факултета, као и Информатора о раду и обезбедити благовремено ажурирање информација и података у вези са организацијом рада, наставног кадра и факултетских прописа.

Унапређење услова рада и подршка ненаставном особљу

- Факултет ће наставити да ради на побољшању услова рада за ненаставно особље, кроз обезбеђивање адекватног радног простора, набавком модерне опреме и унапређење техничке инфраструктуре.
- Факултет ће континуирано пратити и вредновати примену процедура за осигурање квалитета у управљању и ненаставној подршци, како су прописане у интерним актима и правилницима, те ће их, у складу са потребама, унапређивати и развијати.

Обезбеђивање адекватне техничке и кадровске подршке

- Анализирати потребе у кадровима у ненаставном сектору и по потреби реорганизовати или допунити постојећи систем.
- Инвестирати у опрему и дигиталне алате који омогућавају бољу унутрашњу организацију и подршку студентима (информатички систем, е-дневник, CRM за студенте).

Побољшање рада служби кроз систематску примену мера управљања квалитетом

- У наредном периоду неопходно је да се, у виду корективних мера, учине напори усмерени на усавршавање организације рада у оквиру свих служби Факултета, појачавање надзора над радом запослених у службама, као и на доследнију примену корективних и подстицајних мера.
- Унапређивати ефикасност рада Студентске службе кроз дигитализацију процеса (е-пријаве, издавање докумената, комуникација).
- Организовати периодичне обуке ненаставног особља из области рада са странкама, администрације и дигиталних вештина.

Развој професионалних компетенција и ангажовање ненаставног особља

- У даљем развоју, акценат ће бити стављен на унапређење професионалних компетенција ненаставних радника, промоцију професионалног понашања, развој

квалитетнијих међуљудских односа, као и на отварање простора за иницијативу, активно учешће и вредновање мишљења запослених у подршци наставном процесу.

Развој тимског духа и унапређење комуникацијских вештина запослених

- Потребно је јачати тимску повезаност запослених кроз заједничке активности које обухватају целокупно особље Факултета, имајући у виду значај сталног унапређивања међуљудских односа и комуникације (нпр. организовање тим-билдинг догађаја са обавезним учешћем свих запослених, радионице за развој комуникацијских вештина и сл). Нарочито се препоручује наставак праксе редовних месечних састанака секретара Факултета са представницима свих служби.

Показатељи и прилози за стандард 10:

[Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица](#)

[Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе](#)

[Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби](#)

[Прилог 10.3. Анализа резултата о процени вредновања рада факултета од стране запослених лица.](#)

СТАНДАРД 11:
КВАЛІТЕТ ПРОСТОРА І ОПРЕМЕ

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 11

11.1. Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економски факултет (у наставку текста: Факултет), своју делатност обавља у Косовској Митровици у згради која му је уступљена на коришћење и коју заједнички користи са Факултетом уметности, у улици Колашинској бр. 156., укупне површине 241,3 m². Своју делатност Факултет обавља и у Средњој техничкој школи „Михаило Петровић – Алас“ у Косовској Митровици (по основу Уговора о закупу број 667/20, површине 852 m²), на Факултету техничких наука Универзитета у Приштини – Косовска Митровица (по основу Уговора о закупу број 687/20, површине 460 m²) и на Факултету уметности Универзитета у Приштини – Косовска Митровица (по основу Уговора о закупу број 660/20, површине 209 m²) где се реализује наставни процес, предиспитне активности и одржавају испити на основним, мастер и докторским академским студијама у складу са распоредом одржавања наставе и испита.

Наведене просторије опремљене су одговарајућим инвентаром, у складу са њиховом наменом. Све канцеларије, као и учионице у којима се изводи настава из информатичких предмета имају неопходну рачунарску опрему и повезане су у јединствену мрежу, која се стално унапређује. Простор који тренутно користи Факултет задовољава све прописане урбанистичке, техничке, технолошке, хигијенске и здравствено-безбедносне стандарде.

У складу са одлуком Владе Републике Србије започета је изградња нове, модерне зграде за потребе Универзитета у оквиру које ће Економски факултет добити део простора и тиме решити досадашње проблеме у погледу обављања своје делатности. Међутим, привремене приштинске институције обуставиле су радове што је довело у питање реализацију овог пројекта и решавање просторних проблема Факултета.

11.2. Факултет је обезбедио висок ниво техничке, информатичке и друге неопходне опреме, како би се теоријска и практична настава на свим нивоима студија изводила квалитетно и у складу са захтевима студијских програма. У том контексту, обезбеђена је одговарајућа техничка опрема – видео бимови, пројектори, рачунари, пратећа технологија, интернет инфраструктура и други уређаји који омогућавају ефикасну и савремену реализацију наставног процеса.

11.3. Факултет континуирано прати и прилагођава своје просторне капацитете, као и количину и врсту опреме, у складу са захтевима наставног процеса и бројем студената на својим студијским програмима. У складу са расположивим финансијским средствима, Факултет редовно унапређује и допуњује просторне и техничке ресурсе. Такође, Факултет редовно спроводи процедуре које омогућавају ефикасну набавку потрошног материјала и брзо отклањање техничких неисправности, како би се обезбедило њихово несметано

функционисање. Факултет сваке године планира и улаже значајна средства за реконструкцију простора, као и набавку опреме потребне за квалитетно извођење наставе и научноистраживачког рада. У претходном периоду реновиране су све канцеларије на Факултету, а урађена је и санација кровне конструкције зграде.

11.4. Факултет је омогућио свим запосленима и студентима непрекидан приступ интернету, чиме је створена могућност коришћења разноврсних информационих извора у сврху едукације, научних истраживања и обављања стручних послова. У складу са својим капацитетима, Факултет континуирано прати развој и унапређује своје информатичке ресурсе.

11.5. Факултет поседује просторије опремљене адекватним обимом и квалитетом информатичке опреме и других уређаја, који студентима, наставном и ненаставном особљу омогућава коришћење свих информатичких ресурса.

За реализацију студијских програма, Факултет обезбеђује адекватне кадровске, просторне, технолошке, библиотечке и друге ресурсе, прилагођене садржају програма и броју студената. У оквиру зграде Средње техничке школе функционише Рачунарски центар, где се изводи настава из уско специјализованих предмета као што су: *Информатика, Пословне базе података, Електронско пословање, Дигитална трансформација пословања, Електронска трговина и е-бизнис, Веб дизајн*, итд. У складу са захтевима и потребама студената за испуњавање предиспитних и испитних обавеза, студентима је на располагању поменути Рачунарски центар са 20 рачунара са одговарајућим софтверским програмима и сталним приступом интернету, као и коришћење услуга фотокопирања, штампања, скенирања, нарезивања CD и DVD материјала, и др.

На Факултету је обезбеђена услужна фотокопирница за потребе наставног особља и студената.

Поред тога, на Факултету је активан и Научно-истраживачки центар (НИЦЕФ), у коме се спроводе бројни научни пројекти и обављају маркетиншка истраживања.

Факултет располаже и библиотеком са великим бројем наслова који су на располагању докторандима као основна или додатна литература при изради научних радова. Фонд библиотеке се редовно обнавља публикацијама које прате савремене научне токове релевантне за области које се проучавају на Факултету.

Ненаставно особље на Факултету на својим радним местима има инсталиране десктоп или преносне рачунаре, као и штампаче и скенере.

б) SWOT анализа елемената Стандарда 11

SWOT анализа примењена је као средство за свеобухватну анализу и квантитативну процену појединих значајних елемената Стандарда 11:

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W - Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats – Опасности	0 - без значајности

	Предности (S - Strenght)	Слабости (W - Weaknesses)
	● Просторни ресурси прилагођени су важећим стандардима и усклађени са бројем студената на свим студијским програмима. +++ ● Простор задовољава одговарајуће урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове. +++ ● Постојање одговарајућих рачунарских кабинета и техничке опреме који се користе за реализацију наставе. +++ ● Студентима је омогућен сталан и неограничен приступ Интернету. +++ ● ИТ инфраструктура на Факултету је на одговарајућем нивоу и редовно се унапређује у складу са потребама и технолошким развојем у области информационих технологија. +++ ● Обезбеђена је адекватна опрема за модерно извођење наставе, у складу са захтевима и потребама студијских програма. +++	● Недостатак простора за индивидуални или додатни рад са мањим групама студената. +++ ● Недовољна финансијска средства за осавремењавање техничке опреме. +++ ● Капацитети опреме нису у потпуности прилагођени броју студената. ++
	Могућности (O - Opportunities)	Опасности (T - Threats)
	● Могућност обезбеђења финансијске подршке неопходне за преуређење и проширење просторних капацитета од стране Владе Републике Србије. ++	● Недостатак финансијских средстава. +++ ● Интезиван развој информационо - комуникационих технологија захтева континуирана улагања. ++

● Изналажење и обезбеђивање додатних извора финансирања за набавку техничке опреме. +++ ● Донације кроз сарадњу Факултета са домаћим и међународним институцијама. ++	● Акредитација нових студијских програма на основним, мастер и докторским академским студијама захтеваће додатни простор и опрему. ++
--	---

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11:

Ради побољшања квалитета простора и опреме на Економском факултету потребно је спровести следеће корективне поступке и мере:

Континуирано унапређење просторних и техничких капацитета

- Наставити континуирани рад на унапређењу квалитета просторних капацитета и техничке опремљености.
- Редовна процена стања инфраструктуре и техничке опреме што подразумева спровођење годишњих инспекција и евалуација ради идентификовања потреба за санацијом, реконструкцијом или заменом опреме.
- Планирање и реализација обнове и модернизације просторија у циљу унапређења радних и наставних простора у складу са савременим стандардима и потребама корисника.
- Постављање климатизационих уређаја са високим степеном енергетске ефикасности у радним просторијама ненаставног особља.
- Набавка савремене техничке опреме и ИТ решења: улагање у рачунарску опрему, софтверске алате, мултимедијалне уређаје и друге технолошке ресурсе.

Јачање финансијских ресурса за модернизацију опреме

- Појачати активности усмерене на обезбеђивање додатних финансијских средстава и донација, с циљем модернизације постојеће опреме и повећања њених капацитета.
- Континуирано радити на укључивању Факултета у међународне пројекте ради обезбеђивања додатних извора финансирања за набавку опреме.
- Обезбедити савремену аудиовизуелну и ИТ опрему у свим учионицама (паметне табле, пројектори, лаптопови, звучници).
- Увести или унапредити систем за хибридну и онлајн наставу (камера, микрофони, стабилна Интернет конекција).

Унапређење библиотечког фонда и дигиталних ресурса

- Осавременити библиотеку дигиталном опремом.

- Омогућити редовно ажурирање књижног фонда и набавку нове домаће и стране стручне литературе.
- Омогућити студентима и наставницима бољи приступ електронским базама података, научним часописима и дигиталним књигама.

Унапређење безбедности и приступачности

- Редовно одржавање и тестирање безбедносних система: плански преглед и сервисирање видео надзора, противпожарних инсталација и система за евакуацију ради осигурања поузданог рада.
- Обука запослених и студената за поступање у ванредним ситуацијама: организација редовних вежби евакуације, као и едукација о коришћењу противпожарне опреме и поступању у кризним ситуацијама.
- Редовна анализа и процена ризика што подразумева праћење и ревизија безбедносних протокола на основу актуелних претњи и нових стандарда.

Енергетска ефикасност и одрживост

- Подстицати еколошку одговорност кроз оптимизацију потрошње енергије и папира.
- Подстицање штедње и еколошког понашања запослених и студената.

Показатељи и прилози за стандард 11:

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе - нема

СТАНДАРД 12:
ФИНАНСИРАЊЕ

Стандард 12: Финансирање

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 12

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економски факултет (у наставку текста: Факултет) има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставно-научног процеса, научно-истраживачког рада и професионалних активности, чиме је обезбеђена финансијска стабилност.

Средства за обављање делатности Факултета обезбеђују се, у складу са законом, из буџета Републике Србије, као оснивача, а на основу Уредбе о нормативима и стандардима услова рада универзитета и стандардима услова рада универзитета и факултета за делатности које се финансирају из буџета (Сл. Гласник РС бр.15/2002, 100/2004, 26/2005, 38/2007, 110/2007, 17/2025 и 27/2025). Чланом 59. и 69. Закона о високом образовању дефинисана је намена ових средстава.

Поред средстава која се обезбеђују из буџета Републике Србије, Факултет обезбеђује и сопствена средства која добија од уплата школарина студената на свим студијским програмима и других прихода по основу студирања (административни трошкови студирања), донација, поклона, пружања услуга трећим лицима. Факултет управља и располаже сопственим приходима, сагласно њиховој намени, у складу са Законом и Статутом факултета. У последње три године (2022., 2023. и 2024.) учешће сопствених средстава у укупним средствима Факултета износи 11,04%.

С тим у вези, Факултет има утврђене изворе финансирања и то су:

- Средства која обезбеђује оснивач - ова средства се стичу дугорочно за спровођење акредитованих студијских програма,
- Средства по основу Уговора склопљених са Министарством просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Средства стечена по овом основу користе се за истраживање, за режијске и материјалне трошкове по пројектима, а средства за директне материјалне користи у зависности од истраживања – за службена путовања, конгресе као и опрему и
- Сопствена средства која Факултет стиче од школарина студената на свим студијским програмима и других прихода по основу студирања (административни трошкови студирања), донација, поклона, пружања услуга трећим лицима).

Средства којима Факултет располаже троше се плански и рационално у складу са Законом и одлукама Савета и пословодних органа Факултета. Расходи се крећу у оквирима остварених прихода. Факултет има усвојен финансијски план за текућу годину, којим је планиран распоред и намена финансијских средстава, а којим су обезбеђене финансијска стабилност и ликвидност у дужем временском периоду. Средства која

Факултет стиче од школарина, односно услуга трећим лицима користе се према годишњем програму рада Факултета за трошкове пословања, зараде запослених у складу са Законом и колективним уговором, научно и стручно усавршавање наставника и сарадника, набавку и одржавање опреме, подстицање развоја наставног и научно-истраживачког подмлатка, међународну сарадњу, изворе информација и информационе системе и друго.

Сопствена средства користе се и за повећање квалитета наставе током године у случају да оснивач не обезбеди предвиђена средства. Извори финансирања Факултета су јавни, а информације о њима, висини и начину употребе средстава, доступне су кроз извештаје о пословању које усваја Савет факултета.

Међутим, треба напоменути да Економски факултет годинама уназад има изражен проблем у финансирању материјалних трошкова који су предвиђени финансијским планом. Структура материјалних трошкова, који се финансирају од стране Министарства не обезбеђује покриће трошкова пословања Факултета у потпуности и онако како је планирано финансијским планом Факултета. Ово нарочито важи за средства текућег и инвестиционог одржавања зграде и опреме Факултета, набавку опреме, библиотечког фонда, издавачку делатност Факултета и остале трошкове чије финансирање треба да се врши од стране оснивача - Републике Србије, како је предвиђено Законом о високом образовању.

Када је реч о финансијском извештају за 2024. годину, Економски факултет је на име финансирања из буџета од стране Министарства просвете и Министарства науке, технолошког развоја и иновација добио укупно 166.613.975,00 динара, што чини око 87,43% од износа који је Факултет планирао у финансијском плану за 2024. годину на изводу буџетских прихода.

Табела 1. Укупни приходи (буџетска средства и сопствени приходи) Економског факултета за период од 2022. до 2024. године

Година	Сопствени приходи (у %)	Укупни приходи	Буџетска средства	Сопствени приходи
2022.	12,96%	156.020.335,00	135.797.915,00	20.222.420,00
2023.	10,37%	171.002.654,00	153.261.304,00	17.741.348,00
2024.	9,80%	190.572.579,00	166.613.975,00	18.672.581,00
Просек:	11,04%	172.531.856,00	151.891.065,00	18.878.783,00

б) SWOT анализа елемената Стандарда 12

SWOT анализа примењена је као средство за свеобухватну анализу и квантитативну процену појединих значајних елемената Стандарда 12:

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W - Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats - Опасности	0 - без значајности

Предности (S - Strengths)	Слабости (W - Weaknesses)
- стабилно финансирање Факултета (наставе и научно-истраживачког рада) из буџета Републике Србије. +++ - остваривање сопствених прихода, чиме се обезбеђују додатна средства за финансирање. ++ - адекватно планирање потребних финансијских средстава у складу са додељеним буџетом и расположивим сопственим средствима. +++ - рационална расподела расположивих финансијских средстава неопходних за обављање редовних активности Факултета. +++ - континуелно финансијско извештавање које пружа могућност сталног увида у кретање финансијских токова. +++	- недовољна финансијска средства за реализацију већих пројеката и планова. +++ - недовољна наменска средства за материјалне трошкове Факултета. ++ - издвајање финансијских средстава за изнајмљивање просторних капацитета. +++ - недовољна искоришћеност капацитета наставног особља за спровођење едукативних активности (обука, семинара, курсева и слично) у сарадњи са привредним субјектима. ++
Могућности (O - Opportunities)	Опасности (T - Threats)
- проналажење нових извора финансирања путем домаћих пројеката и сарадње са привредом и другим институцијама у земљи. +++ - међународна сарадња и учешће у међународним пројектима. +++	недовољан обим привредних активности на територији АП Косова и Метохије које ограничавају тражњу за потенцијалним консултантским услугама Факултета. +++

• пружање консултантских услуга привредним субјектима и организацијама. ++ • изградња инфраструктурних капацитета од стране Владе Републике Србије. +++	• зависност финансирања од броја уписаних студената. +++ • конкуренција од стране других високошколских институција. +++ • политичка ситуација на територији АП Косова и Метохије. +++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 12

Факултет ће у будућности настојати да потребна додатна финансијска средства прибави већим учешћем на домаћим и међународним пројектима, повећањем активности на пружању различитих едукативних услуга (обука, тренинга, семинара, курсева, конференција итд.). Такође, биће интензивирани активности на промоцији и атрактивности студијских програма како би се привукао већи број студената на свим нивоима студија, чиме ће се омогућити стицање додатних финансијских средстава. Неопходно је наставити рад на диверсификацији извора финансирања, уз максимално промовисање такве политике међу свим запосленима унутар колектива.

Показатељи и прилози за Стандард 12:

[Прилог 12.1. Финансијски план](#)

[Прилог 12.2. Финансијски извештај за претходну календарску годину](#)

СТАНДАРД 13:
УЛОГА СТУДЕНАТА У
САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ
КВАЛИТЕТА

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетање студената о квалитету високошколске установе.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 13

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економски факултет (у наставку текста: Факултет), у складу са својим општим актима и одговарајућим одлукама, успоставио је институционални систем обезбеђења квалитета који обезбеђује активно учешће студената у свим фазама процеса праћења, контроле, самовредновања и унапређења квалитета. Факултет је омогућио студентима да активно учествују у органима управљања, студентским организацијама и радним телима, као и да својим мишљењем допринесу формулисању и унапређењу стратегија, стандарда, поступака и документације везане за обезбеђење квалитета. Посебна пажња посвећена је редовном анкетању студената, као важном инструменту прикупљања повратних информација, на основу којих се у значајној мери заснивају процене и мере унапређења квалитета наставног процеса и услова студирања. Оваквим приступом, Факултет потврђује своју посвећеност принципима транспарентности, континуираног унапређења и укључивања студената као равноправних учесника у систему обезбеђења квалитета.

Своја права и заштиту својих интереса на Факултету студенти остварују преко Студентског парламента на челу са председником Студентског парламента и његовим члановима, као органа Факултета, укључујући и студента продекана, као и учешћем студентских представника у бројним телима и комисијама, укључујући:

- Савет Факултета (три члана из реда студената)
- Наставно-научно веће Факултета (шест члана из реда студената)
- Комисија за обезбеђење квалитета (један члан из реда студената)
- Етичка комисија (један члан и његов заменик из реда студената)
- Комисија првог степена (Студент продекан).

Кроз активно учешће у наведеним телима, студенти доприносе осмишљавању, праћењу и евалуацији студијских програма, као и развоју наставног процеса у целини.

Студентски парламент редовно одржава седнице на којима се разматрају актуелна студентска питања, делегирају представници у тела Факултета и заступају права и интереси студената, чиме се обезбеђује њихова интегрисана улога у систему обезбеђења квалитета. Такође, студенти Факултета активно учествују у раду Студентског парламента Универзитета (три студента). Студенти Факултета су, према важећој законској регулативи, организовани у студентске организације, а кроз функционисање Студентског парламента. На Факултету постоји једна студентска организација (Удружење студената Економског факултета *Економска моћ*) која заступа студенте кроз Студентски парламент и која

организује бројне догађаје и ваннаставне активности за студенте Факултета, као што су: студентске конференције, екскурзије, организовање спортских и културних догађаја, организовање гостујућих предавања, хуманитарних вечери и акција и слично. Ове ваннаставне активности доприносе развоју способности, знања и размене искустава студената, као и развоју локалне заједнице. Факултет пружа финансијску подршку студентским организацијама како би помогао активно учествовање студената и њихових организација у реализацији планираних ваннаставних активности, као и у спровођењу стратегије квалитета. Средства за финансирање ваннаставних активности студената и рада Студентског парламента утврђују се финансијским планом Студентског парламента, који је саставни део финансијског плана Факултета.

Избором студентских представника у највише органе управљања Факултета, као и у Комисији за обезбеђење квалитета, студентима је омогућено активно учешће у свим процесима обезбеђења и провере квалитета. Њихова улога је посебно значајна у осмишљавању, спровођењу и евалуацији студијских програма, чиме доприносе континуираном развоју и унапређењу наставног процеса.

Студентско вредновање квалитета студија реализује се путем анкетирања студената по завршетку наставе у сваком семестру, у складу са одредбама *Правилника о квалитету*. Факултет организује и спроводи анкете којима се периодично прикупљају ставови и мишљења студената о различитим аспектима наставног процеса и услова студирања. Резултати анкетирања представљају важан инструмент за унапређење квалитета и објављују се у оквиру *Извештаја о самовредновању*, који је доступан јавности.

Допринос студената у процесу самовредновања квалитета огледа се кроз активно учешће њихових представника у раду Комисије за обезбеђење квалитета, као и кроз редовно оцењивање студијских програма и свих аспеката наставног процеса. У оквиру анкетирања, студенти изражавају своје мишљење о стратешким правцима, стандардима, процедурама и документацији везаној за обезбеђење квалитета, као и о педагошком раду наставника и сарадника, ефикасности административних служби, адекватности опреме и простора, понуди изборних предмета, радном оптерећењу, фонду часова, као и усаглашености исхода учења са захтевима тржишта рада. Предвиђене су следеће анкете студената:

- Анкета студената о квалитету наставног процеса (педагошки рад наставника),
- Анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијских програма и постигнутим исходима учења,
- Анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца,
- Анкета новоуписаних студената,
- Анкета објективности оцењивања,

- Анкета о процени вредновања рада факултета од стране запослених лица и
- Анкета о студентском вредновању рада Факултета

Ове анкете представљају кључне инструменте за прикупљање повратних информација од различитих заинтересованих страна (студената, дипломаца, послодаваца), што омогућава објективну процену квалитета наставе, студијских програма, оцењивања и услова студирања. Њихов значај огледа се у унапређењу образовног процеса, прилагођавању студијских програма потребама тржишта рада и подизању укупног нивоа задовољства и ефикасности рада Факултета.

б) *SWOT* анализа елемената Стандарда 13

SWOT анализа примењена је као средство за свеобухватну анализу и квантитативну процену појединих значајних елемената Стандарда 13:

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W - Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats – Опасности	0 - без значајности

Предности (S - Strengths)	Слабости (W - Weaknesses)
• Активним учешћем студената обезбеђује се релевантна слика о квалитету наставног процеса. +++ • Правно регулисано учешће студената у органима и телима Факултета, укључујући Комисију за обезбеђење квалитета. +++ • Анкете омогућавају студентима да анонимно и потпуно искрено искажу ставове о свим аспектима студирања. +++ • Нове идеје и предлози студената доприносе осавремењивању наставног процеса. ++ • Спремност руководиоца Факултета, наставног кадра и ненаставног особља за сарадњу са студентима. ++	• Недовољна информисаност и мотивисаност студената о значају њиховог учешћа у процесима обезбеђења квалитета. +++ • Површно или формално попуњавање анкета од стране студената. +++ • Неповерење студената у потпуну анонимност спроведених анкета. ++

Морућности (O - Opportunities)	
• Едукација студената о значају њиховог учешћа у процесу обезбеђења квалитета и самовредновања. +++ • Студијске посете и размена са другим високошколским установама ради стицања примера добре праксе. ++ • Побољшање структуре и доступности анкета (QR кодови, мобилне платформе). +++ • Развој нових механизма за евалуацију ваннаставних активности студената. ++ • Повратне информације свршених студената су значајне у оцени усаглашености компетенција стечених студирањем и потреба на тржишту рада. ++	• Неповерење студената у важност њихове улоге у процесу вредновања студијских програма и наставног процеса и обезбеђења квалитета Факултета. +++ • Утицај економских и политичких фактора у земљи и окружењу који могу ограничити подршку студентским иницијативама. +

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13

Узимајући у обзир опис, анализу и процену постојећег стања у вези са учешћем студената у процесима самовредновања и провере квалитета, Факултет се опредељује да континуирано унапређује квалитет свих академских и административних процеса. С тим у вези у наредном периоду потребно је реализовати следеће мере и активности у оквиру Стандарда 13 – *Улога студената у обезбеђењу квалитета*:

1. Спровести критичку анализу постојећих анкетних упитника (структура, дужина, релевантност питања), увести дигиталне и мобилне формате анкета (QR кодови, е-платформе) и редовно ревидирати садржај на основу повратних информација.
2. Организовати обуке, информативне радионице и презентације са циљем подизања свести студената о значају њиховог учешћа у процесима вредновања и унапређења квалитета наставе и студијских програма.
3. Истицати улогу студената као активних учесника у развоју факултета, са посебним нагласком на одговорност у давању реалних и аргументованих оцена у анкетама и учешће у телима управљања.

4. Ширење учешћа студената свих нивоа студија у Студентски парламент и тела факултета
5. Успоставити редовну комуникацију између наставног особља и студената по годинама ради идентификације и благовременог решавања проблема везаних за процес студирања.
6. Осигурати транспарентност тако што ће се резултати анкета, предлози студената и одговарајуће мере објављивати на веб-сајту факултета и другим каналима комуникације.
7. На основу досадашњих искустава, редовно унапређивати анкетна питања, укључивати отворена питања за коментаре и пратити усклађеност са актуелним стандардима и потребама студената.
8. Системски користити резултате анкета као основ за анализу и планирање корективних мера, при чему је неопходно документовано пратити примену предложених решења.

Показатељи и прилози за Стандард 13:

[Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета](#)

[Прилог 13.2. Статут Студентског парламента](#)

[Прилог 13.3. Списак ваннаставних активности студената за претходне две године](#)

СТАНДАРД 14:

СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И
ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

Стандард 14: Системско праћење и периодична провера квалитета

|

└─ 1. Опис стања, анализа и процена стандарда 14

- опште напомене и опис процедура за системско праћење квалитета
- активности и процедуре периодичне провере квалитета
- опис процеса прикупљања повратних информација од студената
- тачност и благовременост информисања – оцена студената

└─ 2. *SWOT* анализа и препоруке за унапређење

- снаге, слабости, шансе и опасности које могу утицати на системско праћење и периодичну проверу квалитета
- препоруке за унапређење квалитета системског праћења и периодичне провере квалитета

└─ Прилози

Стандард 14: Систематско праћење и периодична проверка квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 14

Систематско праћење и периодична проверка квалитета од суштинског су значаја за осигурање континуираног унапређења и усклађивања са стандардима. Процес системског праћења и периодичне провере квалитета има за циљ да обезбеди редовну и структурирану проверу свих кључних аспеката који утичу на квалитет рада. *Систематско праћење* представља јасан механизам за праћење свих активности које утичу на квалитет. Праћење укључује редовне анализе и прегледе свих процеса и процедура, као и идентификацију могућих области за унапређење. Међу најважнијим аспектима праћења су редовно проверавање кључних индикатора успешности, као што су задовољство корисника, ефикасност процеса и усаглашеност са прописима. За све активности и процесе који су од важности за оцену квалитета, предвиђене су периодичне контроле и ревизије. Ове провере имају за циљ да процене да ли се прописани стандарди за квалитет испуњавају у складу са утврђеним критеријумима. Резултати су основа за дефинисање нових мера и активности које ће унапредити наставни процес. Сваки процес праћења и провере резултира конкретним мерама које су усмерене на унапређење. Уводе се нове стратегије и технике, као и обуке за особље, како би се обезбедила висока продуктивност и квалитет рада. Такође, прати се напредак у имплементацији ових мера и њихов ефекат на целокупан квалитет радних процеса.

Економски факултет је, у складу са својим актима (Стратегија обезбеђења квалитета (приказана у оквиру стандарда 1), Правилник о квалитету (приказан у оквиру стандарда 2) и Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе (приказани у оквиру стандарда 2)), успоставио процедуре за редовно праћење и прикупљање релевантних информација у циљу обезбеђења квалитета. Строго поштовање ових процедура основни је предуслов за успешно испуњавање овог стандарда, чиме се осигурава да Факултет спроводи ефикасне процесе за оцењивање квалитета рада свих субјеката који су укључени у систем обезбеђења квалитета.

Такође, редовно се реализују разноврсне активности које имају за циљ континуирано праћење квалитета и реализације студијских програма, као и примену мера усмерених на њихово унапређење. Ове активности су део свеобухватног система обезбеђења квалитета који осигурава да се студијски програми развијају у складу са утврђеним стандардима и највишим академским критеријумима.

Факултет је обезбедио одговарајућу инфраструктуру која омогућава систематско прикупљање, праћење и анализу података, чиме се обезбеђује стална проверљивост и унапређење квалитета. Подаци који се прикупљају кроз различите активности, као што су анкете, повратне информације од студената и наставног особља, као и резултати евалуација, редовно се анализирају и користе као основа за корективне акције.

Периодична провера квалитета факултета као високообразовне институције, спроводи се кроз унутрашње и спољашње ревизије, чиме се осигурава да Факултет испуњава своје обавезе према студентима и друштву у целини.

Такође, Економски факултет континуирано прати успешност и ефикасност студирања и предузима мере утврђене општим актима Факултета за повећање успеха у студирању путем редовног спровођења анкетирања. На исти начин, Факултет обезбеђује студентима активно учешће у поступку оцене квалитета и тиме прикупља податке од значаја за даље унапређење квалитета студијских програма. У поступку обраде података и анализе резултата анкетирања, Факултет користи све расположиве ресурсе, односно когнитивне способности својих запослених (стручњаке за базе података, за статистику обраду, за методологију анкетирања и евалуативне процедуре, итд). Тиме Факултет располаже подацима о квалитету који су корисни за упоређивање са одговарајућим базама података релевантних страних високошколских установа.

На крају сваког семестра спроводи се анонимно анкетирање студената које има за циљ процену педагошког рада наставног особља (педагошког и научног), као и оцену рада служби као што су Студентска служба и Библиотека. Студенти у оквиру анкете имају прилику да оцене припремљеност наставника и сарадника, јасноћу излагања наставе, однос према студентима током наставе и доступност за консултације.

Евалуација научно-истраживачког рада, као и услова за обављање научно-истраживачког рада, врши се сваке године.

Факултет прати каријеру дипломираних студената основних и мастер академских студија са аспекта могућности њиховог упошљавања након дипломирања и напредовања током професионалног рада, тако што редовно прикупља повратне информације од послодаваца о квалитету компетенција које су дипломирани студенти стекли током студија². Такође, Факултет обезбеђује редовне повратне информације од Националне службе за запошљавање и других организација у погледу усаглашености компетенција стечених током студија са потребама тржишта рада. Успостављена је активна сарадња са привредом, научним институтима, као и основним и средњим школама, како би добио повратне информације о компетенцијама својих бивших студената.

Поред тога, Факултет обезбеђује податке који су важни за упоређивање са другим високошколским установама и размењује информације са институцијама које остварују одличне резултате у области истраживања и образовања, што укључује научну сарадњу, као и размену студената и наставног особља.

Са резултатима самовредновања у оквиру систематског праћења, континуираног унапређења и периодичне провере квалитета, Факултет упознаје наставнике, сараднике,

² У оквиру Стандарда 4 приказан је Прилог 4.2. - *Извештај о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломираних студената.*

ненаставно особље, Комисију за акредитацију и проверу квалитета, студенте и јавност са системом обезбеђења квалитета.

Извештаји који се односе на резултате спроведених анкета, као и извештаји о студентском успеху, разматрају се на седницама релевантних комисија и Наставно-научног већа Факултета. Сви општи акти који регулишу систем обезбеђења квалитета доступни су јавности и објављени су на Интернет страници Факултета. Факултет поседује базу података за трајно чување прикупљених података ради њихове компарације са подацима који ће се прикупити током спровођења наредног циклуса анкетирања и примене других метода за прикупљање података. Извештај о самовредновању усваја се на седници Наставно-научног већа Факултета. Испуњеност стандарда самовредновања утврђује Савет Економског факултета.

Све релевантне информације и резултати који се добијају применом адекватне методологије, јасно се презентују на званичном сајту Факултета (<https://ekonomski.pr.ac.rs/>). Транспарентност, која се обезбеђује на овај начин, омогућава јавности и заинтересованим странама да прате напредак у процесу обезбеђења квалитета и реализације постављених стандарда. Презентовање података на овај начин такође осигурава спровођење Стратегије обезбеђења квалитета, као и континуирано унапређење свих процеса који су у вези са образовањем. Резултати самовредновања су полазна основа за преиспитивање политике и стратегије квалитета, као и за доношење превентивних и корективних мера.

Економски факултет настоји да студенте благовремено, транспарентно и тачно обавештава о свим важним информацијама, активностима и догађајима који су од значаја за њихово образовање и академски развој. Све важне информације, укључујући распоред предавања и испита, резултате испита, конкурсе, административна обавештења, информације о студентским праксама, семинарима, конференцијама, студентској мобилности и другим наставним и ваннаставним активностима, редовно се ажурирају и објављују на званичној интернет страници Факултета. Факултет настоји да обезбеди доступност информација на јасан, прегледан и организован начин, што омогућава студентима да лако и брзо дођу до потребних обавештења. Поред тога, важне вести и хитна обавештења истичу се на насловној страни сајта, како би биле што видљивије и доступније свим корисницима.

У поступку редовног анкетирања студенти су оцењивали тачност и благовременост информисања на Факултету и резултати забележених одговора показује да су студенти задовољни доступним информацијама. Наиме, више од половине анкетираних студената, тачније 58,82% њих, оценило је тачност и благовременост информисања као одлично, затим нешто мање од једне петине анкетираних, односно 19,12%, као врло добро и 16,18% студената као добро. Са друге стране, свега 1,96% анкетираних студената сматра да је тачност и благовременост информисања на Факултету јако лоша.

Наведени резултати указују на висок ниво задовољства студената у погледу информисања, што представља важан сегмент укупног квалитета наставног процеса и студентске подршке. Истовремено, мањи проценат негативних оцена сигнализира простор за даље унапређење комуникационих канала и доступности информација. Факултет ће наставити да прати повратне информације студената и континуирано унапређује не само веб сајт, већ и друге облике комуникације, како би свим студентима у сваком тренутку био омогућен приступ релевантним и ажурираним информацијама.

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици - Економски факултет, остварио је циљеве постављене *Стандардом 14*, јер:

- ✓ поседује Стратегију обезбеђења квалитета Економског факултета, Правилник о квалитету Факултета, као и Стандарде и поступке за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе,
- ✓ има формирану Комисију за обезбеђење квалитета,
- ✓ на крају сваког семестра организује се анонимно анкетирање студена и на тај начин врши се процена рада наставног особља, Студентске службе, Библиотеке,
- ✓ реализује анкетирање послодаваца и на тај начин врши процену задовољства стеченим компетенцијама дипломираних студената,
- ✓ сва документа, извештаји и акта која се односе на систем квалитета доступна су запосленима, студентима, као и стручној и академској заједници.

б) SWOT анализа елемената Стандарда 14

У оквиру овог стандарда методом *SWOT* анализе Установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W - Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats – Опасности	0 - без значајности

Предности (S - Strengths)	Слабости (W - Weaknesses)
- Факултет обезбеђује неопходну инфраструктуру и све потребне услове за редовно системско праћење и обезбеђење квалитета. +++	- постојање одређених недостатака у студентским анкетама. ++
- Факултет обезбеђује континуитет у реализацији процеса обезбеђења квалитета. +++	- недовољна прецизност повратних информација. ++
	- недовољно развијена свест студената о улози коју имају у обезбеђењу квалитета. ++

- процедуре којима се ближе одређује процес обезбеђења и унапређења квалитета, јасно су дефинисане правилницима. +++ - Факултет редовно спроводи и анализира анкетање студената. +++ - Факултет добија повратне информације о квалитету стечених компетенција дипломираних студената одржавајући контакте са њима, као и са са Националном службом за запошљавање и појединим привредним субјектима и институцијама. +++ - резултати самовредновања, као и сви остали извештаји, правилници и акта, доступни су на званичној Интернет страници Факултета. ++	- нередовне повратне информације о квалитету стечених компетенција дипломираних студената од стране послодаваца. ++
Моргућности (О - Opportunities)	Опасности (Т - Threats)
- спровођење и реализација мера којима би се побољшао квалитет на Факултету. +++ - спровођење и реализација мера којима би се побољшао квалитет на Факултету. +++ - успостављање сарадње са другим домаћим и иностраним високошколским установама са циљем размене искустава о институционалним оквирима за систематско праћење, периодичну проверу и унапређивање квалитета, у свим областима обезбеђења квалитета. +++ - добијање прецизних повратних информација од послодаваца и Националне службе за запошљавање. ++ - учествовање на међународним пројектима који се баве процесима	- инертност послодаваца и представника Националне службе за запошљавање. ++ - отежано одржавање оптималног нивоа посвећености наставног кадра и студената систематском праћењу и периодичној провери квалитета. ++ - недовољна заинтересованост спољних субјеката у процесу обезбеђења квалитета. ++

побољшања квалитета наставе, као и научноистраживачког рада. ++	
---	--

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 14

- Факултет ће континуирано пратити функционисање система обезбеђења квалитета и уколико буде потребно имплементираће иновације које се односе на методе прикупљања и обраде података.
- Факултет ће перманентно унапређивати инфраструктуру и методе како би се обезбедило редовно систематско прикупљање и обрада података неопходних за оцену квалитета.
- Потребно је наставити са радом на подизању свести о значају континуираног праћења и периодичне провере квалитета и наставити са едукацијом запослених и студената у области обезбеђења квалитета.
- Факултет ће оцењивати квалитет анкетних упитника и постављених питања који су основа овог Извештаја, и у наредном периоду, настојаће да унапреди постојеће анкетне упитнике у циљу подизања ефикасности прибављања што објективнијих података, или ће сачинити потпуно нове.
- Факултет ће реализовати анкетирање већег спектра послодаваца које се односи на евалуацију стечених компетенција дипломираних студената.
- Наставиће се унапређење међународне сарадње у циљу размене искустава који ће помоћи у унапређењу обезбеђења квалитета.
- Факултет ће настојати да обезбедити додатна финансијска средства како би се услови студирања подигли на виши ниво.

Показатељи и прилози Стандарда 14:

[Прилог 14.1. Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.](#)

Сајт установе <http://ekonomski.pr.ac.rs/>

СТАНДАРД 15:
КВАЛИТЕТ ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА

Стандард 15. Квалитет докторских студија

Квалитет докторских студија се обезбеђује кроз унапређење научноистраживачког рада, односно уметничкоистраживачког рада, осавремењавање садржаја студијских програма докторских студија и редовно праћење и проверу њихових циљева, постизање научних, односно уметничких способности студената докторских студија и овладавање специфичним академским и практичним вештинама потребним за будући развој њихове каријере.

Квалитет докторских студија чини суштински ослонац система високог образовања, с обзиром на то да се на овом нивоу формирају научни и стручни кадрови способни за самостално истраживање, креирање нових знања и критичко сагледавање сложених теоријских и практичних питања, чиме се активно доприноси укупном научном и друштвеном напретку. Остваривање високог квалитета докторских студија подразумева испуњење низа структурних, процесних и резултатских критеријума који гарантују академску изврсност, научну релевантност и друштвену одговорност. У том контексту, докторске студије не представљају само највиши ниво формалног образовања, већ и незаобилазну карику у изградњи иновативног и знањем заснованог друштва, у којем се научна истраживања директно повезују са потребама привреде, јавних политика и шире заједнице.

Установе које реализују докторске студије морају имати јасно дефинисане циљеве и исходе учења који су усклађени са европским оквиром квалификација и националним стандардима. Програми докторских студија треба да почивају на оригиналном научноистраживачком раду и да својим садржајем активно доприносе развоју одређене научне области или интердисциплинарног поља. Посебан акценат мора бити стављен на методолошку ригорозност, академску етику и способност критичког мишљења, као кључне елементе научне компетентности. Само кроз доследну примену ових начела могуће је обезбедити висок ниво научне релевантности и друштвене оправданости докторских истраживања.

Квалитет докторских студија у великој мери зависи од научног и педагошког капацитета наставника и ментора, њихове истраживачке продуктивности, међународне повезаности и посвећености развоју младих истраживача. Менторство доприноси обликовању академске зрелости и истраживачке самосталности, обезбеђујући усмеравање, подршку и инспирацију докторанду у развоју самосталног научног рада. Поред тога, важну улогу имају и ресурси који су доступни докторандима – библиотечки фондови, електронске базе података, лабораторијска и истраживачка опрема, као и могућности за мобилност и умрежавање у оквиру националних и међународних научних пројеката. Системским улагањем у све ове аспекте подстиче се стварање стимулативног и подстицајног окружења за научни рад, што је један од предуслова за унапређење укупног квалитета докторских студија.

а) Опис стања, анализа и процена испуњености Стандарда 15

15.3. Провера спремности за извођење наставе на докторским студијама

Сагледавајући друштвене потребе и расположиве људске, просторне, техничке, библиотечке информатичке и друге ресурсе, Факултет је опредељен да образовну делатност реализује на свим нивоима високог образовања – од основних и мастер академских студија, до докторских академских студија. У складу са својом мисијом, Факултет настоји да, као водећа образовно-научна установа континуирано развија и унапређује наставу, научно-истраживачки и стручни рад у области економских и сродних друштвено-хуманистичких наука. Оријентисаност ка квалитету, академској изврсности и друштвеној релевантности представља темељну вредност у раду ове институције, која тиме пружа активан допринос развоју економске науке, струке и шире друштвене заједнице. Оваква усмереност ослоњена је на дугогодишње искуство у реализацији последипломских студија – од некадашњих магистарских и докторских, до данашњих мастер и докторских програма, што сведочи о зрелости и спремности Факултета да одговори на савремене академске и научне изазове. Истовремено, Факултет препознаје значај сталног праћења глобалних токова у високом образовању и прилагођавања наставних и истраживачких активности захтевима дигиталног доба, чиме обезбеђује да студенти и истраживачи развијају савремене компетенције потребне за активно учешће у глобалној академској и привредној заједници.

У првом акредитационом процесу у 2008. години, Факултет није испунио услове предвиђене за акредитацију наставе на докторским академским студијама. У другом циклусу акредитације, током 2014. године, Факултет је успешно акредитовао све нивое студија, укључујући и студијски програм докторских академских студија (број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00084/2014 од 29. августа 2014. године) у оквиру поља друштвено-хуманистичких наука за упис 5 (пет) студената у седишту установе.

Табела 1. Листа студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2014. године до 2020. године са укупним бројем уписаних студената

Р. б.	Назив студијског програма и поље	Укупно акредитован број студената	Укупно уписани број студената на све године студија				
			2015/2016.	2016/2017.	2017/2018.	2018/2019.	2019/2020.
			2015/2016.	2016/2017.	2017/2018.	2018/2019.	2019/2020.
			.	17.	018.	019.	.

ДАС – Докторске академске студије							
1.	Пословна економија	5	2	1	1	4	1
	Укупан број студената (ДАС)	5	2	1	1	4	1

У периоду од 2015. године до 2020. године, на докторским академским студијама на Факултету уписано је укупно девет студената. До краја наведеног периода није било одбрањених докторских дисертација, док је један студент био у фази подношења пријаве теме докторске дисертације.

У трећем акредитационом циклусу, Факултет је добио Уверење да је испунио стандарде за акредитацију високошколске установе (број 612-00-00455/5/2020-03, дана 7. јула 2021. године), након што је акредитовао студијске програме на основним академским студијама, мастер академским студијама и, кључно у оквиру овог стандарда, на докторским академским студијама (број Уверења о акредитацији студијског програма: 612-00-00459/4/2020-03, дана 9. јула 2021. године), у оквиру поља друштвено-хуманистичких наука за упис 10 (десет) студената у седишту установе. Докторске академске студије трају 3 (три) године, а обим студија износи 180 ЕСПБ бодова.

Акредитација студијског програма *Пословна економија* представља круну образовне и научно-истраживачке мисије Факултета. Овај програм сведочи о научном капацитету институције и њеној способности да пружи највиши ниво академског образовања, уз неговање критичког мишљења, научне етике и истраживачке самосталности. Докторске академске студије омогућавају образовање будућих научника, наставника и стручњака који ће бити носиоци развоја не само у академској заједници, већ и у ширем друштвеном и економском контексту. Успешна акредитација програма значајно доприноси изградњи научног подмлатка, што је од суштинског значаја за дугорочни развој институције и њен академски углед.

Табела 2. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2021. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне две године

Р. б.	Назив студијског програма и поље	Укупно акредитован број студената	Укупно уписани број студената на све године студија у последње 3 године		
			2021/2022.	2022/2023.	2023/2024.
ДАС – Докторске академске студије					
1.	Пословна економија	10	5	3	5
	Укупан број студената (ДАС)	10	5	3	5

Иако је број уписаних студената на докторским академским студијама у последње три школске године мањи у односу на акредитовани капацитет, овај податак треба сагледати у контексту високих академских стандарда и захтева које овај ниво студија подразумева. Мањи број уписаних кандидата може се тумачити као резултат строге селекције, оријентације ка квалитету и потребе за индивидуализованим менторским радом. Савремене праксе у високом образовању управо и подржавају овакву поставку, при чему се квалитет студија и научно-истраживачког рада стављају испред пуке бројности.

У протеклим годинама уочава се сталност и доследност у спровођењу докторских академских студија на Факултету, што сведочи о стабилности и зрелости студијског програма, као и о његовој јасној оријентацији ка остваривању значајних научно-истраживачких исхода. Током 2022. године и 2024. године одбрањене су укупно три докторске дисертације, чиме се потврђује активно подстицање студената на завршетак студија у разумном року. Резултати, такође, представљају конкретан израз ефективности студијског програма, као и ангажованости ментора и других наставника у обезбеђивању академске подршке током читавог процеса докторских академских студија. Истовремено, у 2023. години пријављене су две нове докторске дисертације, што сведочи о сталном интересовању кандидата за научно-истраживачки рад и потврђује репутацију програма као стимулативног окружења за развој истраживачке каријере. Наведени подаци указују на постојање функционалног и стабилног академског оквира који омогућава докторандима да спроведу самосталне и оригиналне научне пројекте у складу са највишим академским стандардима.

Табела 3. Листа одбрањених докторских дисертација и уметничких пројеката у установи за претходне три године

Име кандидата	Име ментора	Назив докторске дисертације / уметничког пројекта	Година одбране
Ивана Матовић Мариновић	Др Милош Павловић, доцент	Детерминанте одрживости пословања и профитабилности малих и средњих предузећа у Републици Србији у условима COVID-19	28. септембар 2022.
Маја Сталетовић	Проф. др Радмила Мицић	Примена концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у Републици Србији у циљу унапређења пословних перформанси	6. октобар 2022.
Данијела Павловић	Др Милош Павловић, доцент	Утицај пандемије COVID-19 на профитабилност и ликвидност банака у Републици Србији	11. април 2024.

15.4. Анализа студијског програма докторских академских студија

Садржина студијског програма докторских академских студија усклађена је са релевантним одредбама *Закона о високом образовању*, *Статута Универзитета у Приштини* и *Статута Факултета*. Структура и основни елементи наведеног студијског програма утврђени су и *Правилником о докторским студијама*, који је усклађен са Стандардима за акредитацију студијских програма докторских студија, предвиђених *Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма*, као и са *Правилником о квалитету*.

Континуирано праћење развоја научне мисли, савремених економских токова и образовних трендова омогућило је Факултету да развија студијске програме који су усклађени са захтевима модерног друштва заснованог на знању. Настава на докторским академским студијама осмишљена је тако да подстиче самостално и критичко мишљење, развој иновативних научних идеја и примену савремених истраживачких метода. При изради програма води се рачуна о актуелности наставних садржаја, али и о њиховој научној утемељености и интердисциплинарном приступу, што докторандима омогућава стицање дубинских и трансферзивних знања, као и компетенције релевантне за различите професионалне контексте.

Поред нормативне усклађености, студијски програм докторских академских студија конципиран је тако да омогући студентима стицање дубинских, теоријских и методолошких знања, као и развој истраживачких компетенција које су неопходне за самостално научно деловање и критичко преиспитивање сложених економских феномена. Посебна пажња посвећена је интердисциплинарности, актуелности наставних садржаја и примени савремених научних метода, како би се студентима пружила релевантна и применљива знања у контексту савремених економских и друштвених изазова. Тиме се обезбеђује да програм не само формално, већ и суштински одговара највишим стандардима докторског образовања.

Улога индивидуализације и менторског рада у оквиру студијског програма

Значајан елемент студијског програма докторских академских студија односи се на индивидуални приступ докторанду, који се остварује кроз менторски систем. Ментори имају кључну улогу у усмеравању докторанада у избору теме, методологије, као и у формирању и развоју научног рада. Такав приступ омогућава да се наставни процес прилагоди специфичним истраживачким интересовањима и потребама сваког појединца, чиме се доприноси дубљем научном сазревању и развоју академске самосталности. Менторство, као однос заснован на стручном поверењу, има и педагошку и мотивациону функцију, што је од посебне важности у процесу настанка докторске дисертације.

Подстицање научног публикавања и учешћа у пројектима

У оквиру студијског програма подстиче се и научна продукција кроз публикавање радова у релевантним домаћим и међународним часописима, учешће на конференцијама, као и

укључивање у научно-истраживачке пројекте. На тај начин докторанди се током студија интегришу у академску заједницу, развијају мреже сарадње и стичу практична искуства у области научног рада. Оваква укљученост доприноси и видљивости Факултета на академској мапи, а самим тим и унапређењу репутације самог програма докторских академских студија.

Могућности за академску мобилност и интернационализацију студија

Студијски програм предвиђа могућност мобилности у оквиру домаћих и међународних академских институција, што докторандима омогућава да део својих истраживања или наставних активности реализују у другом академском окружењу. Оваква размена искустава доприноси проширивању научних перспектива, унапређује компетенције у међународној комуникацији и отвара могућности за заједничке пројекте и коауторство у међународној научној продукцији.

Подришка развоју трансферних вештина и професионалног профила

Поред научно-истраживачких компетенција, студијски програм посвећује пажњу развоју трансферних вештина, као што су академско писање, презентационе вештине, управљање пројектима и критичка анализа извора и података. Ове вештине од суштинске су важности за свеобухватну академску формацију и професионалну примену, како у наставку научне каријере, тако и у другим облицима друштвено одговорног деловања.

Систем интерне и екстерне евалуације квалитета

Да би се обезбедио континуирани развој и унапређивање студијског програма, Факултет спроводи редовну интерну и екстерну евалуацију. Програм се периодично ревидира у складу са повратним информацијама докторанада, ментора и чланова академске заједнице, као и на основу захтева тржишта рада и друштва у целини. Оваква евалуација осигурава да програм остане актуелан, конкурентан и усклађен са највишим стандардима у области високог образовања.

15.5. Политика уписа на докторским академским студијама

Стандарди за акредитацију студијских програма докторских академских студија, које је усвојило Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању (НАТ), као и одредбе *Правилника о квалитету* Факултета, прецизно дефинишу критеријуме квалитета који се односе на осмишљавање, усвајање и реализацију студијских програма. Наведеним документима уређују се и обавезе у погледу доступности релевантних информација о програмима, као и сет квалитативних и квантитативних показатеља који служе за процену њихове укупне вредности. Истовремено, *Правилник о квалитету* предвиђа и јасно утврђене поступке за континуирано унапређење и обезбеђење квалитета студијских програма на докторском нивоу.

Анализа студијског програма докторских академских студија показује да Факултет испуњава све неопходне стандарде квалитета, што значи да:

- ☐ има 180 ЕСПБ бодова, уз претходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова на основним академским и мастер академским студијама;
- ☐ садржи све елементе утврђене Законом;
- ☐ има научно утемељење;
- ☐ курикулум студијског програма докторских академских студија има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему (развој науке, критичког мишљења и образовање кадрова оспособљених да самостално воде оригинална и научно релевантна истраживања, као и да критички процењују истраживања других);
- ☐ сврха студијског програма докторских академских студија је јасно и недвосмислено формулисана и у складу је са основним задацима и циљевима Факултета;
- ☐ циљеви студијског програма докторских академских студија дефинисани су (постизање научних способности и академских вештина, развој креативних способности и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за будући развој каријере) и усклађени са савременим правцима развоја одговарајуће научне дисциплине у свету и задацима и циљевима Факултета;
- ☐ савладавањем студијског програма докторских академских студија докторанд стиче опште и специфичне способности које су подређене квалитетном обављању стручне и научне делатности;
- ☐ курикулум студијског програма докторских академских студија садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и њихов опис, као и докторску дисертацију као завршни део студијског програма докторских студија, која је самостални научни рад студента;
- ☐ постоји усклађеност студијског програма докторских академских студија са савременим светским токовима и стањем у области економских наука и упоредивост са студијским програмима докторских студија одговарајућих страних високошколских установа;
- ☐ Факултет уписује студенте на студијски програм докторских академских студија у складу са друштвеним потребама и потребама развоја науке, образовања, културе и својим ресурсима, с тим што се услови за упис студената на студијски програм докторских академских студија утврђују Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Приштини-Косовској Митровици, Статутом Факултета, као и Правилником о докторским студијама;
- ☐ услови и поступци који су неопходни за завршетак докторских академских студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања јасно су дефинисани, уводним одредбама студијског програма и Правилником о докторским студијама, усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма и учињени су доступним јавности на Интернет страници Факултета (<http://ekonomski.pr.ac.rs/faculty/akta/>);
- ☐ курикулуми студијског програма докторских академских студија и силабуси у оквиру програма утврђују да се оцењивање студената врши непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању

предиспитних обавеза и полагањем испита; докторска дисертација представља самостални научно-истраживачки рад, који се оцењује на основу њеног научног доприноса ([Табела 15.1.](#)).

Упис на докторске академске студије важан је корак у образовном и професионалном развоју појединца, намењен онима који стреме дубљем научном ангажовању и истраживачком раду. Овај ниво студија захтева висок степен академске зрелости, мотивације и посвећености, а сам процес уписа дефинисан је у складу са законским и институционалним актима који обезбеђују академску ригорозност и транспарентност. Циљ уписне политике је да идентификује и подржи кандидате са јасно профилисаним научним интересовањима и потенцијалом за самосталан истраживачки рад, а право на упис има лице које:

1. има завршене основне и мастер академске студије са укупно остварених 300 ЕСПБ, односно завршене најмање четворогодишње студије по прописима који су важили до ступања на снагу Закона, са општом просечном оценом од најмање 8 (осам) како на основним, тако и на мастер академским студијама, при чему су оба завршена нивоа студија из области економских наука, и познаје страни језик релевантан за научну област којом ће се бавити у мери неопходној за коришћење стране литературе;
2. има завршене основне и мастер академске студије са укупно завршених 300 ЕСПБ, са најмање просечном оценом 8 (осам), како на основним, тако и на мастер академским студијама, при чему један од претходно завршених нивоа студија није из области економских наука, уз полагање квалификационог испита, уколико има најмање два објављена или прихваћена за објављивање научна рада у часописима са листе ресорног министарства у категоријама М20, М30, М40, М50 или М60 пре уписа на докторске студије из области економских наука и познаје страни језик релевантан за научну област којом ће се бавити у мери неопходној за коришћење стране литературе;
3. има стечен академски назив магистра, са најмање просечном оценом 8 (осам) како на основним, тако и на магистарским студијама, при чему су оба завршена нивоа студија из области економских наука, и познаје страни језик релевантан за научну област којом ће се бавити у мери неопходној за коришћење стране литературе;
4. има стечен назив магистра, са најмање просечном оценом 8 (осам) како на основним, тако и на магистарским студијама, при чему један од претходно завршених нивоа студија није из области економских наука уз полагање квалификационог испита, и уколико има најмање три објављена или прихваћена за објављивање научна рада из области економских наука и познаје страни језик релевантан за научну област којом ће се бавити у мери неопходној за коришћење стране литературе;
5. има завршене основне, мастер академске студије са најмање 300 ЕСПБ, магистарске студије, односно завршене најмање четворогодишње студије по

прописима који су важили до ступања на снагу Закона и са просечним оценом мањом од 8 (осам) уз полагање квалификационог испита, уколико има најмање три објављена или прихваћена за објављивање научна рада у часописима са листе ресорног министарства, од којих најмање један мора бити из категорије M51, или категорије M21, M21a, M22, M23 или M24 пре уписа на докторске студије из области економских наука и познаје страни језик релевантан за научну област којом ће се бавити у мери неопходној за коришћење стране литературе (Прилог 15.1).

О свакој појединачној пријави кандидата који није завршио Економски факултет или има просечну оцену мању од 8 (осам), одлуку о томе да ли је факултет који је завршио одговарајући и о полагању квалификационог испита доноси Комисија за упис на докторске студије, коју именује декан Факултета.

Квалификациони испит полажу кандидати којима један од претходно завршених нивоа студија није из области економских наука (а испуњавају остале горе наведене услове).

Квалификациони испит спроводи се у писаној форми, а кандидати бирају два наставна предмета од понуђена три, и то:

1. Основи економије;
2. Маркетинг;
3. Економске доктрине.

Пријемни испит спроводи се у писаној форми, а кандидати бирају два наставна предмета од понуђена три, и то:

1. Стратегијски менаџмент;
2. Финансијско рачуноводство;
3. Управљање трошковима,

и из интервјуа.

Максималан број бодова који се може остварити на тесту из једног предмета на квалификационом или пријемном испиту је 20 (двадесет). Кандидат је положио квалификациони, односно пријемни испит уколико је из сваког предмета који је изабрао остварио најмање (једанаест) бодова. Бодови остварени на квалификационом испиту не улазе у обрачун при рангирању кандидата за упис на докторске студије.

15.6. Анализа научне компетентности наставника ангажованих на докторским студијама

Научна компетентност наставника један је од кључних критеријума за обезбеђење квалитета докторских академских студија. Наставници који учествују у реализацији наставе и менторства имају одговорност, не само у преносу знања, већ и у усмеравању, подстицању и вредновању научно-истраживачког рада докторанада, те је њихова научна

релевантност од пресудне важности за целокупан квалитет докторских програма. Анализа научне компетентности обухвата више димензија. Пре свега, вреднује се број и квалитет научних радова објављених у релевантним међународним и домаћим часописима, индексиран у признатим базама. Значајан показатељ представља и учешће у научним пројектима – националним и међународним – посебно као руководилац или водећи истраживач. Такође, релевантна је и активност у оквиру академских и научних мрежа, учешћа у раду научних конференција, као и ангажовање у рецензентским и уређивачким телима стручних часописа. Менторска компетентност додатно се вреднује кроз број успешно одбрањених докторских дисертација под менторством или коменторством наставника, као и кроз квалитет и научну релевантност тих радова. Наставници ангажовани на докторским академским студијама морају имати избор у најмање звање ванредног професора, а у појединим случајевима и редовног професора, уз доказано активно учешће у научној заједници.

Институција је у обавези да периодично врши процену научне продуктивности наставног кадра кроз извештаје о научно-истраживачком раду, и на основу тога планира њихово даље ангажовање, посебно у домену менторства. Присуство наставника у научним круговима ван матичне институције, као и њихово учешће у интернационализацији науке, додатно јача квалитет наставног кадра и академски углед установе. Важно је нагласити да научна компетентност није статична категорија, већ динамичан процес који захтева континуирано усавршавање, праћење савремених истраживачких токова и подстицање на иновативност. Управо зато, унутрашњи механизми контроле квалитета морају да укључе критеријуме за редовну евалуацију и ревизију наставног и менторског ангажмана, у циљу обезбеђивања доследности, научне изврсности и дугорочне одрживости програма докторских студија. Уколико се утврде одступања у научној продуктивности или смањени ниво ангажовања у научним активностима, неопходно је предузети мере у циљу унапређења – кроз професионално усавршавање, стварање услова за истраживање, менторску обуку или замену наставника у појединим сегментима реализације програма.

Табела 4. Листа ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља

Р.б.	Матични број	Име презиме	Назив установе у којој је ментор запослен са пуним радним временом	Број СЦИ/ССЦИ индексираних радова
1.	1807969915000	Тања Вујовић	Економски факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица	6
2.	1902975738512	Радица Бојичић	Економски факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица	11

3.	3004973916013	Драгана Миленковић	Економски факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица	2
4.	1203965912012	Срећко Милачић	Економски факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица	3
5.	1612971710011	Владан Павловић	Економски факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица	19
6.	0412964915004	Радмила Мицић	Економски факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица	1
7.	1301968915022	Соња Вујовић	Економски факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица	5
8.	1405971916013	Љиљана Арсић	Економски факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица	2
9.	1407984730078	Владимир Радивојевић	Економски факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица	3
10.	0106984730074	Милош Павловић	Београдска академија пословних и уметничких струковних студија, Београд	1

Све релевантне информације о акредитованом студијском програму докторских академских студија, укључујући услове уписа, структуру и начин реализације наставе, као и критеријуме за стицање научног назива доктор наука у области „Економије“, Факултет је благовремено учинио доступним заинтересованим кандидатима у електронској форми на званичној Интернет страници Факултета (<http://ekonomski.pr.ac.rs/studije/doktorske-studije/>), као и у штампаном облику путем средстава јавног информисања, најкасније на дан објављивања конкурса за упис студената.

Наставници и сарадници Факултета у потпуности су упознати са свим захтевима које докторска дисертација мора да испуни у оквиру акредитованог студијског програма докторских академских студија. Ови захтеви односе се на академску методологију, формалне аспекте, практичну применљивост и критеријуме оцењивања, а дефинисани су *Правилником о докторским студијама Универзитета и Факултета*. Оба документа доступна су јавности на званичним Интернет страницама Универзитета у Приштини – Косовска Митровица и Економског факултета, чиме је омогућена транспарентност и једнак приступ информацијама свим заинтересованим лицима.

Поред тога, *Правилником о квалитету* уређени су стандарди квалитета студијског програма, као и поступци за његово континуирано унапређивање и праћење. Статут Факултета, у складу са поменутим правилником, утврђује процедуре за креирање, усвајање, ревизију и осавремењавање студијског програма, што обезбеђује његову актуелност и усклађеност са савременим научним токовима и потребама тржишта рада.

Важећим Статутом Факултета установљена је **Комисија за мастер и докторске студије** као стручни орган Факултета који одлучује о стручним питањима везаним за мастер и докторске академске студије које се реализују на Факултету.

Универзитетска библиотека у Косовској Митровици трајно чува докторске дисертације у штампаном и електронском облику, а копије садржаја чува у националном репозиторијуму докторских дисертација НАРДУС-у који води надлежно министарство <http://nardus.mpn.gov.rs/>.

б) SWOT анализа елемената Стандарда 15

У оквиру овог стандарда методом *SWOT* анализе Установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

(SWOT анализа)	Квантификација процене
S - Strengths - Предности	+++ - високо значајно
W -Weaknesses - Слабости	++ - средње значајно
O - Opportunities - Могућности	+ - мало значајно
T - Threats – Опасности	0 - без значајности

Предности (S - Strenght)	Слабости (W - Weaknesses)
☐ Дугогодишња традиција у извођењу последипломских студија. +++ ☐ Квалификовани наставни кадар. ++ ☐ Акредитован студијски програм усклађен са националним и европским стандардима. +++ ☐ Подршка научно-истраживачком раду и публикацијама. ++ ☐ Добра сарадња са другим високошколским установама у земљи. +	☐ Ограничени ресурси у погледу опреме и лабораторијских услова за емпиријска истраживања. +++ ☐ Недовољна међународна мобилност студената и наставника. ++ ☐ Ниска видљивост у међународним научним круговима. ++ ☐ Ограничен приступ домаћим и страним научним базама података. ++ ☐ Слабије развијена подршка за примену истраживачких резултата у пракси. +
Могућности (O - Opportunities)	Опасности (T - Threats)
☐ Могућност учешћа у међународним програмима и пројектима. ++ ☐ Развој интердисциплинарних студијских програма. ++ ☐ Јачање сарадње са привредом ради примене научних резултата. +++ ☐ Повећање броја публикација у референтним часописима. ++ ☐ Увођење дигиталних алата и платформи у наставни процес. ++	☐ Политичка и институционална нестабилност на територији АП Косова и Метохије. +++ ☐ Миграције младих и смањен интерес за упис на докторске академске студије. ++ ☐ Конкуренција других високошколских установа са развијеном научно истраживачком инфраструктуром. ++

в) Предлози мера за унапређење Стандарда 15

1. **Интензивнија интернационализација наставног и научноистраживачког процеса:** успоставити чвршће облике сарадње са универзитетима из иностранства, кроз заједничке докторске школе и међународне супервизије докторских дисертација. Подстицати долазак страних предавача и учешће доктораната на међународним конференцијама и летњим школама;
2. **Развој савремених модула и интердисциплинарних курсева:** ревидирати и унапређивати наставне садржаје како би одговарали новим економским токовима, дигиталној економији, одрживом развоју и вештачкој интелигенцији, уз подстицање интердисциплинарности у оквиру докторских истраживања;
3. **Јачање истраживачке инфраструктуре:** обезбедити приступ релевантним научним базама података, софтверима за статистичку анализу и аналитичким алатима, као и подржати отварање специјализованих истраживачких центара и лабораторија при Факултету.
4. **Формализација сарадње са привредом и јавним сектором:** развијати modele сарадње који омогућавају примену резултата докторских истраживања у реалном економском окружењу, укључујући ангажовање доктораната у решавању конкретних проблема кроз пројектне активности.
5. **Подршка за публикување и цитираност:** обезбедити институционалну подршку докторандима за публикување радова у врхунским часописима, кроз менторску подршку, интерне рецензије и финансијске подстицаје;
6. **Развој програма научноистраживачке и академске писмености:** организовати редовне радионице, семинаре и обуке из области академског писања, етичког приступа у истраживању, управљања подацима и методологије савремених истраживања;
7. **Увођење механизма за самовредновање и повратну информацију од доктораната:** успоставити систем редовног праћења задовољства доктораната и менторских тимова кроз анонимне анкете и фокус групе, како би се добили подаци за побољшање свих аспеката програма;
8. **Јачање капацитета ментора:** подстицати стручно усавршавање ментора кроз учешће у домаћим и међународним обукама, мрежама истраживача и академским конференцијама, као и дефинисати јасне критеријуме за њихово ангажовање;
9. **Перманентна ревизија критеријума уписа и завршетка студија:** увести динамичко прилагођавање услова уписа и критеријума за одбрану докторске дисертације у складу са академским и научним достигнућима, као и потребама друштва и привреде;

10. **Промоција културе академске етике и интегритета:** спроводити континуирану едукацију о академској етици, заштити од плагијаризма, као и поштенем научном понашању, уз примену софтвера за проверу аутентичности докторских радова.

Показатељи и прилози за стандард 15:

[Табела 15.1. Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија – Пословна економија](#)

[Табела 15.3. Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе - Комисије за мастер и докторске студије](#)

[Прилог 15.1. Правилник докторских студија](#)

[Прилог 15.2. Извод из Статута који регулише докторске студије](#)

[Прилог 15.3. Решење о акредитацији научно-истраживачког рада](#)

[Прилог 15.4. Извод из Правилника о докторским студијама – који се односи на избор ментора](#)

[Прилог 15.5. Поступак израде и одбране докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта](#)